

Gemeente
Sliedrecht

Programmabegroting 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Algemeen	5
Programma 1 - Samenleving.....	10
Programma 2 - Economie, onderwijs, sport en cultuur	21
Programma 3 - Ruimte.....	30
Programma 4 - Bestuur en organisatie.....	41
Programma 5 - Financiën van Sliedrecht.....	49
Paragrafen.....	53
Paragraaf Lokale heffingen en belastingen	54
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	64
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	73
Paragraaf Financiering.....	78
Paragraaf Bedrijfsvoering	84
Paragraaf Verbonden partijen	89
Paragraaf Grondbeleid	104
Paragraaf Grote projecten.....	106
Paragraaf Wet Open Overheid.....	121
Financiële begroting	122
Baten en lasten 2025-2028	123
Baten en lasten op product-niveau	124
Overzicht op taakvelden	128
Reserves en voorzieningen	130
Meerjareninvesteringsprogramma.....	133
Overzicht van incidentele baten en lasten	137
EMU-saldo	138
Specificatie overhead.....	139
Geprognosticeerde balans.....	140
Landelijke indicatoren	141

Algemeen

Inleiding

Sliedrecht zet grote stappen om verantwoordelijkheid te nemen voor de uitdagingen waar wij als samenleving voor staan. Als gemeente willen wij bijdragen aan de oplossingen voor problemen die mensen in het dagelijks leven ondervinden. Samen zetten wij onze schouders eronder, als inwoners, ambtenaren én gemeentebestuur. In de Programmabegroting 2025 benoemen wij per thema hoe wij dit willen organiseren en financieren.

De financiën op orde houden

Omdat wij voor onze inkomsten grotendeels afhankelijk zijn van het Rijk, volgen wij de ontwikkelingen in Den Haag op de voet. Daar waar nodig verwerken wij de veranderingen in onze financiële stukken. Samen met de Drechtsteden en VNG laten wij ons richting het Rijk horen voor afdoende financiering van gemeentelijke taken. Lokale lasten bewegen verantwoord mee met economische ontwikkelingen en ambities, met een extra verhoging van de OZB. Waar mogelijk maken wij leges kostendekkend. We werken aan de verbeterpunten uit het accountantsverslag en verbeteren de instrumenten waarmee we onze financiën inzichtelijk maken. Zo kunnen we bijsturen wanneer nodig en de rechtmatigheid van uitgaven verantwoorden.

Ravijnjaar 2026

Hoewel de begroting zich richt op 2025, bereiden we ons ook voor op 2026, het jaar dat bekend staat als het 'ravijnjaar'. Dit jaar zal voor Nederlandse gemeenten financieel uitdagend zijn, omdat het oude financieringssysteem eindigt en het nieuwe pas in 2027 van start gaat. Hierdoor ontstaat er een financiële kloof van ongeveer 3 miljard euro voor gemeenten en provincies. In omliggende gemeenten zijn de ingrijpende gevolgen al zichtbaar. In de Kadernota 2026 zullen ook wij met bezuinigingsmaatregelen moeten komen. Wij zullen de raad hier periodiek in meenemen. Ook in de voorliggende begroting ramen wij al strakker en zijn wij terughoudend met nieuw beleid. Hierdoor hoeven wij in 2025 nog geen bezuinigingen door te voeren. Daarnaast doen wij een extra dotatie in de algemene reserve om daarmee zo mogelijk de pijn in de moeilijke jaren te verzachten.

Gelijke kansen: iedereen doet mee!

Wij willen dat alle kinderen gelijke kansen krijgen om zich goed te ontwikkelen. Daarom is er een zorgroute voor kinderen van -9 maanden tot 18 jaar en krijgen kinderen uit arme gezinnen hulp om mee te doen aan zwemles, sport en cultuur. Voor mensen met weinig geld biedt de gemeente hulp en advies bij financiële en juridische vragen. De gemeente let goed op signalen van geldproblemen en biedt verschillende regelingen om te helpen. Waar nodig wordt hulp geboden om beter te leren budgetteren. We zien graag dat meer mensen actief deelnemen aan de samenleving. Daarom presenteren we plannen om nog beter te ondersteunen bij het vinden van werk of vrijwilligerswerk. We willen mensen die moeite hebben om werk te vinden, nog beter helpen.

We stellen samen met inwoners, maatschappelijke partners en andere partijen wijk- en buurtagenda's op, als opvolging van de twee dorpsgesprekken die in het najaar van 2024 zijn gehouden.

Veiliger

Om Sliedrecht veiliger te maken versterken wij toezicht en handhaving. Dit doen wij door de inzet van meer BOA's, het Bestuurlijk Interventieteam, vrijwillige toezichtteams in Sliedrecht en via deelname aan regionale en landelijke initiatieven zoals het Regionaal Controleteam Mensenhandel (RCTM).

Economische kansen grijpen

Aan de hand van onze Economische Visie 2021-2030 versterken wij het vestigingsklimaat voor bedrijven.

Samen met bedrijven en beheerders creëren wij vitale werklocaties. Dit zijn plekken waar wij samen werken aan economische kansen en oplossingen voor duurzame energie, klimaat, gezondheid en ecologie, bereikbaarheid en een goede koppeling tussen arbeidsmarkt en onderwijs. We versterken de samenwerking met het Ondernemersfonds en Ondernemersplatform. Door het uitbreiden van de

Green Deal worden bedrijventerreinen verder verduurzaamd. Met het organiseren van de techniekroute brengen wij scholieren in aanraking met technische beroepen. De Leeghwaterstraat wordt als hoofdweg van de Woonboulevard opnieuw ingericht. Voor het Burgemeester Winklerplein zijn er nieuwe kansen ontstaan voor een langverwachte herontwikkeling. Als onderdeel van de regiodeal zetten we in op maatschappelijk betrokken ondernemen om daarmee antwoord te geven op de maatschappelijke en economische opgaven. We geven daarmee de verbinding tussen het economische en sociale domein verder vorm.

Bouwen voor de toekomst

Tussen nu en 2040 komen er in Sliedrecht veel nieuwe woningen bij. Deze woningen worden vooral gerealiseerd in Sliedrecht-Noord en via binnenstedelijke herstructurering. Dit is een enorme opgave, daarom is draagvlak en participatie van groot belang. Zorgen dat de inwoners prettig en betaalbaar kunnen wonen doen wij niet alleen. We werken samen met de woningcorporatie en projectontwikkelaars. In Sliedrecht Oost starten we in 2025 met de realisatiefase van het meerjarig bouwprogramma, terwijl we in Sliedrecht Noord publiek-private samenwerkingen aangaan. Er komt extra aandacht voor flexibele woonvormen voor spoedzoekers. We ronden de woonzorgvisie af en implementeren de Omgevingswet met een Omgevingsplan.

Groen, klimaatbestendig en schoon

We bereiden ons voor op de aanleg van een groene verbinding tussen de polder en de Merwede en het realiseren van Sliedrecht Buiten voor sport en recreatie. We realiseren een groenblauwe, klimaatadaptieve buitenruimte en stimuleren inwoners en bedrijven om hetzelfde te doen. We verbeteren de openbare ruimte duurzaam en houden deze schoon en aantrekkelijk. Wij blijven actief in de strijd tegen de uitstoot van PFAS door Chemours/DuPont, met juridische stappen en ondersteuning van betrokken overheden en inwoners.

We wekken duurzame energie op met verschillende zonne-energieprojecten. We verminderen onze afhankelijkheid van gas door het verduurzamen van het warmtenet met restwarmte en geothermie, het aansluiten van huur- en particuliere woningen op het warmtenet. Daarnaast faciliteren we de ontwikkeling van een waterstofelektrolyser om industrieel aardgasverbruik te verminderen.

Beter bereikbaar

Voor de ontwikkeling van Sliedrecht Noord zijn naast een nieuwe Noord-Zuidverbinding in de vorm van een breed viaduct, infrastructurele investeringen nodig zoals de aanpak van de Stationsweg en het vergroten van de capaciteit van de Parallelweg. We werken verder aan het voorlopige ontwerp voor de gehele Noord-Zuidverbinding. We stimuleren duurzame mobiliteit met een uitgebreide laadinfrastructuur en een beter gebruik van de waterbus door first and last mile te verzorgen. De Merwedelingelijn wordt versterkt als alternatief voor de auto via de MLL alliantie en woningbouwplannen in de spoorzone, met een kwaliteitsimpuls bij de fietsenstalling station Baanhoek uitgevoerd door ProRail. We versterken de fietsinfrastructuur en maken die veiliger door vrijliggende fietspaden op de Deltalaan en tussen de Maaslaan en Stationsweg te realiseren.

Regionale samenwerking

Sliedrecht en haar plannen staan nadrukkelijk op de kaart bij onze partners en medeoverheden. We zetten de grensoverstijgende samenwerking in de MLL alliantie en de Smart Delta Drechtsteden door, bouwen aan een samenwerkingsagenda met buurgemeenten, ondernemers en maatschappelijke partners, en ontwikkelen samen met de Drechtsteden/Smart Delta Drechtsteden een sterke propositie voor lobby richting Den Haag. We maken actief werk van het binnenhalen van subsidies en 'deals' door in samenwerking met het team externe betrekkingen van de Smart Delta Drechtsteden kansrijke opties te inventariseren en jaarlijks te actualiseren, een actieplan op te stellen voor kansrijke subsidies/deals, en kansen te benutten die zich voordoen met partners om ons heen, zowel vanuit de Smart Delta Drechtsteden constructie als andere samenwerkingsvormen.

Relatie tussen gemeente en inwoners

We werken samen met onze inwoners door hen via actieve participatie te betrekken bij gemeentelijke plannen. De participatieleidraad in het kader van de Omgevingswet gaan we evalueren en vernieuwen. We versterken de participatiekennis en -vaardigheden van medewerkers en

ondersteunen inwoners bij maatschappelijke initiatieven. Het raadhuis wordt ontwikkeld als centrum van democratie en samenleving, met restauratie gepland vanaf 2025 en oplevering in 2026.

Om al het werk te verzetten is het belangrijk dat Sliedrecht een aantrekkelijke werkgever is die erin slaagt competente medewerkers te binden en boeien. We investeren in onze medewerkers en organisatie via ontwikkeling en opleiding, gezonde werkomstandigheden, en het creëren van een moderne en betrokken werkomgeving.

We verbeteren de dienstverlening door nieuwe afspraken vast te leggen over klantgerichtheid, responstijd, toegankelijkheid, helder taalgebruik en tijdige participatie. Om te controleren of we deze beloftes waarmaken, verzamelen en analyseren we reacties van inwoners. De afhandeling van verzoeken via Fixi gaan we verder verbeteren.

Verder met Koers 2030

Deze begroting sluit naadloos aan bij Koers 2030, onze meerjarige visie waarin we gezamenlijk de ambities, maatschappelijke opgaven, vraagstukken en strategische kaders voor de verdere groei en ontwikkeling van Sliedrecht tot 2030 hebben vastgelegd. Alle elementen van Koers 2030 zijn in deze begroting verwerkt. Vanuit deze visie presenteren wij met trots een begroting die gericht is op het verbeteren van de welvaart van onze inwoners en het toevoegen van kwaliteit aan ons prachtige dorp. Wij hopen dat u met veel plezier de volgende hoofdstukken zult lezen.

De programmabegroting 2025 op hoofdlijnen

Het verloop van het financieel meerjarenperspectief vanaf de Kadernota 2025 tot de primaire begroting 2025 laat over de jaren 2025 tot en met 2028 het volgende beeld zien:

Financieel beeld begroting 2025	2025	2026	2027	2028
01 - Startpositie Kadernota 2025	-701	-3.104	-2.957	-3.740
02 - Loon- en prijsontwikkelingen	218	225	225	225
03 - Verbonden partijen	-1.151	-1.165	-1.520	-1.758
04 - Ontwikkelingen en knelpunten	-970	-970	-909	-803
Saldo na Autonome ontwikkelingen	-1.903	-1.910	-2.204	-2.336
05 - Scherper ramen	900	0	0	0
06 - reserve koers 2030 (minder storting)	1.750	0	0	0
Saldo Kadernota 2025	46	-5.014	-5.161	-6.076
07 - Meicirculaire 2024	-210	759	676	729
Saldo na Meicirculaire 2024	-164	-4.255	-4.485	-5.347
08 - Beter ramen	733	439	453	426
09 - GR Sociaal	109	408	417	422
10 - Kapitaallasten	223	-160	-57	-58
11 - Resultaat naar Algemene reserve	-901	0	0	0
Begrotingssaldo 2025-2028	0	-3.568	-3.671	-4.557

In bovenstaand overzicht is het verloop van de begrotingssaldi 2025-2028 weergegeven. Hierbij wordt aangegeven met welke raadsbesluiten en CIB's het meerjarig saldo is gemuteerd en wat de startpositie was waarmee deze begroting is begonnen. De mutaties zijn daarmee toegelicht in de betreffende documenten. De laatste wijziging is de verwerking van de Meicirculaire 2024 geweest.

De Begroting 2025 laat voor 2025 een positief beeld zien. Vanaf het jaar 2026 is de begroting niet sluitend. Dit beeld sluit aan bij de stand van de Kadernota 2025. Bij de Kadernota 2026 en vervolgens bij de begroting 2026 worden voorstellen ter besluitvorming voorgelegd die leiden tot een sluitende meerjarenbegroting. Het uitgangspunt binnen de gemeente is om een realistische begroting op te stellen, zodat tekorten in de meerjarenraming duidelijk zichtbaar worden. Deze werkwijze is in lijn met het begrotingsadvies vanuit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Onderstaand volgt een korte toelichting op het verloopoverzicht waarbij wij de mutaties in deze begroting toelichten:

Beter Ramen

Bij het opstellen van de begroting 2025-2028 zijn alle budgetten doorgenomen en herijkt zonder dat politieke keuzes zijn gemaakt. Op basis van deze herijking is ruimte binnen de begroting ontstaan van €733.000 voor 2025 wat ook meerjarig een voordeel oplevert. Grootste voordelen in 2025 ontstaan door het inrekenen van renteopbrengsten uit schatkistbankieren van €400.000 en het ramen van opbrengsten van €194.000 die staan tegenover het maken van de kosten van inburgering.

Kapitaallasten

de kapitaallasten zijn bij de begroting opnieuw doorgerekend op basis van het bijgestelde MIP en de daadwerkelijke realisatie van investeringen in 2024. Doordat de investeringen in 2024 achterblijven op begroting worden de kapitaallasten in 2025 lager. Dit voordeel is verwerkt in de begroting.

GR Sociaal

Op basis van de bijgestelde begroting vanuit GR Sociaal ontstaat een meerjarig voordeel voor onze gemeente waarbij het voordeel in 2025 €109.000 is.

Resultaat naar algemene reserve

Op basis van de uitwerking van de begroting wordt voor 2025 een positief saldo begroot van € 901.000 incidenteel. Vanwege het naderende ravijnjaar is het saldo toegevoegd aan de reserve om toekomstige tekorten en of investeringen te dekken.

Woonlasten

Jaarlijks worden de woonlasten van de verschillende gemeenten vergeleken in een benchmark. Deze is te vinden de paragraaf lokale heffingen. Op het moment van deze begroting ziet de ontwikkeling voor Sliedrecht voor 2025 er als volgt uit:

	2021	2022	2023	2024	2025
Gemiddelde WOZ-waarde	239.000	256.000	303.000	312.000	337.000
OZB-eigenaar	196,69	192,25	215,73	228,69	248,03
Afvalstoffenheffing	292,80	316,20	351,00	365,04	375,00
Rioolheffing eigenaar	168,00	183,70	183,70	202,07	202,07
Rioolheffing gebruiker	85,68	93,60	93,60	102,96	102,96
Ontwikkeling lastendruk	743	786	844	899	928
% stijging tov vorig jaar		5,7%	7,4%	6,5%	3,3%

Met de stijging van de woonlasten van ongeveer 3,3% is de verwachting dat Sliedrecht tot de gemeenten met lage woonlasten blijft behoren. De definitieve vaststelling van de hoogte van de heffingen en belastingen voor 2025 vindt plaats in december 2024.

Leeswijzer

Programmabegroting

De programmabegroting is opgebouwd uit programma's en paragrafen. De programma's geven informatie over specifieke beleidsvelden. De paragrafen geven informatie over de gemeente in zijn geheel en geven diverse samenhang door de programma's heen. Het autorisatieniveau van de gemeenteraad voor de budgetten bevindt zich op de niveaus van de programma's.

Programma's

Elk programma begint met de visie van het programma, daarna de inleiding, gevolgd door een toelichting op de ambities en ontwikkelingen zoals deze in het collegewerkprogramma 2022-2026 zijn vastgesteld. Daarna wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de ambities worden gerealiseerd. Dit is dus de vertaling van de in het collegewerkprogramma opgenomen speerpunten naar de beantwoording van de concrete vraag: "Wat gaan we ervoor doen in 2025?". De ramingen van de baten en lasten zijn per product opgenomen voor zowel 2025 als de meerjarige bedragen. Tot slot worden de bijdragen van de verbonden partijen omschreven en wordt inzicht gegeven in de baten en lasten van het programma.

Indicatoren

Er zijn twee type indicatoren opgenomen. Enerzijds lokale indicatoren in de programma's welke het mogelijk maken te sturen en verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. Anderzijds de verplichte indicatoren (waarstaatjegemeente.nl) welke voortvloeien uit wetgeving om trends te ontdekken en op basis daarvan nader onderzoek te doen of maatregelen te nemen. De verplichte indicatoren zijn opgenomen onder de landelijke indicatoren.

Paragrafen

De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van de begroting gezien vanuit een bepaald perspectief. Veel van de paragrafen zijn hierdoor een belangrijke aanvulling op de informatie over de (meerjaren)begroting. Vrijwel alle paragrafen zijn wettelijk voorgeschreven vanuit het BBV.

De paragrafen vormen de kaders die de raad voor het college stelt voor het beheer en de uitvoering van het beleid (en de begroting). De raad heeft hiermee instrumenten in handen om:

1. de beleidslijnen van de diverse onderdelen van de financiële functie vast te stellen;
2. de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren.

Financiële begroting

De financiële begroting, bevat een aantal cijfermatige tabellen, zoals het overzicht van baten en lasten, het overzicht van incidentele baten en lasten, algemene dekkingsmiddelen, geprognosticeerde balans en de reserves en voorzieningen.

Financiële tabellen

We ronden bedragen standaard af op € 1.000, tenzij anders weergegeven. We noteren een bedrag met een V of een N, waarbij V staat voor 'per saldo voordeel' en N staat voor 'per saldo nadeel'. Een V kan zowel lagere lasten als hogere baten betekenen. Een N kan zowel hogere lasten als lagere baten betekenen.

Programma 1 - Samenleving

Onze visie

In Sliedrecht is de samenleving veilig en inclusief. Er zijn sterke verbindingen en de tolerantie is groot. Iedereen doet mee naar vermogen en niemand valt tussen wal en schip.

Inleiding

Het sociaal domein staat financieel onder druk, terwijl de maatschappelijke uitdagingen onverminderd toenemen. Een steeds grotere groep mensen heeft moeite om financieel rond te komen, de effecten van de dubbele vergrijzing en daarmee de druk op onder andere de arbeidsmarkt en in de zorg wordt steeds meer zichtbaar, het aantal vluchtelingen dat tijdelijk of voor langere tijd in Sliedrecht zal verblijven neemt toe. Dit zal in 2025 extra maatregelen vragen om binnen de financiële kaders te blijven werken aan een veilige en inclusieve samenleving. Zeker in relatie tot de verwachte financiële tekorten vanaf 2026. De nieuwe Miljoenennota heeft daarnaast ook gevolgen voor de gemeentelijke begroting vanaf 2025, op welke onderdelen dit consequenties heeft en in welke mate valt op dit moment nog niet in detail te omschrijven.

Naast deze maatschappelijke ontwikkelingen komt er ook beleidsmatig veel op ons af met de programma's vanuit het Rijk: de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, het Integraal Zorgakkoord, Het Gezond Actief Leven Akkoord, het Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen, de doordecentralisatie Beschermd Wonen etc. Het laten slagen van deze programma's vergt een basis van een goed werkende toegang en een passend ondersteuningsaanbod vanuit het Bonkelaarhuis; dichtbij de inwoners, integraal en met het juiste mandaat. Vroegtijdig signaleren en preventieve inzet, aansluitend op de principes van positieve gezondheid en 'normaliseren', blijven hierbij van belang om grotere problemen te voorkomen. We willen dat er voor iedere inwoner die ondersteuning nodig heeft, passende ondersteuning beschikbaar blijft. Daarom blijven we niet alleen met onze lokale partners innoveren en de sociale structuur versterken, maar hebben we ook onze regionale partners hard nodig. Dit vraagt om een sterke regionale samenwerking met ruimte voor lokaal maatwerk.

Om het vangnet voor onze inwoners die (tijdelijk) hulp en ondersteuning nodig hebben te borgen moeten we keuzes maken. De nog steeds groeiende vraag naar ondersteuning zorgt voor stijgende uitgaven, terwijl de beschikbare middelen vanuit het Rijk steeds minder worden. Dit betekent dat we samen met onze partners en gemeenschappelijke regelingen keuzes moeten gaan maken over wat we blijven doen en wat we niet meer gaan doen. Het nieuwe subsidiekader dat in 2024 is vastgesteld, geeft richting voor de afspraken die we met elkaar kunnen gaan maken. Daarnaast lopen er verschillende bestuursopdrachten, waaronder de bestuursopdracht "Verkenning bijdrage aan verminderen financiële problematiek gemeenten" bij zowel de GR Sociaal als de GR DG&J.

Een laagdrempelige toegang met passende ondersteuning vanuit het Bonkelaarhuis blijven realiseren kan alleen maar in relatie met een stevige sociale infrastructuur. Logische ontmoetingsplekken en sociale, culturele en sportvoorzieningen zijn van belang, zodat inwoners anderen kunnen ontmoeten, mee kunnen doen en talenten kunnen ontwikkelen. Om deze preventieve structuur te verstevigen zijn we in 2024 gestart met een versteviging van samenwerking tussen verschillende maatschappelijke partners op het gebied van sport en preventie. In 2025 willen we door de inzet van cultuureducatie met kwaliteit de verbindingen tussen het onderwijs en culturele organisaties verstevigen, zodat de kinderen nog meer in aanraking met cultuur komen. Cultuur stimuleert immers niet alleen de ontwikkeling van talent en creatief denkvermogen, maar het verbindt groepen en generaties en betreft mensen bij de samenleving. En deze kracht van cultuur willen we hiermee versterken.

De grootste uitdaging waar we voor blijven staan is het vergroten van de veerkracht van onze inwoners. Hierbij blijven we onverminderd inzetten op versterken van het 'normale leven', door middel van het verstevigen van de onderlinge verbondenheid in buurten en wijken. Zo willen we de informele

(hulp) structuren verstevigen. Hiermee willen we realiseren dat de context waarin het normaal is dat mensen elkaar helpen wordt verstevigd. Daarnaast blijven we inzetten op het voorkomen van 'problematiseren' van alledaagse problemen – de oplossing van een probleem hoeft niet altijd een maatwerkvoorziening te zijn. en kan ook buiten de voorzieningen van de gemeente gevonden worden, bijvoorbeeld in het netwerk van de inwoner. Dit vraagt ook om een verdere aanscherping van de verordening jeugdhulp, in navolging van de verordening maatschappelijke ontwikkeling die recent is aangescherpt.

Daarnaast zetten we stevig en meer in samenhang in op preventie, gezonde leefstijl en een gezonde, inclusieve sociale en fysieke leefomgeving. De ruimtelijke ontwikkelingen bieden de kans omde vanuit de bestaande context de toekomstige samenleving van Sliedrecht vorm te geven. Hierbij zetten we erop in dat de ruimtelijke ontwikkeling niet alleen bijdraagt aan het vergroten en beschermen van de (mentale en fysieke) gezondheid van onze inwoners, maar ook aan toegankelijkheid, zodat inwoners met een fysieke, psychische en/of verstandelijke beperking makkelijker kunnen participeren in onze samenleving. Hiermee willen we faciliteren dat iedereen naar vermogen mee kan doen in onze samenleving. Daarnaast verbinden we de ruimtelijke opgaven aan onze sociale opgaven door goed te kijken naar wat de sociale vraagstukken in een wijk zijn om daar vervolgens in onze ruimtelijke opgaven bij aan te sluiten. Een voorbeeld hiervan is het Integraal Kindcentrum aan de Valkweg, dat een bijdrage zal leveren aan het versterken van de verbindingen in de wijk.

Een passende ruimtelijke ontwikkeling is noodzakelijk om de preventieve structuur in de toekomst te verstevigen. En een integrale aanpak van zorg, sociaal, economie en ruimtelijke ontwikkeling is nodig om voorzieningen in stand te houden en zorg en ondersteuning te kunnen blijven bieden aan kwetsbare inwoners. Als gevolg van de dubbele vergrijzing, de krapte op de arbeidsmarkt in relatie tot uitgestelde zorg, het langer zelfstandig thuis wonen zal de zorgvraag in de toekomst alleen maar verder toenemen. De op te stellen woonzorgvisie gaat helpen om richting de toekomst keuzes te maken ten aanzien van de ruimtelijke en sociale structuur om kwetsbare inwoners de juiste ondersteuning te bieden zodat zij zo lang mogelijk op een prettige manier thuis kunnen blijven wonen. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de huisartsenzorg. Samen met Drecht dokters, VGZ en de lokale huisartsen werken wij samen om de continuïteit van de huisartsenzorg voor de inwoners te borgen.

Om het arbeidsmarktpotentieel te vergroten zetten we samen met de GR Sociaal ook in op het verstevigen van de ketenaanpak participatie, in aansluiting op nieuwe wettelijk kader dat het Rijk aan het ontwikkelen is. Begeleiding van inwoners die participeren via laagdrempelige activiteiten of (beschut) werk kan eenvoudig worden op- en afgeschaald, zonder dat inwoners het risico lopen om inkomen te verliezen. We blijven sturen op ontwikkeling waarbij inwoners zich niet belemmerd voelen door drempels. Mogelijk kunnen deze en andere kansen in 2025 hun beslag krijgen in nieuw beleid en uitvoering en/of in aansluiting worden gebracht op het nieuwe wettelijk kader.

In lijn met ons Integraal Veiligheidsplan (IVP) blijven we inzetten op veiligheid en leefbaarheid. We werken aan het beperken van woonoverlast en personen in een kwetsbare positie met de juiste begeleiding en hulp veilig te kunnen laten wonen in de wijk. Een deel van onze inwoners veroorzaakt overlast. Door vroegtijdig in te zetten op complexe situaties, kunnen overlastmeldingen, verzwarende van de problematiek en escalatie worden voorkomen. Recent (sept 2024) is het Convenant regionale aanpak woonoverlast medeondertekend door Tablis Wonen om hier samen met de gemeente en andere partners in op te trekken. Buurtbemiddeling is een vast onderdeel in de eerste fase van burengerucht. Ook zij komen ook steeds vaker complexere situaties tegen in de praktijk. Met Tablis Wonen maken we prestatieafspraken voor 2025: de inzet is om samen de verantwoordelijkheid te nemen voor buurtbemiddeling.

Kernopgave Veilig en Inclusief

We vinden het belangrijk dat inwoners voor zichzelf én voor elkaar zorgen. En wij zorgen voor een passend vangnet als er een steun in de rug nodig is.

Om onze sociale structuur betaalbaar te houden en te kunnen blijven investeren in inclusieve en veilige buurten, hanteren we in 2025 - in lijn met het collegewerkprogramma - de volgende vier ambities:

1. We maken werk van een veerkrachtige samenleving;
2. We verstevigen het 'normale leven' door verbinding aan te brengen tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs;
3. We verstevigen de bestaanszekerheid en ontwikkelkansen van onze inwoners,
4. We maken werk van veilige en veerkrachtige buurten.

Ambities

Ambitie 1: We maken werk van een veerkrachtige samenleving

De ondersteuningsvragen binnen het sociaal domein blijven groeien. Dit komt onder andere door maatschappelijke ontwikkelingen zoals onder andere de dubbele vergrijzing, kansenongelijkheid en mondiale onrust. Terwijl onze samenleving complexer wordt, nemen ook de verwachtingen toe dat veel alledaagse problemen via de professionele ondersteuning kunnen worden opgelost. Dit leidt niet alleen tot hogere kosten, maar ook tot een cultuur waarin we steeds meer zijn gaan diagnostiseren, labelen en behandelen.

We blijven vanuit het principe positieve gezondheid investeren in een preventieve structuur om de veerkracht van onze inwoners te behouden of te vergroten. Met een brede kijk op gezondheid en welzijn dragen we bij aan het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Dit doen we door het principe 'normaliseren' samen met onze partners vorm te geven door een context te creëren waarin het normaal is om andere mensen te helpen, gewone problemen gewoon worden opgelost en er een passend vangnet wordt gerealiseerd voor mensen die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben gericht op wat op 'wat heb je nodig' en niet op 'wat heb je?'

Speerpunten

We faciliteren en stimuleren het principe normaliseren

- Bij de professionals in het sociaal domein is het belang van normaliseren een leidend principe, om de druk op de vraag naar ondersteuning te verminderen.
- Wij blijven inzetten op het benadrukken de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en het sociale netwerk in het sociaal domein. Afwijkingen van het 'gemiddelde', incidenten en mindere perioden worden door professionals in het Bonkelaarhuis niet onnodig geproblematiseerd en gemedicaliseerd. Hierin dient benadrukt te worden dat jeugdigen en opvoeders (inwoners) met hulpvragen waarbij (jeugd)hulp noodzakelijk is wel aanspraak moeten kunnen blijven maken op de juiste ondersteuning. Specifieke aandacht gaat hierbij naar de integratie van mantelzorgondersteuning in de brede intake, zodat draagkracht en -draagkracht goed gewogen kan worden voordat een interventie ingezet wordt.
- Professionals in het sociaal domein (vanuit het Bonkelaarhuis) moedigen inwoners/jeugdigen/opvoeders aan om steun/hulp te zoeken binnen informele netwerken wanneer het even niet lekker loopt (kwetsbaarheden/lastigheden in het leven). We versterken het normale leven en faciliteren informele netwerken, waar nodig.
- Het principe van normaliseren wordt verder verankerd door het opzetten van een mentaal gezondheidscentrum (als integraal onderdeel van het Bonkelaarhuis. Hiermee geven we samen met Yulius (regievoerder) invulling aan de opgave vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Het verkennend gesprek is een van de functies van een mentaal gezondheidscentrum. De betrokken professionals kijken vanuit verschillende expertises en naasten samen met de hulpvrager naar 'wat heb je nodig' en niet naar 'wat heb je?'

Een passend vangnet borgen voor inwoners die dat nodig hebben.

- In 2025 gaan we de dienstverlening vanuit het Bonkelaarhuis verder doorontwikkelen in relatie met de sociale basis en de pedagogische structuur in Sliedrecht. Daarbij houden we rekening met de ontwikkelingen rondom de fusie tussen Stichting Jeugdteams ZHZ en MEE/Vivenz.
- We gaan de ondersteuning vanuit het Bonkelaarhuis verstevigen ten aanzien van beschermd wonen.
- We zetten in op het verlagen van de wachtlijst op begeleiding vanuit de Wmo, door vanuit het Bonkelaarhuis zo vroeg mogelijk begeleiding te bieden.

Ambities

Ambitie 2: We verstevigen het 'normale leven' door verbinding aan te brengen tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs

We willen het 'normale leven', zoals al omschreven onder de ambitie 'We maken werk van een veerkrachtige samenleving', verstevigen door een sterkere verbinding aan te brengen tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs. Door deze verbinding kunnen we in samenhang inzetten op preventieve structuur waarin de sociale en fysieke leefomgeving onze inwoners faciliteert om een gezonde leefstijl aan te nemen en naar elkaar om te zien in inclusieve samenleving. Hiermee willen we de veerkracht van onze inwoners verstevigen en zo druk op de sociale voorzieningen af laten nemen.

Speerpunten

We stimuleren een gezonde leefstijl met voldoende beweging voor alle doelgroepen.

- Bij de kaders voor de ruimtelijke ontwikkeling is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het faciliteren van een gezonde leefomgeving. Dit betekent dat er in de uitwerking van de plannen rekening wordt gehouden met het ontwikkelen van een buitenruimte die (1) ontmoeting en verbinding faciliteert door middel van voldoende informele plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, (2) bewegen wordt gefaciliteerd door o.a. voldoende wandel- en fietspaden en (3) een gezonde leefomgeving wordt gerealiseerd door o.a. rekening te houden met hittestress.
- We zetten in op het stimuleren van (inclusief) sporten en bewegen in samenwerking met sportaanbieders en maatschappelijke partners. Hierin heeft de combinatiefunctionaris Sport en Bewegen een belangrijke rol.
- We zetten in op het versterken van mentaal welbevinden en veerkracht, waarbij we rekening houden met de uitgangspunten van positieve gezondheid en normaliseren.
- Samen met partners zetten we in op een integrale aanpak om een gezond gewicht te bevorderen, hierbij hebben we speciale aandacht voor de doelgroep jeugd. Bijvoorbeeld door het aanleggen van een Cruiffcourt.
- We geven samen met onze partners uitvoering aan de acties die in het Preventie -en handavingsplan Alcohol en Drugs zijn opgenomen.
- We zetten in op het verstevigen van de pedagogische basis door het jongerenwerk te verstevigen. Hiervoor zal het jongerenwerk ontwikkeld worden, los van het Cultuurpodium. Daarnaast zal focus aangebracht worden t.a.v. de taken die het jongerenwerk uitvoert.

We stimuleren ontmoeting en interactie tussen mensen om sociale netwerken te verstevigen.

- Er zijn laagdrempelige plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en met elkaar in gesprek kunnen. Hiermee willen we faciliteren dat mensen naar elkaar (blijven) omkijken waardoor de informele structuur in Sliedrecht wordt verstevigd. Daarnaast willen we borgen dat de signaleringstructuur aansluit, zodat mensen die (tijdelijke) ondersteuning nodig hebben deze ook krijgen.
- We stimuleren multifunctioneel gebruik van onze gemeentelijke panden om ontmoeting en verbinding te faciliteren.
- We zetten in op het vergroten van het aantal lief en leed straten.
- We borgen dat de inloop GGZ elders in Sliedrecht voortgezet kan worden.

Ambities

Ambitie 3: We verstevigen de bestaanszekerheid en ontwikkelkansen van onze inwoners

We willen dat iedereen mee kan doen naar vermogen en dat inwoners zo veel als mogelijk voor zichzelf en elkaar kunnen zorgen. Bestaanszekerheid is een belangrijke voorwaarde om mee te kunnen doen naar vermogen en voor jezelf en elkaar te kunnen zorgen. Het is ook een belangrijke voorwaarde om je als mens te kunnen ontwikkelen, en tegelijkertijd draagt (door)ontwikkeling bij aan bestaanszekerheid. Niet alleen omdat er wellicht (meer) inkomen kan worden verkregen uit werk, maar ook omdat inwoners dan meer kennis en vaardigheden hebben om hun eigen leven vorm te geven, waaronder ook financiële administratie.

Als gemeente dragen we direct bij aan bestaanszekerheid en ontwikkelkansen door uitvoering te geven aan de Participatiewet, Arbeidsmarktregio-beleid, WSW voorziening Drechtwerk (en de doorontwikkeling naar een Sociaal Leerwerkbedrijf), lokale participatieplekken en minimabeleid. Vanuit deze beleidsterreinen zetten we in op het voorzien in (aanvullend) inkomen en ontwikkeling naar werk of andere betekenis gevende dag invulling. Daarbij zetten we vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in op het voorkomen van schulden en het zo snel mogelijk en goed oplossen van schulden. Beleidsterreinen die ook bijdragen aan het versterken van bestaanszekerheid zijn de investeringen die we als gemeente doen op de gelijke ontwikkelkansen voor kinderen en jongeren en onze inzet in het bestrijden van laaggeletterdheid (het vergroten van basisvaardigheden).

Net als bij meer gemeenten in Nederland neemt het aantal inwoners dat gebruik moet maken van een participatiewet-uitkering iets toe. Dat komt enerzijds omdat de uitstroom afneemt. Inwoners die kunnen werken zijn in deze arbeidsmarkt vaak al aan het werk. Dat betekent dat de inwoners die nu nog gebruik moeten maken van een uitkering een grote(re) afstand hebben tot de arbeidsmarkt door bijvoorbeeld ziekte of beperkingen of persoonlijke omstandigheden. Het aantal (voorheen) Wajongers neemt ook gestaag toe in de participatiewet. Tegelijkertijd is er sprake van instroom door statushouders, deze zijn in hun inburgeringsperiode vaak aangewezen op een uitkering. In 2025 wordt de reeds gestarte herijking van het re-integratie en participatiebeleid voortgezet met aandacht voor aanpassing van methodieken, instrumentarium en ontwikkelprogramma op de (toenemende) zwaarte en specifieke (doelgroep)kenmerken van de uitkeringsgerechtigden. Daarbij is ook aandacht voor het bevorderen van maatschappelijke participatie en parttime werk en pro actief benaderen van kwetsbare jongeren om hen een zo groot mogelijke kans te bieden op een zo zelfstandig mogelijk bestaan.

Het Rijk wil dat gemeenten hun arbeidsmarktregio's gaan (door)ontwikkelen naar een netwerkstructuur waar alle inwoners uit de arbeidsmarktregio op een duidelijk vindbare plek terecht kunnen met al hun vragen rondom loopbaanontwikkeling en Werk. Deze ontwikkeling zal in 2025 zijn beslag krijgen. De GR sociaal geeft deze ontwikkeling vorm binnen de kaders die wij als gemeente

gesteld hebben. Wij vinden dit van belang omdat een goed functionerende arbeidsmarkt bijdraagt aan ontwikkelkansen en loopbaanmogelijkheden voor al onze inwoners.

Daarnaast wil het Rijk ook dat gemeenten hun WSW voorziening gaan (door) ontwikkelen naar Sociaal Leerwerkbedrijven. Ook dit zal zijn beslag krijgen in 2025.

Tot slot wordt er een nieuw beleid Schuldhulpverlening opgeleverd, met aandacht voor het implementeren van de (landelijk afgesproken) basisdienstverlening Schuldhulpverlening.

Speerpunten

Armoede is overdraagbaar. Daarom investeren we in onze kinderen, zodat ze maximale ontwikkelkansen krijgen aangeboden.

- Gelijke kansen voor iedereen/maximale kansen : Samen met de partners hebben we een zorgroute (voor de doorgaande zorg- en leerlijn) 2-6 vastgesteld. We gaan deze zorgroute uitbreiden voor kinderen in de leeftijd van -9 maanden tot 18 jaar, zodat alle kinderen in de leeftijd 0 tot 18 jaar zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. De zorgroute heeft een belangrijke signaleringsfunctie, waardoor kleine problemen klein kunnen blijven en vroeg in de ontwikkeling van kinderen hierop al zicht is.
- We zetten in op onderwijsachterstandenbeleid, kernwoorden daarbij zijn preventieve aanpak, maatwerk, vindplaats van problematiek, resultaatgerichtheid, samenwerking en vertrouwen in de professionals. Scholen en kinderopvang gaan samen een locatieplan opstellen om taalachterstanden te bestrijden.
- We bieden kinderen uit gezinnen met een laag inkomen de mogelijkheid om mee te doen aan zwemles, sport en cultuur in lijn met het vastgestelde minimabeleid.
- We brengen het SMS-kinderfonds actief onder de aandacht om het bereik te vergroten. Hierbij streven we naar een bereik van 80% (374 kinderen) ten opzichte van 71% (330 kinderen) in 2023. We kiezen ervoor om het SMS kinderfonds door Stichting Leergeld uit te laten voeren omdat het invoeren van een passensysteem tot aanzienlijk hogere uitvoeringskosten leidt.

We bieden ondersteuning aan financieel kwetsbare inwoners.

- We bieden inwoners lokaal informatie, advies en begeleiding/ondersteuning bij financiële en juridische vragen. Dit gebeurt in samenwerking tussen lokale voorzieningen zoals het Bonkelaarhuis en (medewerkers van) de Sociale Dienst Drechtsteden en het Juridisch Loket.
- We bieden inwoners lokaal de mogelijkheid om kennis en vaardigheden te ontwikkelen die nodig zijn voor goed financieel beheer zoals taal- en rekenvaardigheden of budgetteren.
- We blijven inzetten op vroegsignalering op basis van betaalachterstanden en door bij hulpvragen van inwoners alert te zijn op onderliggende of flankerende financiële problematiek.
- We ondersteunen inwoners met onze minimaregelingen. De Sociale Dienst Drechtsteden voert daarbij bij al hun cliënten een bestaanszekerheidscheck uit.

We zetten in op participatie.

- We herijken het beleid op de Participatiewet met specifiek aandacht voor het (door)ontwikkelen van re-integratie instrumenten en werkwijzen, zodat deze beter aansluiten bij de huidige samenstelling van de groep uitkeringsgerechtigden.
- Indien het besluitvormingstraject op landelijk niveau zo ver is implementeren we wetswijzigingen die voortkomen uit het programma Participatiewet in balans en het Breed Offensief.
- We volgen en participeren waar nodig en mogelijk in de ontwikkeling van de Arbeidsmarktregio en de ontwikkeling van Drechtwerk naar een Sociaal Leerwerkbedrijf
- In aanvulling op de reguliere inzet van de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk begeleiden we vanuit het Bonkelaarhuis 25 tot 30 inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt richting onderwijs, vrijwilligerswerk of een andere vorm van participatie.

Ambities

Ambitie 4: We maken werk van veilige en veerkrachtige buurten

Een wijk- en buurtgerichte aanpak kan bijdragen aan versterking van de sociale basis en leefbaarheid. Daarom is het project gestart om te komen tot buurtagenda's. Een buurtagenda is een agenda van en voor bewoners uit de buurt en bestaat uit vraagstukken waar zij graag mee aan de slag willen. De gemeente ondersteunt waar nodig door middelen beschikbaar te stellen en het proces te faciliteren. De realisatie hiervan zal in 2025 plaatsvinden.

In lijn met ons Integraal Veiligheidsplan (IVP) blijven we inzetten op veiligheid en leefbaarheid. We werken aan het beperken van woonoverlast en personen in een kwetsbare positie met de juiste begeleiding en hulp veilig te kunnen laten wonen in de wijk. Een deel van onze inwoners veroorzaakt overlast. Door vroegtijdig in te zetten op complexe situaties, kunnen overlastmeldingen, verzwarende van de problematiek en escalatie worden voorkomen. Recent (sept 2024) is het Convenant regionale aanpak woonoverlast medeondertekend door Tablis Wonen om hier samen met de gemeente en andere partners in op te trekken. Buurtbemiddeling is een vast onderdeel in de eerste fase van burengerucht. Ook zij komen ook steeds vaker complexere situaties tegen in de praktijk. Met Tablis Wonen maken we prestatieafspraken voor 2025: de inzet is om samen de verantwoordelijkheid te nemen voor buurtbemiddeling.

Met de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) willen we zo vroegtijdig mogelijk voorkomen dat complexe situaties (verder) uit de hand lopen. Het is een methodiek die richting geeft aan gecoördineerde regie op het snijvlak van zorg en veiligheid die we in 2025 gaan invoeren. Hierbij betrekken we onze (veiligheids)partners, zoals politie en Tablis wonen.

Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit houdt onze aandacht, we ontwikkelen een Persoonsgerichte aanpak (PGA) in lijn met onze buurgemeenten en sluiten hiermee ook aan bij het AVE model zoals eerder benoemd. Het preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs wordt integraal geactualiseerd.

Er zijn veel mogelijkheden waar inwoners hun klachten, verdachte situaties of overlast kunnen melden. Wellicht melden zij helemaal niet. Sommige van deze meldingen worden rechtstreeks doorgezet zonder tussenkomst van "systemen", waardoor deze niet in de cijfers terugkomen. Ons veiligheidsbeeld, gebaseerd op de (politie)cijfers, kan daardoor niet overeenkomen met de werkelijkheid. We zetten in 2025 in op het vergroten van de aangifte- en meldingsbereidheid. Zo komen we tot meer inzicht en de daarbij benodigde inzet om Sliedrecht nog veiliger te maken.

Kritische geluiden zijn essentieel voor de democratie en de rechtsstaat en de ruimte voor het uiten van maatschappelijk ongenoegen staat dan ook niet ter discussie. Het toenemend maatschappelijk ongenoegen, de vergroting van polarisatie en radicalisering/extremisme proberen we samen met onze veiligheidspartners, maar ook met maatschappelijke partners zoals de religieuze gemeenschappen te verminderen om zo de sociale stabiliteit te borgen.

Omdat criminaliteit zich niet aan gemeentegrenzen houdt, is het belangrijk om krachten te bundelen om het waterbedeffect tussen de gemeenten van Drechtsteden Buiten zoveel mogelijk te voorkomen. Samenwerken is essentieel voor de inzet van (schaarse) capaciteit, om barrières op te werpen, zodat criminelen hun misdrijven niet kunnen en willen plegen in onze gemeente, maar ook niet in buurgemeenten. We zetten daarom na evaluatie in op de voortzetting van het Bestuurlijk Interventie Team (BIT) met onze partners in Drechtsteden Buiten in 2025. We versterken ook onze inzet op ondermijning op de terreinen van automotive, bedrijventerreinen en buitengebied door sterker samen te werken in de regio.

Agressie, geweld of intimidatie tegen bestuurders of politieke ambtsdragers is ingrijpend en onacceptabel. Bovendien ondermijnt deze vorm van agressie het functioneren van de overheid. Daarom volgt de gemeente Sliedrecht de landelijke richtlijnen waar het gaat om preventie en doen wij zo nodig aangifte en bieden wij ondersteuning en advies aan onze medewerkers, bestuurders en politieke ambtsdragers.

Ook in 2025 werken wij verder aan fysieke veiligheid. Vanuit Openbare orde en veiligheid zoeken we altijd de samenwerking met ruimtelijke ontwikkeling, met het sociaal domein, met verkeer en vervoer, zowel op beleidsniveau als in de uitvoering.

Opvang vluchtelingen

Hoewel de Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïense vluchtelingen in maart 2025 afloopt, verwachten we dat opvang als gevolg van de voortdurende oorlog helaas langer nodig is, waardoor de richtlijn zal worden verlengd. Veel Oekraïners hebben werk en kinderen gaan naar school en raken ingeburgerd. Samen met de andere gemeenten binnen de Veiligheidsregio ZHZ denken wij na over de lange termijn scenario's voor duurzame opvang, begeleiding en ondersteuning.

We verwachten dat eind 2025 de asielopvang van het COA in Sliedrecht Noord operationeel is. We streven ernaar de noodopvang in het gemeentekantoor zo lang als nodig en mogelijk is open te houden, tot uiterlijk de opening van een AZC. We zijn in overleg met de VR ZHZ en het COA over de wijze waarop de exploitatie in de toekomst vorm zal krijgen. Net als in de noodopvang in het gemeentekantoor, blijven we er met de komst van het azc, samen met onze partners, voor zorgen dat er voldoende activiteiten zijn voor de vluchtelingen.

Speerpunten

We investeren blijvend in veilige wijken en buurten.

- We implementeren de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) om effectiever en efficiënter samen te kunnen werken met onze ketenpartners.
- We continueren samen met woningbouwcorporatie Tablis Wonen de inzet van buurtbemiddeling.
- De omgevingswet zorgt voor een verschuiving van vergunningsverlening naar toezicht en handhaving. We blijven monitoren of de vrijheid die de omgevingswet onze inwoners biedt, niet leidt tot meer burenruzies of overlastsituaties. Indien nodig treden we toezichthoudend en handhavend op.
- We pakken handel en gebruik van drugs (op straat) aan door het integraal verzamelen en analyseren van signalen. Deze signalen dienen als basis voor aanpak en interventies. Naast de strafrechtelijke aanpak wenden we onze bestuurlijke middelen aan om vanuit verschillende sporen handhavend te kunnen optreden.
- We werken integraal samen om het middelengebruik onder jongeren terug te dringen (actualiseren van preventie en handavingsplan alcohol en drugs).
- We zetten in op het voorkomen en zoveel mogelijk beperken van jeugdoverlast.

- We werken samen met onze ketenpartners aan het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit.
- We werken nauw samen met zorginstellingen om een veilig leefklimaat te realiseren voor al onze inwoners.
- We gaan spookbewoning tegen door de Landelijke Aanpak Adresfraude.
- Met de VRZHZ realiseren we een nieuwe brandweerkazerne in Sliedrecht.
- Zowel in- als extern vergroten we het kennisniveau op het gebied van sociale stabiliteit.
- We vergroten de weerbaarheid van zowel inwoners en ondernemers als het gaat om cybercriminaliteit en babbeltrucs.
- We focussen in onze ondermijningsaanpak op de kernthema's automotive, bedrijventerreinen en watergebonden locaties.
 - We vergroten de interne- en externe bewustwording op het gebied van ondermijning.
 - We versterken onze informatiepositie ten aanzien van ondermijningssignalen en werken hierin nauw samen met onze ketenpartners.

We stellen samen met inwoners, maatschappelijke partners en andere partijen wijk-/buurtagenda's op.

Buurtagenda's is één van de instrumenten om goed te luisteren naar de belangrijkste prioriteiten van onze inwoners voor hun buurt. Door gezamenlijk deze prioriteiten in projecten uit te voeren en op te lossen, ervaren inwoners grip over hun (veiligheids)situatie. Ze krijgen weer vertrouwen in de overheid en melden hun klachten, verdachte situaties en overlast. De gemeente krijgt via dorpsgesprekken een reëel beeld van de (veiligheids)situatie in de buurten en kan beter haar verantwoordelijkheid nemen inzake onveilige of overlastgevende situaties.

We analyseren beschikbare data en gaan op wijk- en buurniveau in gesprek met inwoners, maatschappelijke partners en andere relevante partijen. In 2024 en 2025 stellen we een plan van aanpak op voor de totstandkoming van wijk- en buurtagenda's. Medio Q1/Q2 2025 formuleren we samen met inwoners (strategische) doelstellingen en realiseren we plannen om de veerkracht en leefbaarheid in de wijk/buurt te versterken of te behouden.

- We benutten ruimtelijke ontwikkelingen om in samenhang sociale doelstellingen voor gezondheid, bewegen/sport, welzijn en veiligheid te realiseren:
 - Gebalanceerd woningbouwprogramma per buurt.
 - Schone, aantrekkelijke en veilige buitenruimte.
 - Meer groen en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte.
- We blijven inzetten op het enthousiasmeren en verbinden van burgerinitiatieven. We faciliteren initiatieven zo, dat ze zich op eigen kracht blijven ontwikkelen.

We zetten in op het verstevigen van toezicht en handhaving.

- We continueren de dienstverleningsovereenkomst inhuur BOA's met Dordrecht.
- Samen met de andere gemeenten in het basisteam Drechtsteden-Buiten wordt het Bestuurlijk Interventieteam geëvalueerd en doorontwikkeld. Dit interventieteam richt zich op complexe misstanden en uitwassen van ondermijning.
- We werken nauw samen met de diverse toezichtteams die actief zijn in de gemeente Sliedrecht (zakkenrollerspreventieteam, buurttoezicht en suswachten).
- We sluiten aan bij regionale- en landelijke toezicht en handavingsinitiatieven.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Reguliere taken

- We bevorderen een gezonde leefstijl.
- We behouden toegankelijke en betaalbare voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en sociaal.
- We organiseren ondersteuning en hulp voor kwetsbare mensen in de samenleving.
- We voeren helder en transparant subsidiebeleid met duidelijke resultaatafspraken.

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
% van de inwoners dat problemen zelf of samen met bekenden (eigen sociaal netwerk) kan oplossen	90% (2021)	92%
Gemiddelde cijfer dat klanten aan de dienstverlening in het Bonkelaarhuis geven	8,4 (2022)	8,4
% huishoudens met een bijstandsuitkering	4,54% (aug 2024)	4%
Gemiddeld cijfer dat inwoners geven voor het prettig wonen in de buurt	7,5 (2023)	7,5

Overzicht van baten en lasten

Product	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten:						
Veilig en inclusief Sliedrecht	N 1	N 331	N 254	N 254	N 254	N 254
Alg. maatschappelijke dienstverlening	N 1.116	N 1.384	N 1.280	N 1.255	N 1.023	N 1.023
Inburgering	N 2.628	N 2.825	N 4.718	N 634	N 638	N 641
Welzijnswerk	N 409	N 582	N 632	N 662	N 672	N 672
Jeugd- en jongerenwerk	N 390	N 464	N 863	N 863	N 863	N 863
Jeugdzorg	N 12.001	N 13.004	N 11.373	N 11.360	N 11.360	N 11.352
WMO	N 95	N 64	N 54	N 54	N 54	N 54
Individuele voorzieningen WMO	N 868	N 1.950	N 1.255	N 1.289	N 1.135	N 1.056
Algemene gezondheidszorg	N 659	N 788	N 601	N 559	N 353	N 353
Bijstand, participatie, etc.	N 25.804	N 26.775	N 27.412	N 27.274	N 27.444	N 27.813
Burgerzaken	N 888	N 1.244	N 1.309	N 1.351	N 1.364	N 1.290
Openbare orde en veiligheid	N 3.180	N 3.205	N 3.425	N 3.425	N 3.425	N 3.425
Totaal lasten	N 48.040	N 52.616	N 53.176	N 48.978	N 48.584	N 48.795
Baten:						
Veilig en inclusief Sliedrecht	-	-	-	-	-	-
Alg. maatschappelijke dienstverlening	V 129	V 10	-	-	-	-
Inburgering	V 5.278	V 4.631	V 4.631	V 543	V 543	V 543
Welzijnswerk	V 7	V 17	V 19	V 22	-	-
Jeugd- en jongerenwerk	V 20	-	-	-	-	-
Jeugdzorg	V 191	-	-	-	-	-
WMO	-	-	-	-	-	-
Individuele voorzieningen WMO	V 1.179	V 1.173	V 1.158	V 258	V 258	V 258
Algemene gezondheidszorg	V 276	V 367	V 300	V 206	-	-
Bijstand, participatie, etc.	V 8.799	V 9.095	V 9.298	V 9.589	V 9.693	V 9.832
Burgerzaken	V 291	V 464	V 537	V 624	V 640	V 529
Openbare orde en veiligheid	V	V 5	-	-	-	-
Totaal baten	V 16.170	V 15.763	V 15.944	V 11.243	V 11.135	V 11.163
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 31.869	N 36.853	N 37.232	N 37.736	N 37.449	N 37.632
storting in reserve	N 954	-	-	-	-	-
onttrekking aan reserve	V 738	V 1.347	V 334	V 314	V 84	V 84
Geraamd resultaat	N 32.085	N 35.506	N 36.898	N 37.421	N 37.365	N 37.548

Programma 2 - Economie, onderwijs, sport en cultuur

Onze visie

Sliedrecht streeft naar een ondernemende en betrokken gemeenschap, waarbij samenwerking tussen ondernemers, sport- en cultuursector en inwoners centraal staat. De vitale bedrijventerreinen en het levendige centrum vormen de kern van de lokale economie. Met een sterke focus op duurzaam ruimtegebruik, innovatie en een nauwe verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt, werkt de gemeente aan een toekomstbestendig ondernemingsklimaat.

Belangrijke thema's zijn de verduurzaming van bedrijventerreinen, het versterken van winkelgebieden en het creëren van inclusieve onderwijs- en recreatievoorzieningen. Samen zetten we koers naar een sterk en verbonden Sliedrecht in 2030.

Inleiding

In het programma Economie, onderwijs, sport en cultuur staan alle beleidsvelden van onze gemeente die gaan over werken, bedrijvigheid en vestigingsklimaat. Binnen dit programma zijn er twee hoofdonderdelen:

- economie en
- onderwijs en arbeidsmarkt.

We werken daarbij primair aan de kernopgave 'ondernemend en betrokken Sliedrecht', maar er zijn belangrijke raakvlakken met de kernopgave 'ruimtelijke vernieuwing'.

Kernopgave Ondernemend en Betrokken

Ondernemend en betrokken zijn zit diep geworteld in Sliedrecht. Binnen onze samenleving doen mensen veel zelf. Daar zijn we niet alleen trots op, we hebben ook de ambitie dat verder te versterken. Bijvoorbeeld door het borgen van de vitale economie en het levendig centrum. De rode draad daarin is verbinden, organiseren en promoten.

Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang. Verschillende Sliedrechtse bedrijven, met name die in de maritieme sector en de aanverwante maakindustrie, zijn actief over de hele wereld en bieden werk aan veel Sliedrechtse. Ook de vele zorginstellingen, de detail- en groothandel en de ondernemers in het centrum leveren een grote bijdrage aan Sliedrechts vitale economie. De lokale en regionale arbeidsmarkt is cruciaal: het lokale en regionale bedrijfsleven heeft immers behoefte aan gekwalificeerd personeel. Niet voor niets werken onderwijs en bedrijfsleven nu al samen aan een goede aansluiting van het onderwijs op het werk dat gedaan moet worden. Deze manier van werken borgen we graag voor de toekomst en waar mogelijk voegen we kwaliteit toe. Er ligt lokaal een belangrijke opgave om sterker in te zetten op het kapitaliseren van de maatschappelijke waarde van de Sliedrechtse bedrijven. Als we onze inwoners maximale kansen willen bieden, is het belangrijk een nog sterker appel te doen op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van die bedrijven. We willen ze actiever en persoonlijker benaderen en verleiden tot het bieden van onder andere stage-, leer- en participatieplaatsen. Daarmee kunnen we bijgedragen aan de maatschappelijke opgaven zoals opgenomen in het programma 'Veilig en Inclusief Sliedrecht', waarin onder andere het verhogen van de participatie van onze inwoners richting de arbeidsmarkt centraal staat. (zie 3.1).

Natuurlijk houdt een gunstig ondernemingsklimaat ook in dat er voldoende ruimte is voor bedrijven. En dat bedrijven op de juiste plek gevestigd zijn. Ook een goede uitstraling van de terreinen en het centrum zijn daarbij van groot belang. Deze uitgangspunten zijn terug te vinden in de kernopgave ruimtelijke vernieuwing en zijn onlosmakelijk verbonden met het bedrijvenbeleid en het vestigingsklimaat. Ze moeten dan ook in samenhang gezien worden.

We gaan in 2025 voor de volgende vijf ambities vanuit het raamwerk van het collegewerkprogramma (CWP):

- A. We hebben in 2026 samen met ondernemend Sliedrecht uitvoering gegeven aan de Economische Visie
- B. We hebben in 2026 een stap vooruit gezet in optimaal ruimtegebruik voor bedrijven
- C. In 2026 bruisen de winkelgebieden in Sliedrecht en zijn ze (nog) verder opgeknapt
- D. In 2026 is ons lokale onderwijs verstevigd in aansluiting op maatschappelijke- en arbeidsmarktontwikkelingen
- E. In 2026 staan er sterke samenwerkingsstructuren van ondernemers, (sport)verenigingen en maatschappelijke organisaties. Samen hebben ze een passend aanbod van voorzieningen gecreëerd en is de bekendheid hiervan vergroot

Ambities

Ambitie 1: We hebben in 2026 samen met ondernemend Sliedrecht uitvoering gegeven aan de Economische Visie

Samen met de ondernemers stelden we een nieuwe Economische Visie 2021-2030 op die tal van ambities bevat om de lokale economie nog beter te laten functioneren. Uitgangspunt is de algemene versterking van het vestigingsklimaat. Prioritaire thema's zijn vitale werklocaties en slim ruimtegebruik, innovatie, verduurzaming en digitalisering, arbeidsmarkt-onderwijs en bereikbaarheid. De visie én de ondernemers vragen voor de nieuwe collegeperiode niet om nieuwe plannen, maar om uitvoering. We realiseren daarom in 2025 de volgende zaken:

- Het versterken van de samenwerking met het Ondernemersfonds en het Ondernemersplatform;
- Belangrijke eerste stappen in de verduurzaming van de bedrijventerreinen door het uitbreiden van de Green Deal.

Speerpunten

We zetten per 2023 een gemeentebreed ondernemersfonds op, voor en door ondernemers.

In 2025 geven wij een verder vervolg aan de in 2024 opgestelde uitvoeringsagenda. Denk hierbij aan projecten op het gebied van duurzaamheid, (verkeers) veiligheid en het professionaliseren van het parkmanagement voor de bedrijventerreinen. De ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor de gemaakte keuzes en de uitwerking daarvan. Het ondernemersfonds legt jaarlijks verantwoording af over de activiteiten die zij heeft uitgevoerd in haar jaarverslag.

In samenwerking met onze regio (via DEAL) hebben we als gemeente actief accountmanagement richting Sliedrechtse bedrijven.

- In 2025 werken we samen met onze regio verder aan de vertaling van de economische visie naar een aanpak voor strategisch accountmanagement. Een van de prioritaire thema's voor de versterking van het algemene vestigingsklimaat is de arbeidsmarkt en onderwijs. In samenwerking met Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen zullen we focussen op dit thema.
- Ook organiseren we in 2025 de techniekroute waarbij het bedrijfsleven en onderwijs samenwerken aan de aansluiting van scholieren op technische beroepen.

We werken aan verduurzaming van de Sliedrechtse bedrijventerreinen.

- In 2025 werken we met private partners aan de verdere realisatie van een Greendeal. Op de agenda staan onder andere de volgende punten om te komen tot duurzame energieopwekking en -mobiliteit op de bedrijventerreinen van Sliedrecht:
 - concretiseren business plan
 - bepalen rechtsvorm
 - uitwerken organisatievorm en
 - het opstellen van een roadmap voor de fasering van de werkzaamheden

In de Smart Delta Drechtsteden zetten we ons actief in op innovatie en versterking van het maritieme cluster.

- In 2025 starten we met de uitvoering van de herijkte GroeiAgenda (op weg naar 2040). De nieuwe uitvoeringsorganisatie zorgt voor een extra impuls.

Ambities

Ambitie 2: We hebben in 2026 een stap vooruit gezet in optimaal ruimtegebruik voor bedrijven

Het programma Ruimtelijke Vernieuwing krijgt steeds verder vorm. Duidelijk is dat wij nog steeds slim moeten omgaan met onze beschikbare ruimte. Optimaal benutten en kwaliteit verhogen blijven uitgangspunten. Dit geldt voor zowel de bestaande bedrijventerreinen als voor de (her)ontwikkeling van de laatste braakliggende (private) locaties.

Hoe de ruimtelijke puzzel zal worden gelegd, kun je terugzien in de Ruimtelijke Economische Visie die wij samen met de provincie opstellen en de planvorming van het programma Ruimtelijke Vernieuwing.

Speerpunten

We realiseren parkmanagement en gebiedsbeheer op alle Sliedrechtse bedrijventerreinen.

In 2025 brengen wij de gemaakte afspraken in uitvoering m.b.t. gebiedsbeheer en parkmanagement van de Sliedrechtse bedrijventerreinen. Daarbij heeft schoon, veilig en heel primair de aandacht.

We zetten in op (her)ontwikkeling van verouderde terreinen of niet ontwikkelde locaties.

- Ook in 2025 heeft de (her)ontwikkeling van onze bedrijfslocaties onze aandacht. Het accent zal liggen op het vertalen van nieuwe inzichten en beleid over circulariteit op bedrijventerreinen en klimaatadaptie naar handvatten om lopende en toekomstige ontwikkelingen te ondersteunen voor een nog beter vestigingsklimaat.

We bereiden de ontwikkeling van Stationspark III voor inclusief een strategisch uitgiftekader.

- Samen met onze regiopartner DEAL stellen we in 2025 een strategisch uitgiftekader op voor Stationspark III.

Ambities

Ambitie 3: In 2026 bruisen de winkelgebieden in Sliedrecht en zijn ze (nog) verder opgeknapt

De afgelopen jaren is al veel werk gestoken in het versterken van de drie grotere winkelgebieden in Sliedrecht: het Burgemeester Winklerplein, de Kerkbuurt en de Woonboulevard. Die opgave is echter nog niet af en vraagt ook de komende jaren nog volle aandacht.

Met behulp van professioneel centrummanagement en het beter benutten van de beschikbare ruimte willen de verblijfskwaliteit verder optimaliseren. Aanvullend hierop wordt het tweejaarlijkse behoefteonderzoek naar zondagsopenstelling voor supermarkten uitgevoerd.

Speerpunten

Structureel centrummanagement op de Kerkbuurt

- Samen met de ondernemersvereniging(en) in het centrum en de centrummanager maken we afspraken over de structurele bekostiging vanaf 2026, zodat de inzet van een centrum manager structureel bijdraagt aan de ambitie.

De Leeghwaterstraat als hoofdstraat van de Woonboulevard wordt opgewaardeerd.

- Na het ontvangen van het krediet voor de herinrichting van de Leeghwaterstraat werken we in 2025 verder aan de uitwerking van het uitvoeringsontwerp en het bestek. Dit uitvoeringsontwerp voorziet in nieuwe riolering en bovengrondse inrichting. Hierbij wordt de Leeghwaterstraat ingericht als hoofdstraat van de Woonboulevard.

We geven verder uitvoering aan de herontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein.

In 2024 startten wij met onderzoeken of het verstrekken van gevelsubsidies functioneel is in de ontwikkeling van het BW-plein en op welke wijze wij de juiste betrokkenheid kunnen organiseren. Dit alles gebeurt in overleg met de centrummanager van de Kerkbuurt en Burgemeester Winklerplein. In 2025 wordt dit proces voortgezet

Ambities

Ambitie 4: In 2026 is ons lokale onderwijs verstevigd in aansluiting op maatschappelijke- en arbeidsmarktontwikkelingen

Als gevolg van de vergrijzing en de groei van de economie hebben we te maken met een krapte op de arbeidsmarkt. Dit betekent dat het noodzakelijk is om al het arbeidsmarktpotentieel nu en in de toekomst te benutten. Daarom investeren wij in kwalitatief goed onderwijs door middel van het zorgen voor goede onderwijshuisvesting en werken wij met (voor)scholen samen om onderwijsachterstanden te voorkomen. Hiermee willen wij de kinderen en jongeren in Sliedrecht maximale kansen bieden om via hun onderwijsroute naar vermogen op de arbeidsmarkt in te stromen. Daarmee vergroten zij hun zelfredzaamheid en regie over hun eigen leven.

Met de 'zorg- en techniekroute' voor kinderen in het basisonderwijs enthousiasmeren wij kinderen voor het werken in de zorg en techniek.

Het onderwijs moet bovendien aansluiten bij wat lokale bedrijven en zorginstellingen nodig hebben. Dit vergroot tegelijk de kans dat inwoners in de toekomst een baan kunnen krijgen en verstevigt het sociaaleconomische fundament van Sliedrecht. Daarnaast werken we met het onderwijs, maatschappelijke partners en bedrijfsleven samen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te laten participeren om bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven zoals beschreven in programma 1 'Veilig en inclusief Sliedrecht'.

Speerpunten

We hebben zicht op onze toekomstige opgave voor onderwijshuisvesting

1. We zorgen voor goede onderwijshuisvesting door uitvoering te geven aan het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). De financiële effecten van het herziene IHP zijn niet verwerkt in de begroting 2025, omdat de raad dit IHP nog moet vaststellen. Hieruit zullen nog kapitaallasten volgen voor de investeringen die gedaan moeten worden.
2. We zetten in op het voorkomen van onderwijsachterstanden.
 - We maken per locatie integrale afspraken met voorscholen en het primair onderwijs om achterstanden op het gebied van taal te bestrijden.
3. We zetten in op het kapitaliseren van de maatschappelijke waarde van bedrijven voor Sliedrecht.
4. We gaan door met de 'zorg- en techniekroute' voor kinderen in het basisonderwijs.

We zetten in op het kapitaliseren van de maatschappelijke waarde van bedrijven voor Sliedrecht

- Tijdens bedrijfsbezoeken zijn onze sociale ambities nadrukkelijk onderdeel van gesprek. Doel daarvan is het aantal lokale stage, leerwerk- en participatieplekken bij bedrijven te vergroten.
- We zoeken regionale samenwerking voor het verstevigen van de onderwijs-arbeidsmarktstructuur en sluiten aan bij initiatieven die een bijdrage leveren aan deze structuur. Denk hierbij aan de samenwerking met Ondernemen met Impact.

Ambities

Ambitie 5: In 2026 staan er sterke samenwerkingsstructuren van ondernemers, (sport)verenigingen en maatschappelijke organisaties. Samen hebben ze een passend aanbod van voorzieningen gecreëerd en is de bekendheid hiervan vergroot

Sport, cultuur en recreatie zijn de sociale bindmiddelen van een samenleving. Sportieve, culture en recreatieve voorzieningen, activiteiten en initiatieven zorgen niet alleen voor reuring in ons dorp, maar zorgen er ook voor dat inwoners mee kunnen doen en elkaar kunnen ontmoeten. Hiermee draagt het bij aan de veerkracht van de samenleving. Participatie binnen een vereniging, initiatief of voorziening zorgt niet alleen voor een (potentieel) sociaal netwerk. Het is ook een plek om levenslessen op te doen waar je de rest van je leven wat aan hebt. Sociale interactie, talentontwikkeling, afspraken nakomen en verantwoordelijkheid nemen bijvoorbeeld. Daarom faciliteren we de samenwerking tussen cultuur-, sport- en recreatiepartijen, zodat er nieuwe initiatieven en nieuw aanbod ontwikkeld kunnen worden. We hechten er belang aan dat zoveel mogelijk mensen bekend zijn met het aanbod in Sliedrecht.

Speerpunten

We blijven culturele organisaties en sportverenigingen ondersteunen om (meer) samen te werken en in gezamenlijkheid initiatieven te ontplooiën en de bekendheid hiervan te vergroten.

- Er wordt uitvoering gegeven aan de rijksregeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) om onder andere meer samenwerking tussen het onderwijs en culturele organisaties te stimuleren (dit is wel afhankelijk van of de subsidie wordt toegekend door de overheid).
- De combinatiefunctionarissen worden ingezet om verbindingen te leggen tussen culturele organisaties en sportverenigingen onderling.
- Samen met de partners van het lokaal sportakkoord werken we samen om het sport- en beweegaanbod in Sliedrecht te verstevigen – in verbinding met maatschappelijke partners en onderwijs.
- We werken samen met onze partners aan de ontwikkeling van het Cultuurpodium, waarbij de verbreding van activiteiten centraal staat. Met als doel culturele activiteiten een impuls te geven voor alle Sliedrechters.
- We vergroten de bekendheid door o.a. het platform Sliedrecht Doet in te zetten.
- We verbreden de activiteiten van het Cultuurpodium om een breder publiek te bereiken

Ontvlechten subsidie jeugd- en jongerenwerk en Cultuurpodium

De gemeenteraad van Sliedrecht heeft de motie 'Continuïteit SOJS' aangenomen, waarin het college wordt opgeroepen om bij de begroting van 2025 duidelijkheid te geven over de meerjarige financiën en subsidiëring van de culturele programmering en het Cultuurpodium. De gemeente subsidieert Stichting Open Jeugdwerk Sliedrecht (SOJS) voor zowel jeugdwerk als het Cultuurpodium. Wij streven naar een transparantere scheiding van deze subsidies. Dit kan aanvankelijk gebaseerd worden op ervaringscijfers uit representatieve jaren. Het Cultuurpodium, dat deels uit kaartverkoop en barinkomsten werd gefinancierd, was de afgelopen jaren gesloten vanwege lockdowns en renovatie, maar hervat nu langzaam de activiteiten. Tussen 2016 en 2019 ontving SOJS gemiddeld € 318.400 per jaar aan subsidie. Verdere afspraken zullen worden gemaakt bij de subsidiebeschikking en zijn mede afhankelijk van de operationele status van BAES BV.

We verbinden sport, cultuur en recreatie met een veilig en inclusief Sliedrecht en ruimtelijke ontwikkeling

- Bij de uitwerking van de plannen voor de ruimtelijke ontwikkeling wordt er gestreefd naar het ontwikkelen van een buitenruimte die (meer) sport- en beweegvriendelijk is ingericht.
- De coördinator sport en preventie vervult de rol om lokale sportaanbieders en maatschappelijke partners te stimuleren en te faciliteren om meer samen te werken.
- Afhankelijk van de resultaten van het verdiepende onderzoek (in samenwerking met Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden) naar de mogelijkheden voor een nieuw te realiseren zwembad, worden de vervolgstappen genomen die daarvoor nodig zijn.
- In lijn met het raadsbesluit t.a.v. Sliedrecht Buiten worden er in 2025 voorbereidingen getroffen voor de realisatie van het sportieve knooppunt van Sliedrecht, Sliedrecht Buiten

We faciliteren de ontwikkeling van de Wonders of Water Experience van het Nationaal Baggermuseum, met aandacht voor kansen op recreatief, economisch en educatief gebied.

In 2023 en 2024 is een subsidie verstrekt voor de inrichting en exploitatie van de WOW-Keet. Het is de bedoeling dat de WOW-Keet vanaf 2025 onafhankelijk van subsidie van de gemeente kan voortbestaan.

Gemeentelijk vastgoed wordt benut om de beleidsmatige doelstellingen van Koers 2030 te realiseren.

- Het gemeentelijk vastgoed wordt gebruikt waarvoor is bedoeld: het moet maatschappelijk toegevoegde waarde hebben.
- We richten ons op de kernportefeuille. De niet-kernportefeuille moet afgestoten worden. We hebben geen gebouwen omdat we die toevallig hebben, maar alleen nog vastgoed dat maatschappelijk toegevoegde waarde heeft. We streven ernaar te starten met het slopen van de woningen onder de hoogspanningsmasten in het eerste kwartaal van 2025. De panden uit de niet-kernportefeuille (die van strategisch nut zijn) worden meegenomen in de betreffende planontwikkelingen. We starten met de Maaslaan en de Middeldiepstraat.
- De in 2024 vast te stellen accommodatievisie zal als leidraad worden gebruikt bij het beoordelen van vastgoedobjecten en huisvestingsvraagstukken. Tevens wordt deze nieuwe visie gedeeld met het nog op te richten BAES B.V.
- Voor de strategische inzet van het vastgoed uit de niet kernportefeuille bepalen we de richting en planning.
- De multifunctionele gebouwen (Stationsweg 4, Dr. Langeveldplein 30 en de sporthallen) zullen worden beheerd door BAES B.V., zowel gebouw-technisch als voor wat betreft de (horeca-)exploitatie. Daarbij zijn gebruikerstevredenheid, flexibiliteit en functionaliteit belangrijke uitgangspunten.
- De exploitatie van het vastgoed wordt goed geborgd. Het vastgoed zal beter benut worden, c.q. multifunctioneler worden ingezet.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Reguliere taken

Economie

- Bedrijfsbezoeken en accountmanagement
- Bedrijfsleven faciliteren

Onderwijs

- Zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen
- Goed onderwijs voor alle kinderen faciliteren
- Onderwijsachterstanden bestrijden
- Leerlingenvervoer organiseren

Sport

- Voldoende sporten en bewegen stimuleren
- Sportverenigingen ondersteunen

Beleidsindicatoren

	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
2a	% van jongeren onder 23 jaar zonder startkwalificatie en niet (meer) ingeschreven op een school	2,1% (2022)	1,5%
2b	% van de inwoners dat lid is van een organisatie	85% (2021)	87%
2c	% van de inwoners dat activiteiten buiten verenigingsverband doet	56%	70%

Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

GR Sociaal

De GR Sociaal voert voor de Drechtstedengemeenten gedelegeerde en gemandateerde taken uit op het gebied van de sociale zekerheid. Het betreft de uitvoering van taken op het gebied van de Participatiewet, Wet sociale werkvoorziening, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Daarnaast voert zij op basis van een dienstverleningsovereenkomst taken uit op het gebied van de Wet inburgering 2021, de ondersteuning van de gedupeerden van de toeslagenaffaire en het verstrekken van leefgeld aan Oekraïense vluchtelingen.

Dienst Gezondheid & Jeugd (GR)

De GR Dienst Gezondheid & Jeugd bestaat uit vier organisatie onderdelen: de GGD ZHZ, Leerplicht + Voortijdig schoolverlaten (LVS) ZHZ, Veilig Thuis ZHZ en de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) ZHZ. Zij voert wettelijke taken uit op grond van onder andere de Wet Publieke Gezondheid, de Leerplichtwet en de Jeugdwet. De GGD ZHZ is de gemeenschappelijke dienst voor publieke gezondheid en beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van Zuid-Holland Zuid. LVS ZHZ geeft uitvoering aan het handhaven van de Leerplichtwet en wetgeving op het gebied van voortijdig schoolverlaten. Het organisatie onderdeel Veilig Thuis ZHZ zet zich in voor het voorkomen en stoppen van huiselijke geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling. De Serviceorganisatie Jeugd ZHZ tenslotte draagt zorg voor het organiseren van de jeugdhulp in de regio.

Overzicht van baten en lasten

Product	Werkelijk 2023		Begroot 2024		Begroot 2025		Begroot 2026		Begroot 2027		Begroot 2028	
Lasten:												
Ondernemend en betrokken Sliedrecht	N	14	N	225	N	100	N	100	N	100	N	100
Cultuur	N	398	N	406	N	487	N	428	N	426	N	427
Bibliotheek	N	576	N	608	N	615	N	616	N	617	N	617
Maatschappelijk vastgoed	N	464	N	708	N	568	N	569	N	570	N	571
Sport	N	936	N	1.249	N	1.503	N	1.493	N	1.470	N	1.320
Sportaccommodaties	N	2.332	N	1.423	N	1.598	N	1.557	N	1.551	N	2.050
Onderwijshuisvesting	N	1.289	N	1.363	N	1.270	N	1.734	N	1.749	N	1.757
Onderwijs- en leerlingzaken	N	1.545	N	1.813	N	1.902	N	1.859	N	1.859	N	1.859
Economische zaken	N	1.308	N	2.234	N	2.059	N	2.059	N	2.059	N	2.059
Beschut werk	N	78	N	102	N	105	N	105	N	105	N	105
Kinderopvang- en peuterspeelzalen	N	328	N	317	N	299	N	313	N	313	N	313
Totaal lasten	N	9.268	N	10.448	N	10.507	N	10.832	N	10.819	N	11.179
Baten:												
Ondernemend en betrokken Sliedrecht		-		-		-		-		-		-
Cultuur	V	95	V	84	V	102	V	102	V	102	V	102
Bibliotheek		-		-		-		-		-		-
Maatschappelijk vastgoed	V	314	V	416	V	405	V	405	V	405	V	405
Sport	V	260	V	169	V	320	V	310	V	264	V	264
Sportaccommodaties	V	1.198	V	1.019	V	1.079	V	1.079	V	1.079	V	1.079
Onderwijshuisvesting	V	18	V	44	V	19	V	19	V	19	V	19
Onderwijs- en leerlingzaken	V	948	V	971	V	1.078	V	1.116	V	1.116	V	1.116
Economische zaken	V	203	V	184	V	185	V	185	V	185	V	185
Beschut werk		-		-		-		-		-		-
Kinderopvang- en peuterspeelzalen	V	91		-		-		-		-		-
Totaal baten	V	3.127	V	2.887	V	3.189	V	3.217	V	3.171	V	3.171
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N	6.141	N	7.561	N	7.318	N	7.616	N	7.648	N	8.009
storting in reserve	N	290		-		-		-		-		-
onttrekking aan reserve	V	51	V	347	V	55	V	58	V	8.660	V	290
Geraamd resultaat	N	6.380	N	7.214	N	7.263	N	7.558	V	1.012	N	7.719

Programma 3 - Ruimte

Onze visie

Het toekomstbeeld uit de Koers 2030 is verder uitgewerkt in onze Omgevingsvisie 2021, waarin al het beleid voor de fysieke leefomgeving is geïntegreerd. De kernopgave Ruimtelijke Vernieuwing is hiervan een belangrijke uitwerking. De ambities hierin richten zich onder andere op een aantrekkelijke ruimtelijke inrichting, het realiseren van meer woningen, afgestemd op woonbehoeften en een meer energieneutraal Sliedrecht.

Een voorbeeld hiervan is het toevoegen van een aantal groene longen waarmee de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd. Daarnaast richten we ons op minder verkeersoverlast, meer verkeersveiligheid, is de barrière van A15 en het spoor in de ontwikkeling van Sliedrecht opgeheven en zetten we in op het stimuleren van fietsgebruik.

Inleiding

Het programma Ruimte gaat over alle beleidsvelden van onze gemeente die betrekking hebben op ruimtelijke ontwikkeling en beheer openbare ruimte. Het gaat dan om woningbouw, ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, bereikbaar en verbonden, onderhoud van de openbare ruimte, afvalinzameling en gemeentelijk vastgoed. We zien de uitwerking van de kernopgave 'Ruimtelijke Vernieuwing' terug in dit hoofdstuk. Daarnaast worden in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen en de paragraaf Grote projecten, maatregelen benoemd die bijdragen aan het op peil houden van de kwaliteit en het vernieuwen van de openbare ruimte.

Kernopgave Ruimtelijke Vernieuwing

In Koers 2030 is een toekomstbeeld van Sliedrecht geschetst waarbij we werken aan een inclusiever, mooier en levendiger Sliedrecht. We doen dat door woningen te bouwen en vernieuwen in een nieuw te ontwikkelen wijk boven het spoor (Sliedrecht Noord) en via binnenstedelijke herstructurering (met name Sliedrecht Oost). In het kielzog van woningbouw is niet alleen het toevoegen van verbindingen en ontsluitingen van groot belang, maar ook het creëren van ruimtelijke kwaliteit via parkachtige groenstructuren. Klimaatadaptatie is daar belangrijk bij, net als beheer en onderhoud. Ook de energietransitie en het versterken van het vestigings- en ondernemersklimaat spelen een grote rol. Binnen het sociaal domein ligt de focus op verder bouwen aan de sociale infrastructuur, veiligheid en het benutten van de kracht van de samenleving. Dat laatste punt is cruciaal, omdat samenwerken de sleutel tot succes is. We hebben onze inwoners, ondernemers, het maatschappelijk middenveld en regionale partners dan ook heel hard nodig om de ambities te kunnen realiseren.

We gaan in 2025 uit van de volgende vijf ambities:

- A. Op basis van het Programmaplan en de Omgevingsvisie hebben we in 2026 de noodzakelijke voorbereidingen getroffen en de eerste projecten gerealiseerd voor de ruimtelijke vernieuwingsopgave.
- B. We voegen ruimtelijke kwaliteit toe voor een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving.
- C. We maken Sliedrecht duurzaam.
- D. We verduurzamen de mobiliteit in Sliedrecht en daarbij heeft de fiets(infrastructuur) prioriteit.
- E. In 2026 is er vanuit provincie en rijk draagvlak om Sliedrecht Noord te ontwikkelen en hebben we voldoende fondsen voor de uitvoering van het Programmaplan, de energietransitie en de bereikbaarheidsopgave in de periode 2026-2030.

Ambities

Ambitie 1: Op basis van het Programmaplan en de Omgevingsvisie hebben we in 2026 de noodzakelijke voorbereidingen getroffen en de eerste projecten gerealiseerd voor de ruimtelijke vernieuwingsopgave

Met het Programmaplan en de Omgevingsvisie zijn de lijnen en uitgangspunten voor de kernopgave ruimtelijke vernieuwing uitgezet. Vanuit het Programmaplan staan de doelen van de binnenstedelijke herstructurering, de realisatie van Sliedrecht Noord en de realisatie van een nieuwe Noord-zuidverbinding met Sliedrecht Noord over de A15/spoor centraal. De komende bestuursperiode willen we die doelen en de daarbij horende uitgangspunten rondom bijvoorbeeld kwaliteit, bereikbaarheid en duurzaamheid via een integrale werkwijze verder brengen. Daarbij is het nodig de samenhang tussen deze doelen én met de andere kernopgaven scherp te houden. De fysieke en sociale infrastructuur zijn immers nauw met elkaar verbonden en beïnvloeden elkaar.

De komende jaren zetten we in Sliedrecht vol in op ruimtelijke vernieuwing. Het gaat dan bijvoorbeeld om het woningbouwprogramma, de kwaliteit van de buitenruimte en de ontmoetingsplekken. We willen die ontwikkelingen echter ook ten behoeve van de sociale infrastructuur benutten. Omdat we bij ruimtelijke projecten als herstructurering of de aanleg van een warmtenet veel in contact komen met mensen, ligt er vanuit 'signalering en preventie' ook een kans om goede verbindingen te leggen tussen het fysieke en het sociale.

Speerpunten

We maken een ontwikkelstrategie om tot een gebalanceerd woningbouwprogramma te komen voor de bouw van 2.500 woningen tot 2040.

- We stellen een ontwikkelstrategie op voor Sliedrecht-Noord en de binnenstedelijke herstructurering op basis van het Programmaplan.
- De maatschappelijke adviesgroep (MAG) helpt om de afstemming en het draagvlak met belanghebbende verder te organiseren.
- We werken aan onze ambities samen met onze partners die we vastleggen in prestatieafspraken met Tablis wonen. Verder zetten we de samenwerking waar mogelijk voort via vervolgovereenkomsten met marktpartijen voor Sliedrecht-Noord en de binnenstedelijke herstructurering.
- Er is een sterke behoefte aan flexibele woonvormen voor spoedzoekers. Dat geldt zowel voor flexibele woonruimte als voor flexibele woonvormen. In 2025 werken wij deze woonconcepten verder uit in gewenste woonruimteprogrammering met relevante partijen in de markt.

Sliedrecht Oost: vernieuwing via meerjarig bouwprogramma

De vaststelling van het stedenbouwkundig kader en de realisatie overeenkomst is de stedenbouwkundige basis waarmee in 2025 de voorbereiding van de realisatiefase kan plaatsvinden uit fase 1.

Dat betekent:

- 1) dat ontwikkelende partijen geselecteerd kunnen worden voor het te ontwikkelen woningmarktprogramma;
- 2) de aanvragen van Tablis/marktpartijen beoordeeld kunnen worden voor een bepaalde omgevingsplanactiviteit of het wijzigen van het Omgevingsplan Sliedrecht;
- 3) dat Tablis Wonen de opstalontwikkeling voor haar sociaal programma kan gaan ontwikkelen.

Sliedrecht Noord: publiek-private samenwerking

- We ronden het masterplan voor Sliedrecht-Noord af met de kaders en ambities voor de ontwikkeling in de polder, inclusief de aansluiting op de Noord-zuidverbinding.
- We geven uitvoering aan de ontwikkelstrategie uit voor Noord.

- We werken samen met marktpartijen toe naar een samenwerkingsovereenkomst en ontwikkelafspraken.

We zetten ons beleidsinstrumentarium proactief in voor de ruimtelijke vernieuwingsopgave.

We ronden de woonzorgvisie af zodat hij gereed is voor de datum dat gemeenten er verplicht een moeten hebben. Dat is vanaf 2026.

Implementatie omgevingswet

In 2025 gaan we o.a. aan de slag met:

- het vaststellen van het Omgevingsplan Centrumgebied
- het opstellen van het Omgevingsplan Woonwijken
- het herijken van de Omgevingsvisie
- de verbreding van de Wet kwaliteitsborging met 'verbouwen'.

Ambities

Ambitie 2: We voegen ruimtelijke kwaliteit toe voor een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte is een randvoorwaarde voor een prettige en gezonde leefomgeving. Een leefomgeving waar onze inwoners zich graag in begeven. Om ergens naar toe te gaan, om elkaar te ontmoeten, om te bewegen en om te recreëren. De kwaliteit en inrichting van de openbare ruimte is het visitekaartje van Sliedrecht. Bovendien hebben we een opgave als het gaat om te zorgen voor een klimaatbestendige openbare ruimte. Kwaliteit toevoegen is de eerste stap. Maar we willen deze kwaliteit ook zo houden. Een belangrijk onderdeel daarin is ook het strategisch nadenken over onderhoudswerkzaamheden als het gaat om planning en prioritering. Met name als het gaat om de koppeling met de projecten uit het Programmaplan Ruimtelijke Vernieuwing. Ook is het voor een gezonde woonomgeving van belang te blijven strijden tegen de uitstoot van PFAS en de gevolgen daarvan.

Speerpunten

We voegen minimaal twee groene, parkachtige verbindingen toe tussen de polder en de Merwede.

We werken de groen-recreatieve verbinding verder uit met diverse mogelijkheden voor klimaatadaptatie:

- We werken aan de realisatie van de Noord-zuidverbinding wat de Merwede via een groene verbinding verbindt met de polder. Waarbij de provinciale weg (N482) via een parkachtig viaduct over de A15 aansluit op de Thorbeckelaan en de groene verbinding aansluit op het Burgemeester Feitsmapark met een aftakking langs de PC Hooftlaan richting de waterbus.

We realiseren Sliedrecht Buiten waar we naast de verplaatsing van VV Sliedrecht ook inzetten op openbaar sporten en recreëren (bijv. via een baggerjungle).

We werken toe naar een definitief ontwerp voor het civiele werk en verwerven grond. Vervolgens realiseren we de voorbelasting en het bouwrijp maken van de grond voor Sliedrecht Buiten. Bij de uitwerking en het ontwerp van de baggerjungle betrekken wij de kinderraad.

We zetten in op een meer groenblauwe, klimaatadaptieve inrichting van de buitenruimte.

- We willen de leefomgeving klimaatadaptief maken en zetten onder andere in op een meer groenblauwe inrichting van de buitenruimte. We haken hierbij aan bij landelijke en regionale ontwikkelingen, waarbij de Regionale Adaptatie Strategie richtinggevend is.
- We geven – ook bij onderhoud en (her)inrichten van de openbare ruimte - zelf het goede voorbeeld bij de uitvoering van het vigerende beleid waaronder de omgevingsvisie, het groenbeleidsplan en het water- en rioleringsprogramma. Denk daarbij aan projecten en maatregelen als het aanbrengen van infiltrerende voorzieningen, het vergroten van waterberging, ecologisch beheer en meer ruimte voor water en groen.
- We stimuleren ketenpartners, ondernemers en inwoners tot een klimaatadaptieve inrichting van hun percelen en gebouwen.

We maken het openbaar gebied in Sliedrecht schoon en aantrekkelijk en houden dat ook zo.

- Bij ruimtelijke ontwikkelingen verbeteren we de kwaliteit van de openbare ruimte integraal en duurzaam. Dat doen we door rekening te houden met toekomstig beheer en onderhoud, klimaatadaptatie, duurzaamheid, gezondheid/beweging en ontmoeting. We borgen dit door het bepalen van normen (bijvoorbeeld beeldkwaliteit) en streefdoelen.
- We houden de kwaliteit van de openbare ruimte op peil waarbij enkele locaties, waaronder de entrees van Sliedrecht, een impuls krijgen door het kwaliteitsniveau te verhogen of te kiezen voor een nieuwe inrichting.
- Voor het afvalbeleid adviseren we over de alternatieven die kunnen bijdragen aan betere scheiding en vermindering van de afvalstromen, waarbij eventuele kostenbesparingen afgewogen worden tegen de (on)mogelijkheden die er bij onze partners zijn. Besluitvorming en uitvoering zal, gegeven het draagvlak en de financiële mogelijkheden, daarop volgen.

We zetten in op proactief beheer van de 'assets' in de openbare ruimte.

- We geven nadere invulling aan assetmanagement, ook wel slim beheer. Dit doen we aan de hand van een routeplan. Hierdoor krijgen we meer zicht in ons areaal, de staat ervan en welke werkzaamheden we te doen hebben. Dit vormt de basis voor proactief beheer van onze assets.

We blijven actief op het dossier Chemours/DuPont in de strijd tegen de uitstoot van PFAS en de gevolgen ervan voor de leefomgeving.

- We zetten het juridische traject door waarin de bedrijven aansprakelijk zijn gesteld voor geleden en nog te leiden schade door de uitstoot.
- Op basis van de gegevens uit de pilot in 2024 kan in 2025 een start worden gemaakt met de aanpak van alle andere moestuinen.
- We dragen bij aan een sterke netwerk organisatie van alle bij de Pfas problematiek betrokken overheden. We continueren en beheren het in 2024 gerealiseerde centrale informatiepunt voor de inwoners in de regio.
- We adviseren de DCMR actief en kritisch over vergunningsaanvragen van en vergunningverlening aan de bedrijven.
- Milieu- en gezondheidkundige onderzoeken blijven we uitvoeren als die leiden tot handelingsperspectief voor onze inwoners en ondernemers.

Ambities

Ambitie 3: We maken Sliedrecht duurzaam

We voeren de Regionale Energiestrategie en Transitievisie Warmte uit. Met de inzet van de beschikbare Rijksmiddelen versterken we de organisatie en realiseren we de ambities. De focus ligt op energiebesparing, het opwekken van duurzame energie, duurzame warmte (waaronder het warmtenet), een passende laadinfrastructuur, en het voorkomen van netcongestie.

Speerpunten

In 2030 is het energieverbruik in Sliedrecht met 20% afgenomen.

- We zetten in op een inclusieve energietransitie en bieden energiehulp aan inwoners die kampen met hoge energierekeningen.
- We geven invulling aan de in 2023 opgestelde Isolatieaanpak met een Meerjarig Collectief Ontzorgingsprogramma (MCO) waarmee we woningeigenaren helpen hun woning te isoleren. Daarnaast stellen wij een Soortenmanagementplan op om diersoorten te beschermen bij de isolatieaanpak.
- We realiseren een fysieke energiedienstenwinkel waar bewoners informatie ontvangen over algemene verduurzamingsmaatregelen en wijkgerichte aanpakken met het oog op isolatie en aardgasvrij.
- We geven het goede voorbeeld door vastgoed in de kernportefeuille te verduurzamen (gemeentekantoor/ raadhuis en wettelijk verplichte maatregelen). Hiervoor zijn wij aangesloten bij het ontzorgingsprogramma van de provincie Zuid-Holland.
- We gebruiken het in 2024 opgestelde Communicatieplan Duurzaamheid om inwoners, organisaties en ondernemers op verschillende duurzaamheidsthema's en beleidsterreinen te stimuleren.

In 2026 zijn we succesvol in het opwekken van duurzame energie.

- We blijven inzetten op grootschalig 'zon op dak' via de Green Deal om daken van de Nijverwaard, Stationspark en Noord-Oostkwadrant van zonnepanelen te voorzien. Daarnaast ondersteunen we de energiehubs op bedrijventerrein Kerkerak.
- We faciliteren de ingediende initiatieven voor 'zon-op-land' in het uitwerkingsgebied Betuwelijn.
- We maken afspraken met Tablis Wonen over de realisatie van kleinschalig 'zon-op-dak' op corporatiewoningen.
- We gaan door met de planontwikkeling voor de Driehoek om invulling te geven aan de gebiedsvisie.

We verminderen de afhankelijkheid van gas voor warmtevoorziening gestaag.

- We verduurzamen het warmtenet door de aansluiting op restwarmte van de slibverbrandingsinstallatie via de Merwedeverbinding en faciliteren de ontwikkeling van een geothermiecentrale in de Driehoek.
- Samen met HVC en Tablis Wonen zorgen we voor de aansluiting van huurwoningen op het warmtenet waarvoor SAH subsidie is verstrekt. Daarnaast sluiten we de eerste particuliere woningen in de proeftuin Sliedrecht Oost aan.
- We ondersteunen met wijkuitvoeringsplannen een wijkgerichte overstap naar aardgasvrije gebouwen, zowel voor hybride en all-electric systemen als voor het warmtenet op basis van de Transitievisie Warmte. We starten in 2025 met het eerste wijkuitvoeringsplan.
- We stellen een Warmteprogramma op als verdere uitwerking van de Transitievisie Warmte.
- We faciliteren de ontwikkeling van een waterstofelektrolyser op de Driehoek om industrieel aardgasverbruik terug te brengen.

Ambities

Ambitie 4: We verduurzamen de mobiliteit in Sliedrecht en daarbij heeft de fiets(infrastructuur) prioriteit

We optimaliseren de verkeersveiligheid en bereikbaarheid in Sliedrecht. We richten ons op het investeren in nieuwe verbindingen, waarbij de Noord-zuid verbinding over de A15/spoor prioriteit heeft. Ook kijken we naar het opwaarderen van bestaande verbindingen zodat een betere en veiligere verkeercirculatie ontstaat voor alle vervoersmodaliteiten.

We stimuleren duurzame mobiliteit door elektrisch rijden te faciliteren, maar realiseren ook goede en veilige fietsverbindingen. Het uitgangspunt is duurzame mobiliteit stimuleren volgens het STOMP-principe (de focus ligt achtereenvolgens op Stappen, Trappen, OV, Mobiliteit als een service en de Particuliere auto).

Speerpunten

Verbinding over A15 en het spoor: ontsluiting binnenstedelijk én Sliedrecht-Noord.

- Voor het ontwikkelen van Sliedrecht Noord is naast een nieuwe Noord-zuidverbinding in de vorm van een breed viaduct een aantal infrastructurele investeringen nodig, zoals de aanpak van de Stationsweg en het vergroten van de capaciteit van de Parallelweg.

- In 2025 wordt er onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om de Stationsweg te ontlasten.
- Voor Parallelweg gaan we in 2025 verder met de ontwerpfase, onderzoeken en participatie. Naar verwachting zal in 2026 de uitvoeringsfase starten.
- In 2025 werken we verder aan het voorlopige ontwerp voor de gehele Noord-Zuidverbinding.

We stimuleren duurzame mobiliteit met een uitgebreide laadinfrastructuur.

- In de eerste helft van 2025 wordt er een herijkte Integrale Laadvisie Sliedrecht aangeboden aan de raad. De inhoudelijke teksten en beleidskeuzes uit de Regionale Logistieke Laadvisie zijn hierin verwerkt.
- We zetten in op een beter gebruik van de waterbus door:
 - vooral de first and last mile te verzorgen;
 - in 2026 levensduur verlengend onderhoud te plegen aan het ponton en de upgrade van de haltevoorzieningen uit te laten voeren.
- We versterken de Merwedelingelijn als alternatief voor de auto via de MLL alliantie en de (woningbouw)plannen in deze 'spoorzone'. Dit doen we door het faciliteren van een kwaliteitsimpuls bij de fietsenstalling station Baanhoek. De uitvoering hiervan wordt gedaan door ProRail.

We versterken de fietsinfrastructuur en maken die veiliger

- We gaan aan de slag met ontwerp (participatie) en realisatie van vrij liggende fietspaden op de Deltalaan, tussen de Maaslaan en Stationsweg. Eén van de maatregelen uit het nieuwe Verkeers- en Mobiliteitsplan Sliedrecht 2035, in het belang van de fietsveiligheid op deze te handhaven GOW50.

Ambities

Ambitie 5: In 2026 is er vanuit provincie en rijk draagvlak om Sliedrecht Noord te ontwikkelen en hebben we voldoende fondsen voor de uitvoering van het Programmaplan, de energietransitie en de bereikbaarheidsopgave in de periode 2026-2030

Sliedrecht kan het Programma Ruimtelijke Vernieuwing niet alleen realiseren. De doelstellingen sluiten aan op de doelstellingen van de buurgemeenten: (1) versterken van de mobiliteitsfunctie van de Merwedelingelijn door woningbouw langs de HOV-knooppunten en (2) accommoderen van economische groei in de Drechtsteden met geschikte woningbouw. Het is zinvol om proactief in te zetten op de MLL-alliantie en de Smart Delta Drechtsteden. Beide 'tafels' bieden een kapstok voor lobby (voor medewerking, toestemming en geld) bij provincie, rijk en Europa. Hiervan kunnen we lokaal profiteren, omdat ruimtelijke ontwikkeling lokaal plaatsvindt, maar dat vergt wel daadkrachtige sturing vanuit de eigen ambitie en inzet.

Speerpunten

Sliedrecht en haar plannen staan nadrukkelijk 'op de kaart' bij onze partners en (hogere) medeoverheden.

- We zetten de grensoverschrijdende samenwerking in de MLL alliantie en de Smart Delta Drechtsteden door.
- We bouwen aan een samenwerkingsagenda met onze buurgemeenten, ondernemers en/of maatschappelijke partners om (nieuwe) meervoudig lokale samenwerkingsverbanden op te zetten.
- Samen met de Drechtsteden / Smart Delta ontwikkelen we een sterke propositie om de lobby te voeren richting Brussel en Den Haag. De MLL alliantie / Sliedrecht-Noord hebben hierin een prominente plek.

We maken actief werk van het binnenhalen van subsidies en 'deals'.

- In samenwerking met het team externe betrekkingen van de Smart Delta inventariseren we de kansrijke opties voor subsidies en deals. Deze inventarisatie actualiseren we jaarlijks om de komende jaren zicht te houden op de mogelijkheden.
- Aan de hand van de inventarisatie stellen we een actieplan op om aan de slag te gaan met kansrijke subsidies/deals.
- Vanuit het principe meervoudig lokaal samenwerken benutten we kansen die zich voordoen met partners om ons heen. Dit kan zowel vanuit Smart Delta constructie als vanuit andere constructen plaatsvinden.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Reguliere taken

Wonen

- Zorgen voor een passende woningvoorraad.

Verkeer en Mobiliteit

- Uitvoeren van de korte termijn maatregelen uit de verkeers- en mobiliteitsvisie.

Bereikbaarheid

- Blijven(d) investeren in een goed bereikbaar Sliedrecht.

Herstructurering en revitalisering woon- en werkgebieden

- Actualiseren van bestemmingsplannen/doorlopen van ruimtelijke procedures.
- Beoordelen en afhandelen vergunningsaanvragen (deels programma 4).

Duurzaamheid

- Samenwerken aan behalen klimaatdoelstellingen.

Buitenruimte

- Efficiënt beheren van de openbare ruimte.

Omgevingswet

- Voorbereidingen treffen t.b.v. de invoering van de Omgevingswet.

Milieu

- Borgen wettelijke eisen voor luchtkwaliteit, geluid etc.

Beleidsindicatoren

Naam indicator		Meest Recente Waarde Sliedrecht	Streefwaarde
3a	Aantal woningen (wonen)	11.427 (01.07.2024)	12.000 in 2025
3b	Hernieuwbare energie	5.9% (2022)	20% in 2026
3c	Aantal woningen aangesloten op het warmtenet (duurzaamheid)	1380 (2024)	2500 (2026)

3a

In de lokale uitvoeringsparagraaf wonen staat dat we in de periode 2016 tot 2025 met 1000 woningen willen groeien. Dat betekent dat we tot 2025 streven naar totaal 12.000 woningen (gegevens: waarstaatjegemeente.nl). Het aantal woningen betreft het aantal geregistreerde woningen in de gemeente (CBS).

3b

Hernieuwbare energie is schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt. Voorbeelden zijn windenergie, zonne-energie, biomassa, waterkracht en geothermische energie. In het percentage hernieuwbare energie wordt rekening gehouden met biobrandstof vervoer, hernieuwbare warmte en hernieuwbare energie. De indicator wordt ontleend aan de in de klimaatmonitor opgenomen waarden in de databank.

3c

Een duurzaam warmtenet draagt bij aan een forse CO₂-reductie en draagt daarmee bij aan onze duurzaamheidsdoelstellingen. Het warmtenet is een ondergronds leidingnet dat warmte verspreidt om huizen, bedrijven en instellingen te verwarmen. Op lange termijn verdwijnt het gas als warmtebron uit de huizen in Nederland. Restwarmte, bijvoorbeeld uit de industrie, maar ook geothermie of warmtepompen bieden een duurzaam alternatief. Het streven is om in 2026 2500 woningen op het warmtenet te hebben aangesloten.

Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Smart Delta Drechtsteden

De Smart Delta Drechtsteden behartigt de gemeenschappelijke regionale belangen voor dit programma op de volgende terreinen:

- volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme.

De Smart Delta Drechtsteden is een meervoudig lokale samenwerking, waarbij soms ook in kleinere verbanden belangenbehartiging plaatsvindt. Een voorbeeld daarvan voor Sliedrecht is de MerwedelingeAlliantie, samen met Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (GR)

De Omgevingsdienst verricht in mandaat adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de zorg voor het milieu en de leefomgeving. De omgevingsdienst

voert VTH-taken uit op het gebied van milieu. Daarnaast adviseert de Omgevingsdienst over onderwerpen zoals geluid, lucht, externe veiligheid en bodem bij projecten en in individuele gevallen.

ROM-D N.V.

ROM-D N.V. versterkt de economische ontwikkeling van de Drechtsteden.

MerwedeLingeLijn BV

MerwedeLingeLijn BV (her)ontwikkelt (omgevingen van) treinstations.

GEVUDO/NV Huisvuilcentrale NH (GR)

GEVUDO/NV Huisvuilcentrale NH (GR) verwerkt het huishoudelijk afval van Sliedrecht en levert daarmee vanuit het oogpunt van milieuverantwoord afvalbeheer een bijdrage aan een duurzame leefomgeving. De gemeente zamelt het afval zelf in en transporteert dat naar de HVC opvanglocatie in Dordrecht.

Overzicht van baten en lasten

Product	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten:						
Ruimtelijke vernieuwing	N 1.300	N 623	N 324	N 324	N 124	N 124
Ruimtelijke ordening	N 544	N 973	N 512	N 512	N 512	N 512
Faciliterend grondbeleid	N 245	N 226	N 151	N 76	N 1	N 1
Bouw- en woningtoezicht	N 628	N 530	N 673	N 673	N 673	N 673
Wonen	N 119	N 135	N 136	N 136	N 136	N 136
Bereikbaarheid	N 540	N 1.583	N 686	N 758	N 744	N 744
Bouwgronden in exploitatie	N 654	N 720	N 614	N 4.544	N 8.246	N 8.411
Grondzaken	N 151	N 109	N 111	N 111	N 111	N 111
Overig vastgoed	N 170	N 280	N 85	N 7.948	N 79	N 79
Milieu	N 766	N 878	N 885	N 855	N 855	N 855
Duurzaamheid	N 641	N 1.390	N 673	N 186	N 186	N 186
Huishoudelijk afval	N 2.493	N 2.638	N 2.745	N 2.693	N 2.703	N 2.711
Bedrijfsafval	N 268	N 364	N 314	N 314	N 314	N 314
Openbare ruimte	N 4.808	N 6.045	N 6.144	N 6.616	N 6.752	N 7.209
Riolering	N 2.886	N 3.152	N 3.170	N 3.126	N 3.104	N 3.095
Begraven	N 435	N 510	N 673	N 692	N 690	N 690
Totaal lasten	N 16.648	N 20.157	N 17.898	N 29.565	N 25.231	N 25.852
Baten:						
Ruimtelijke vernieuwing	V 198	-	-	-	-	-
Ruimtelijke ordening	-	V 10	V 10	V 10	V 10	V 10
Faciliterend grondbeleid	V 12	V 250	V 228	V 100	V 4	V 4
Bouw- en woningtoezicht	V 628	V 497	V 611	V 611	V 611	V 611
Wonen	V 1	-	-	-	-	-
Bereikbaarheid	V 97	V 629	V 108	V 108	V 108	V 108
Bouwgronden in exploitatie	V 680	V 584	V 594	V 4.544	V 8.246	V 8.411
Grondzaken	V 107	V 131	V 131	V 131	V 131	V 131
Overig vastgoed	V 520	V 356	V 176	V 7.936	V 66	V 66
Milieu	V 14	-	-	-	-	-
Duurzaamheid	V 273	V 764	V 474	-	-	-
Huishoudelijk afval	V 3.574	V 3.681	V 3.785	V 3.785	V 3.785	V 3.785
Bedrijfsafval	V 385	V 492	V 492	V 492	V 492	V 492
Openbare ruimte	V 823	V 506	V 459	V 459	V 459	V 459
Riolering	V 3.396	V 3.790	V 3.831	V 3.831	V 3.831	V 3.831
Begraven	V 734	V 792	V 814	V 814	V 814	V 814
Totaal baten	V 11.442	V 12.483	V 11.714	V 22.822	V 18.558	V 18.723
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 5.205	N 7.674	N 6.184	N 6.744	N 6.673	N 7.129
storting in reserve	N 1.014	N 2.629	N 396	N 396	N 396	N 396
onttrekking aan reserve	V 2.330	V 1.746	V 655	V 676	V 486	V 494
Geraamd resultaat	N 3.889	N 8.557	N 5.925	N 6.463	N 6.583	N 7.030

Programma 4 - Bestuur en organisatie

Onze visie

Om slagvaardig te kunnen werken aan de kernopgaven, is de organisatie gericht op "samen realiseren in Sliedrecht". De gemeente werkt opgabegericht en wendbaar en werkt graag voor én samen met de inwoners aan de resultaten die voor de Sliedrechtse samenleving merkbaar zijn.

Inleiding

Programma 4 Bestuur en Organisatie omvat alle beleidsvelden van de gemeente Sliedrecht op het gebied van organisatie en bestuur. Vanuit programma 4 werken we daarmee primair aan de randvoorwaarde voor de kernopgaven: Een slagvaardige organisatie die het mogelijk maakt om de ambities voor Sliedrecht waar te maken.

Ambities en ontwikkelingen

Om de ambities binnen Koers 2030 te realiseren is een slagvaardige organisatie een randvoorwaarde. Sliedrecht wil een stabiele, flexibele, lerende en opgabegerichte organisatie zijn die meebeweegt met veranderingen in de maatschappij. Een organisatie die aansluit op behoeften en meedenkt en meewerkt aan goede initiatieven van inwoners en waar met plezier wordt samengewerkt met en voor de Sliedrechtse samenleving. We gaan in 2025 door waarmee we in 2020 gestart zijn: de ontwikkeling naar de toekomst is gericht op het duurzaam en werkenderwijs optimaliseren en het kwalitatief en kwantitatief versterken van de organisatie. Daarmee maken we het mogelijk om de ambities voor Sliedrecht waar te maken.

In 2026 is onze dienstverlening mensgericht, transparant en helder en weten inwoners/ondernemers wat zij van ons kunnen verwachten

In de ogen van inwoners zijn dienstverlening, communicatie en participatie vanuit de gemeente ongeveer hetzelfde en daarmee samen bepalend voor de beeldvorming over de gemeente. Regie op deze drie-eenheid is daarom belangrijk. In 2025 wordt het verbetertraject, naar aanleiding van de visie op dienstverlening, verder uitgevoerd met nadruk op het bestendigen en borgen van de regie op en kwaliteit van de dienstverlening binnen de organisatie.

In 2026 participeren inwoners actief in onze plannen en hebben we een sterk netwerk van partners waarmee we samen werken aan Koers 2030

Het in 2022 vastgestelde participatiebeleid voor ruimtelijke initiatieven in verband met de komst van de Omgevingswet, is in 2024 doorontwikkeld. In 2025 gaan we hiermee verder met als doel actief de samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners op te zoeken. We gebruiken daarbij de ervaringen die we in 2023 hebben opgedaan met het nieuwe beleid. Daarbij wordt aansluiting gezocht met de Buurtagenda's. Er wordt niet alleen onderzocht hoe inwoners kunnen participeren, maar juist ook hoe de gemeente kan helpen om plannen uit de samenleving te realiseren.

De regionale communicatieaanpak 'Focus op communicatie' borgen we binnen de projectaanpak en passen we na evaluatie, waar nodig aan.

In 2026 heeft Sliedrecht een prettige, professionele en flexibele organisatie

Het is als organisatie door de krapte op de arbeidsmarkt steeds moeilijker om geschikte mensen te werven en te binden. Het is belangrijk dat we de mogelijkheden voor doorstroom en ontwikkeling intern kunnen bieden om zo medewerkers te behouden voor de organisatie. Door doorstroom binnen de organisatie zien we dat we (tijdelijk) op kwaliteit inleveren en alle zeilen bij moeten zetten om

koers te blijven houden. We investeren daarom des te meer in leiderschap en professionalisering middels trainingen en opleidingen en door het gericht inzetten van instrumenten en ontwikkelmogelijkheden zoals coaching, het traineeship en de inrichting van het functiehuis. Ook blijven we inzetten op het borgen en evalueren van reeds ingezette instrumenten en interventies, waaronder het programma van onboarding.

Daarnaast voeren we het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uit en organiseren we bijeenkomsten om de verbinding met onze organisatie en waarden te versterken. Uit het eerdere uitgevoerde MTO is gebleken dat de werkdruk in onze organisatie hoog is. Dit heeft invloed op gezonde werkomstandigheden. Portfoliomanagement is een middel om inzicht te krijgen in capaciteit versus de opgaven waarvoor we staan (zowel ambities als regulier werk) en kan gebruikt worden om bij te sturen in zowel capaciteit als opgaven waar nodig. Gebleken is dat echter portfoliomanagement alleen op dit moment niet voldoende is om een gezond werkklimaat te kunnen garanderen. Daarom is het noodzakelijk om te investeren in het versterken van de organisatie.

Ook een prettige werkomgeving draagt bij aan werkplezier en binding met de organisatie. In 2025 ronden we de herinrichting van het gemeentekantoor af. Hiermee moderniseren en verduurzamen we niet alleen het pand, maar voldoet het straks ook aan alle eisen voor zaken als brandveiligheid, ARBO en de Archiefwet. Het gemeentekantoor kent straks een (nog) sterkere verbinding met het raadhuis. Waar het raadhuis centraal zal staan als een plek waar ontmoeten met de samenleving wordt gefaciliteerd, zal het gemeentekantoor een plek zijn waar interne ontmoeting en opgabegericht werken centraal staat. Binnen het gehele vakgebied Informatisering & Automatisering (I&A) vinden ontwikkelingen plaats op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Om een slagvaardige organisatie waar te kunnen maken, wet- en regelgeving in te bedden in de organisatie en huidige processen te beheren en uit te kunnen blijven voeren, is het noodzakelijk om hier extra op in te zetten. Naast het hoofddomein informatiemanagement gaan de ontwikkelingen ook op de domeinen informatie- en cyberveiligheid, archiefzaken, facilitaire IT en data gedreven werken dusdanig snel dat geen extra inzet leidt tot het niet voldoen aan wet- en regelgeving en het structureel achterlopen op benodigde ontwikkelingen binnen deze domeinen.

Ambities

Ambitie 1: Onze dienstverlening is mensgericht, transparant en helder

Als gemeente zijn we er voor onze inwoners en ondernemers. We leveren daarbij tal van diensten. Indirect via diverse (algemene) voorzieningen, beheer/onderhoud van de openbare ruimte, realiseren van allerlei projecten, etc. Maar vaak ook direct door het verstrekken van paspoorten, afgeven van vergunningen, verlenen subsidies, doorverwijzen naar zorg of ondersteuning, etc. Het is belangrijk dat onze dienstverlening voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk is. En dat mensen weten waar ze terecht kunnen met (hulp)vragen en wat ze van ons kunnen verwachten. En dat wij daarover transparant en helder zijn (ook als iets niet kan). Het betekent dat we actief feedback ophalen en luisteren naar de individuele behoefte van mensen. Waar mogelijk houden we daar rekening mee. Het uitleggen en stevast terugkoppelen van afwegingen en keuzes is daar belangrijk in.

'We zeggen wat we doen (en waarom) en we doen wat we zeggen'. Het is een cliché, maar uiteindelijk wel de essentie om als betrouwbare partner van onze inwoners te functioneren. Om dit vorm te geven gaan we concreet aan de slag met de volgende beleidslijnen en projecten.

Speerpunten

We ontwikkelen een kwaliteitshandvest met daarin een set beloften (servicenormen) over onze kwaliteit van dienstverlening.

Er zijn servicebeloftes geformuleerd over wat inwoners, ondernemers en organisaties van de gemeente mogen verwachten met betrekking tot klantgerichtheid, responstijd, toegankelijkheid, helder taalgebruik, tijdige participatie etc. Om te achterhalen of we deze servicebeloftes ook in de praktijk realiseren, verzamelen en analyseren we klantsignalen over de kwaliteit van onze dienstverlening en onze contacten met inwoners en ondernemers.

Deze data en signalen halen we op binnen klanttevredenheidsonderzoeken, de berichtgeving op social media, de klachtenafhandeling, uitgevoerde 'klantreizen', enz. Net als voorgaande jaren wordt ook in 2025 de dienstverlening op het gebied van burgerzaken en het klantcontactcentrum (web & telefonie) afgenomen via Dienstverlening Drechtsteden (onderdeel SGD). Ook zij voeren ook op continubasis klanttevredenheidsonderzoek uit op basis waarvan inzichtelijk wordt hoe inwoners de dienstverlening ervaren.

We stroomlijnen de afhandeling van verzoeken, vragen en meldingen.

In 2024 is een nieuwe visie op dienstverlening ontwikkeld met als doel dat deze mensgericht, transparant en helder is. Er zijn daarvoor servicebeloftes geformuleerd over wat inwoners en ondernemers van de gemeente mogen verwachten. Om deze beloftes waar te kunnen maken zijn randvoorwaarden opgesteld voor de benodigde kennis en vaardigheden, de informatievoorziening en systemen en applicaties. In 2025 wordt gewerkt aan de implementatie van de visie ter ontwikkeling van onze brede dienstverlening.

Een belangrijk project daarbinnen is een aanpak voor het afhandelen van verzoeken, vragen en meldingen van inwoners (regie op klantcontact) met en door de brede inzet van Fixi. Daarnaast wordt managementinformatie beschikbaar gemaakt op basis waarvan coördinatoren en leidinggevenden kunnen sturen op de kwaliteit en voortgang van de afhandeling. Ook vindt een oriëntatie plaats op landelijk ontwikkelde tools en applicaties voor zaakgericht werken om deze taak efficiënt te ondersteunen.

We communiceren transparant en helder over wat we doen, waarom en wanneer.

In 2025 werken we volgens het communicatiebeleidsplan 2024 zodat we onze inwoners tijdig en helder informeren via het kanaal dat zij gebruiken. Hierbij wordt de regionale communicatieaanpak 'Focus op communicatie' vanuit de SGD gehanteerd die zorgt dat de capaciteit ingezet wordt op projecten en ontwikkelingen waar we met communicatie echt het verschil kunnen maken. Daarnaast wordt ingezet op het toepassen van issuesmanagement en Factor C binnen gemeentelijke plannen en projecten voor het bepalen van de communicatiestrategie.

Ambities

Ambitie 2: Inwoners participeren actief in onze plannen en we hebben een sterk netwerk van partners waarmee we samen werken aan Koers 2030

We hebben iedereen nodig om onze plannen te laten slagen. Om nieuwe ideeën en initiatieven te creëren, om andere inzichten en invalshoeken te krijgen en (soms) om tegengestelde belangen inzichtelijk te maken. Participatie is daarom belangrijk. Aan de voorkant van beleidsvorming, projecten en ontwikkelingen. Een gedegen en transparant proces leidt tot zorgvuldige afwegingen, ook als dat betekent dat niet iedereen tevreden kan worden gesteld. Het creëren van draagvlak en/of begrip bij belanghebbenden aan de voorkant levert in het verdere proces veel voordeel op.

Vaak gaat het ook verder dan alleen participeren. Bij de uitvoering van onze taken is actieve samenwerking met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners, etc. aan de orde van de dag. Om dit succesvol te doen is investeren in het netwerk noodzakelijk. We moeten elkaar actief opzoeken, weten wat er speelt, welke belangen en agenda's iedereen heeft en hoe we die kunnen koppelen. Vanuit een open en constructieve houding om gezamenlijk aan doelen te werken en elkaar successen te gunnen. In een dergelijke samenwerking is ook ruimte voor een eerlijke en kritische kanttekening als daar aanleiding toe is. Als bestuur willen we het goede voorbeeld te geven door elkaar in positie te brengen. Dat vraagt vertrouwen, rolbewustzijn en goede communicatie tussen college, gemeenteraad en ambtelijke organisatie.

Speerpunten

We werken voor en samen met onze inwoners om de resultaten voor Sliedrecht te realiseren.

De gemeente heeft iedereen nodig om plannen te laten slagen. De ambitie is daarom dat inwoners actief participeren in de gemeentelijke plannen en dat samengewerkt wordt met een netwerk van partners aan Koers 2030. In het kader van de Omgevingswet is er een participatieleidraad opgesteld die duidelijk maakt aan inwoners, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie wat het doel is van de participatie, hoeveel ruimte er is voor inspraak en welke vormen van participatie bij welke besluitvormingstrajecten passen.

De wens is om dit participatiebeleid niet alleen voor ruimtelijke initiatieven in te zetten, maar breder toe te passen in het werk van de gemeente. Daarvoor is het van belang dat het huidige beleid eerst geëvalueerd wordt. De afspraak is om dit te doen wanneer de Omgevingswet één jaar in werking is getreden. Dat betekent dat het participatiebeleid in 2025 geëvalueerd gaat worden. De inzichten die hieruit naar voren komen verwerken we vervolgens in vernieuwd participatiebeleid dat organisatie breed zal gaan gelden. We zoeken daarbij ook aansluiting met de Buurtagenda's voor inzicht in wat er leeft in de Sliedrechtse buurten.

We versterken daarnaast de kennis en vaardigheden rondom participatie bij onze medewerkers. En doen ervaring op met nieuwe vormen van participatie, zowel fysiek, online als hybride. In 2025 is de aandacht ook gericht op het (waar nodig en gewenst) ondersteunen van inwoners die zelf maatschappelijke initiatieven willen ontplooiën. Daarbij zorgen we voor een herkenbare toegang met duidelijk benoemde contactpersonen binnen de gemeente.

We ontwikkelen het raadhuis als centrum van de democratie en samenleving.

- Na afronden van de aanbestedingsprocedure starten we in 2025 met de restauratie van het raadhuis. De verwachte oplevering is in 2026.

Sliedrecht draagt bij aan de regio, en de regio draagt bij aan Sliedrecht.

- Onderzoeken en benutten van (nieuwe) kansen voor meervoudig lokale samenwerkingsverbanden.
- Onderzoeken en benutten van externe subsidiemogelijkheden om onze doelen kracht bij te zetten.

Ambities

Ambitie 3: Werken aan een prettige, professionele en flexibele organisatie.

Om te werken aan een prettige, professionele en flexibele organisatie is het van belang om kwantitatief en kwalitatief op sterkte zijn. De krapte op de huidige arbeidsmarkt stelt ons, als relatief kleine organisatie, voor uitdagingen en dat kan gevolgen hebben voor onze beleid- en uitvoeringskracht en ons ontwikkelvermogen. Door te investeren in het versterken van onze organisatie, goed werkgeverschap, portfoliomanagement en ondersteunende bedrijfsvoering, willen we de uitdagingen op de huidige arbeidsmarkt zoveel mogelijk het hoofd bieden en onszelf in staat stellen onze ambities waar te maken.

Daarmee ontwikkelen we ons naar een prettige, professionele en flexibele organisatie, waar mensen graag willen en blijven werken. Waar zij zich in hun kracht gezet en gewaardeerd voelen. Waar zij prettig kunnen werken met een goede werkplek, systemen, informatie en processen die hen ondersteunen. Waar duidelijkheid is waar we als organisatie naartoe werken, wat er van hen wordt verwacht en wat zij van ons kunnen verwachten.

Speerpunten

Sliedrecht is een aantrekkelijke werkgever die erin slaagt geschikte mensen te werven en te binden.

In het aankomende jaar zullen we investeren in onze medewerkers en organisatie om een aantrekkelijke werkgever te blijven. We erkennen de uitdagingen van een krappe arbeidsmarkt en de toenemende werkdruk. Daarom zetten we in op:

1. Ontwikkeling en opleiding: We blijven investeren in de professionele groei van onze medewerkers. Er komt extra aandacht voor doorgroeimogelijkheden om alle talenten binnen de organisatie te behouden en te ontwikkelen. We zetten o.a. in op junior medewerkers en trainees.
2. Gezonde werkomgeving: Het welzijn van onze medewerkers staat voorop. We zorgen voor gezonde werkomstandigheden en ondersteunen een balans tussen werk en privé.
3. Aantrekkelijke werkgever: We blijven inzetten op het creëren van een werkomgeving waarin medewerkers zich gewaardeerd en betrokken voelen, met voldoende ontwikkelmogelijkheden en een moderne werkplek. De plannen voor het vernieuwde gemeente kantoor worden gerealiseerd, een kantoor waar medewerkers zich thuis voelen en waar je op basis van de activiteiten die je verricht, een plek kan kiezen.
4. We benaderen de arbeidsmarkt, samen met onze buurgemeenten, actief om voldoende gekwalificeerde mensen te werken en te binden.

We ontwikkelen een aanpak waarbij we 'sturen en realiseren via portfoliomanagement'.

Op basis van de ervaringen in het eerste jaar en de uitgevoerde evaluatie, wordt de werkwijze van portfoliomanagement verder geoptimaliseerd. Er is voortdurend aandacht voor het portfoliogesprek binnen de teams en de vertaling naar het overkoepeld geheel, aansluitend op de P&C cyclus waarbij prioriteiten worden gesteld.

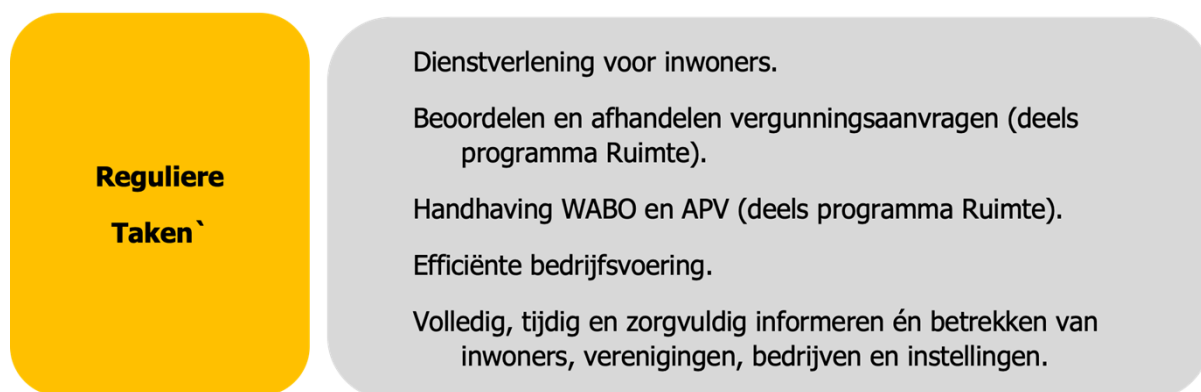
We implementeren data-gedreven werken en bedden dit breed en structureel in binnen de organisatie.

- Goed informatiemanagement is randvoorwaardelijk om data-gedreven te kunnen werken. Dit houdt in dat data op orde en betrouwbaar moet zijn. Door hier in 2025 extra op in te zetten kunnen we een volgende stap zetten in data-gedreven werken.

Waar nodig en (financieel) mogelijk versterken we de organisatie, kwalitatief en kwantitatief.

- We houden doorlopend inzicht in de capaciteit die aanwezig en nodig is om de ambities te bereiken naast de uitvoering van het reguliere werk. Portfoliomanagement helpt ons daarbij, maar is op zich zelf niet voldoende om een gezond werkklimaat te garanderen.
- Uit het in 2023 uitgevoerde medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) is gebleken dat de werkdruk in onze organisatie hoog is. Om deze werkdruk terug te dringen is uUitbreiding van de formatie noodzakelijk en is dit niet alleen nodig om een goede werkgever met gezonde werkomstandigheden te kunnen zijn, maar ook nodig om te kunnen voldoen aan de wettelijke vereisten op het gebied van onder andere de informatievoorziening, archiefwet, data, security en basisregistraties. Tevens zorgt de uitbreiding ervoor dat we onze rol en verantwoordelijkheid kunnen nemen in het samenwerkingsverband SGD en dat de doelstellingen binnen voornamelijk het domein samenleving worden gerealiseerd. Deze uitbreiding was al verwerkt in de kadernota en daar wordt in 2025 invulling aan gegeven.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
----------------	------------------------------------	--------------

4a	Cijfer tevredenheid: KTO (1e lijn dienstverlening)	8,1	8
4b	% realisatie servicenormen (1e lijn dienstverlening) balie	93%	80%
	% realisatie servicenormen (1e lijn dienstverlening) telefonie	73,5%	70%
4c	Cijfer tevredenheid medewerkers (organisatie)	7,0*	8
• 4A* Dit is opgebouwd uit 3 verschillende onderdelen: balie 8,6, telefonie 8,1 en web 7,6 (cijfers Sliedrecht jan-jun 2024). • 4c* Dit is een gemiddeld cijfer van het MTO afgenomen in 2023.			

4a t/m 4b

Dienstverlening loopt als een rode draad door de hele organisatie, het is iets van alle medewerkers. Elke medewerker heeft te maken met het leveren van diensten. Dit kan voor een interne- of externe klant zijn, maar uiteindelijk werken wij allemaal voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Sliedrecht. In het CWP is richting gegeven aan de manier waarop wij onze diensten willen leveren en hoe wij als betrouwbare partner willen (samen)werken.

4c

Medewerkers die tevreden zijn over hun werk en de organisatie presteren beter en dragen bij aan het succes van de organisatie. Een medewerkers tevredenheidsonderzoek is een indicator die weergeeft of medewerkers betrokken, gemotiveerd of tevreden zijn en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn zoals verzuim, verloop en effectiviteit. Dit onderzoek geeft handvatten om de organisatie te verbeteren, wat direct positieve gevolgen heeft voor onze dienstverlening.

Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

De bijdrage aan de Servicegemeente Dordrecht wordt toegelicht in de Paragraaf Bedrijfsvoering.

Overzicht van baten en lasten

Product	Werkelijk 2023		Begroot 2024		Begroot 2025		Begroot 2026		Begroot 2027		Begroot 2028	
Lasten:												
Slagvaardige organisatie	-		-		-		-		-		-	
Bedrijfsvoering	N	13.045	N	11.247	N	11.108	N	11.309	N	11.341	N	11.295
Huisvesting	-		N	363	N	391	N	391	N	391	N	391
Raad en griffie	N	1.019	N	1.062	N	1.289	N	1.308	N	1.307	N	1.301
Verkiezingen	N	198	N	83	N	85	N	85	N	85	N	85
Bestuur	N	1.024	N	913	N	1.013	N	1.013	N	1.013	N	1.013
Totaal lasten	N	15.287	N	13.669	N	13.886	N	14.106	N	14.137	N	14.085
Baten:												
Slagvaardige organisatie	-		-		-		-		-		-	
Bedrijfsvoering	V	679	V	365	V	365	V	365	V	365	V	365
Huisvesting	-		-		-		-		-		-	
Raad en griffie	V	34	-	-	V	14	V	14	V	14	V	14
Verkiezingen	-		-		-		-		-		-	
Bestuur	-		-		-		-		-		-	
Totaal baten	V	713	V	365	V	379	V	379	V	379	V	379
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N	14.574	N	13.304	N	13.507	N	13.727	N	13.758	N	13.706
storting in reserve	-		-		-		-		-		-	
onttrekking aan reserve	V	734	V	683	V	821	V	862	V	891	V	855
Geraamd resultaat	N	13.841	N	12.620	N	12.686	N	12.865	N	12.868	N	12.851

Programma 5 - Financiën van Sliedrecht

Onze visie

Om de inhoudelijke doelstellingen te kunnen realiseren en het gerealiseerde kwaliteitsniveau van de voorzieningen in stand te kunnen houden dienen de gemeentelijke financiën structureel in evenwicht te zijn.

Inleiding

Het hoofdstuk Financiën van Sliedrecht is geen programma zoals de eerste vier programma's. Het betreft de samenvoeging van de verplichte overzichten algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vennootschapsbelasting. Voor deze verplichte onderdelen zijn er onder de titel Financiën van Sliedrecht ambities vastgelegd.

In het collegewerkprogramma is ten aanzien van de Financiën van Sliedrecht de volgende ambitie opgenomen:

In 2026 en verder is er sprake van een structureel sluitende meerjarenbegroting en afdoende weerstandsvermogen.

Ambities

Ambitie 1: In 2026 en verder is er sprake van een structureel sluitende meerjarenbegroting en afdoende weerstandsvermogen

De Begroting 2025 is niet meer sluitend vanaf 2026. We zijn gestart met het proces om te komen tot de situatie dat er ook in 2026 en verder sprake zal zijn van een structureel sluitende begroting. Hiertoe zullen de 13 onderzoeksrichtingen die zijn aangewezen verder worden uitgewerkt. Het betreft de volgende richtingen (in willekeurige volgorde):

1. Niveau van dienstverlening
2. Niveau van beheer en onderhoud van de openbare ruimte
3. Temporiseren van investeringen
4. Gemeentelijk vastgoed (exploitatiekosten)
5. Bovenwettelijke voorzieningen in het sociaal domein
6. Efficiënter gebruik van accommodaties
7. Bovenwettelijke taken
8. Doorbelasten van kosten aan derden
9. Doelmatiger werken door taken elders of anders uit te voeren
10. Temporiseren en/of heroverwegen van onderdelen van de CWP 2022-2026
11. Verbonden partijen c.q. gemeenschappelijke regelingen
12. Financieel-technische maatregelen
13. Verhogen belastingen en overige opbrengsten

Mochten er naast deze 13 richtingen in de loop van het proces nieuwe richtingen naar voren komen, dan zullen ook die in de besluitvorming worden betrokken.

Speerpunten

We volgen ontwikkelingen ten aanzien van het gemeentefonds op de voet en anticiperen hierop in de P&C-cyclus.

We continueren onze lobby (samen met de Drechtsteden/VNG) richting het Rijk om te komen tot een afdoende financiering voor aan gemeenten opgedragen taken.

We verfijnen het denken in scenario's / bandbreedten ten aanzien van het exploitatiesaldo van de meerjarenbegroting, zodat we niet verrast worden door nieuwe ontwikkelingen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar risico's maar ook naar kansen.

We houden het financiële beheersinstrumentarium (Financiële Verordening en bijbehorende nota's) op orde.

We geven invulling aan de door de accountant genoemde verbeterpunten in het Accountantsverslag 2023.

We laten de lokale lasten op verantwoorde wijze meebewegen met de economische ontwikkeling en inhoudelijke ambities.

- De opbrengst van de onroerende zaakbelasting (OZB) wordt naast de reguliere indexatie van 2,8% verhoogd met de eerder besloten 6,0%. Dit als onderdeel van het besluit in het collegewerkprogramma dat de OZB in de periode 2022-2026 met 3x 6% wordt verhoogd om financiële huishouding van de gemeente gezond te houden.
- De afvalstoffenheffing is verhoogd met de reguliere indexatie van 2,8%
- Bij de verdere financiële verwerking van het Water- en rioleringsprogramma is gebleken dat het niet nodig is om het tarief van de rioolheffing te indexeren ten opzichte van 2024. Wanneer het tarief in 2025 gelijk blijft aan 2024 is er ook sprake van 100% kostendekkendheid.

Onvoorzien en vennootschapsbelasting

De verplichte overzichten onvoorzien en vennootschapsbelasting maken onderdeel uit van de Financiën van Sliedrecht. Het overzicht onvoorzien bevat het begrote bedrag voor onvoorzien. In Sliedrecht is er jaarlijks € 61.100 begroot onder de titel onvoorzien.

Met betrekking tot Vpb zijn er tot en met 2021 aanslagen opgelegd. In de periode 2018-2021 was de aanslag gemiddeld € 10.000 per jaar. De Belastingdienst loopt achter in het opleggen van aanslagen. Mede omdat er verschil van inzicht is tussen gemeenten en de Belastingdienst ten aanzien van diverse onderwerpen. Voor Sliedrecht speelt dit bijvoorbeeld bij de vergoeding die we ontvangen voor de reclame op de driehoeksborden langs de toegangswegen. Dit heeft tot gevolg dat tot op heden niet exact duidelijk is wat de financiële impact is van de vennootschapsbelasting.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Reguliere taken

- Beheer van de gemeentefinanciën conform (wettelijke) kaders
- Belastingheffing en –invordering
- Vervullen van de Treasury functie
- Het up-to-date houden van de Financiële Verordening en bijbehorende nota's.

Beleidsindicatoren

	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
1	Netto schuldquote (zonder correctie)	37% (B2024)	< 90%
2	Solvabiliteitsratio	54% (B2024)	< 50%
3	Grondexploitatie	-3% (B2024)	< 20%
4	Structurele exploitatieruimte	0,16% (B2024)	> 0%
5	Belastingcapaciteit	94% (B2024)	< 100%

Dit betreft dezelfde beleidsindicatoren zoals (verplicht) opgenomen onder de paragraaf Weerstandsvormogen en risicobeheersing. De nadere toelichting op deze indicatoren is in breder perspectief daar opgenomen.

Bijdragen van verbonden partijen aan dit programma

De Servicegemeente Dordrecht voert voor de Financiën van Sliedrecht onder andere de volgende taken uit: de financiële administratie, de treasury functie, het innen van de gemeentelijke belastingen en levert expertise op de diverse aspecten van te betalen belastingen (denk aan BTW).

Meer specifiek voor Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) betreft dit:

1. De efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgelegd, elk voor zover het hun gebied betreft.
2. De uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft.

Overzicht van baten en lasten

Product	Werkelijk 2023		Begroot 2024		Begroot 2025		Begroot 2026		Begroot 2027		Begroot 2028	
Lasten:												
Algemene uitkering	-	N	703	N	1.455	N	2.478	N	3.894	N	5.598	
Gemeentelijke belastingen	N	369	N	385	N	385	N	385	N	385	N	385
Treasury	N	346	N	425	N	404	N	496	N	882	N	1.019
Vennootschapsbelasting	N	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	N	28	N	61	N	61	N	61	N	61	N	61
Totaal lasten	N	762	N	1.574	N	2.305	N	3.420	N	5.222	N	7.063
Baten:												
Algemene uitkering	V	57.668	V	58.248	V	59.933	V	58.124	V	59.923	V	61.628
Gemeentelijke belastingen	V	5.066	V	5.230	V	5.618	V	5.864	V	5.864	V	5.864
Treasury	V	923	V	980	V	577	V	172	V	167	V	162
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	V	63.657	V	64.458	V	66.128	V	64.160	V	65.954	V	67.655
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	V	62.895	V	62.884	V	63.823	V	60.740	V	60.732	V	60.591
storting in reserve	N	300	N	200	N	1.051	-	N	8.600	-	-	-
onttrekking aan reserve	V	486	V	2.233	-	-	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	V	63.081	V	64.918	V	62.772	V	60.740	V	52.132	V	60.591

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen en belastingen

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in de tarieven en tariefontwikkeling voor de lokale heffingen en belastingen.

Lokale heffingen kunnen we onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, marktgeld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de desbetreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.

Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hieruit kunnen door de gemeenteraad vrijelijk binnen het werkterrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerende-zaakbelastingen (OZB) en hondenbelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide heffingen. In het vervolg gaan wij achtereenvolgens in op:

- Ontwikkelingen en rijksbeleid
- Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen
- Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)
- Overige lokale heffingen
- Kwijtscheldingen

Ontwikkelingen en rijksbeleid

a. Rijksbeleid

In het hoofdlijnenakkoord 2024-2028 Hoop, Lef en Trots is opgenomen dat de er afspraken gemaakt gaan worden om de woonlasten (OZB) te maximeren. Verder is er opgenomen dat er nadere afspraken gemaakt worden met gemeenten over een gemaximeerde planbatenheffing. Hoe dit in beide voorbeelden verder in de praktijk wordt gebracht is op dit moment nog niet duidelijk.

b. Lokale ontwikkelingen

Het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)' schrijft voor dat inzichtelijk gemaakt moet worden hoe we er bij de berekening van tarieven van heffingen voor zorgen dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden, welke beleidsuitgangspunten ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Wij hanteren de volgende uitgangspunten voor de kostendekkendheid:

1. overhead toerekenen op basis van personeelslasten;
2. één systematiek van toerekening van overhead;
3. maximaal 100% kostendekkendheid;
4. toegroeien naar maximaal 100% kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten in het jaar 2025;
5. de kwijtschelding ten laste te brengen van de heffing.

Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen

Alle hierna genoemde tarieven zijn ter informatie opgenomen en kunnen afwijken van de definitieve tarieven. De belastingverordeningen 2025 met de definitieve tarieven stelt de gemeenteraad in december 2024 vast.

Onderstaande tabel geeft een overzicht, ingedeeld naar algemene dekkingsmiddelen en gebonden

heffingen, met de geraamde opbrengst voor 2025 en 2024, evenals de verantwoorde opbrengsten over 2023. Wij merken op dat de verschillen tussen 2025 ten opzichte van 2024 geen indicatie geven van de stijging of daling van de tarieven, maar van de totale opbrengst. Factoren zoals ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaaluitbreiding spelen hierbij een belangrijke rol.

Heffingssoort	Begroting			Mutatie 2025 t.o.v. 2024
	Rekening 2023	na wijz. 2024	Begroting 2025	
Algemene dekkingsmiddelen (ongebonden heffingen)				
Onroerende-zaakbelastingen	4.948	5.115	5.503	388
Hondenbelasting	115	115	116	1
Precariobelasting	2	0	0	0
Subtotaal	5.065	5.230	5.619	389
Gebonden heffingen				
Afvalstoffenheffing	3.376	3.517	3.621	104
Rioolheffing	3.391	3.783	3.831	48
Reinigingsrechten	373	475	475	0
Lijkbezorgingsrechten	734	792	814	22
Leges	1.078	1.067	1.320	253
Marktgeld	53	47	48	1
Reclamebelasting	145	137	137	0
Havengelden	62	72	74	2
Subtotaal	9.212	9.890	10.320	430
TOTAAL	14.277	15.120	15.939	819

In het begrotingsjaar is circa 16% van de inkomsten van de gemeente Sliedrecht afkomstig uit lokale heffingen. De lokale heffingen vormen daarom een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente.

Bij de opbrengst van de onroerende zaakbelasting niet-woningen is rekening gehouden met bij de begroting 2023 ingezette nieuwe beleid van het ondernemersfonds (zie paragraaf 4.1.2 van de paragraaf Lokale heffingen begroting 2023). Er is geen sprake van wijzigingen hierop, de uitgangspunten blijven hetzelfde.

Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de lokale woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen bepalen het leeuwendeel van de gemeentelijke opbrengsten en bepalen daarmee ook grotendeels de lokale lastendruk.

In onderstaande tabellen worden de ontwikkeling van gemiddelde WOZ-waarde (= de basis voor het berekenen van de OZB-aanslag) <van alle woningen samen en die van koopwoningen> en de woonlasten voor meerpersoonshuis-houders in euro's weergegeven over de laatste vier jaren. Hier zijn voor de afvalstoffen- en de rioolheffing de gemiddelden opgenomen. De gemiddelde woonlast OZB is berekend door de gemiddelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het geldende

tariefpercentage.

	2021	2022	2023	2024	2025
Gemiddelde WOZ-waarde	239.000	256.000	303.000	312.000	337.000
OZB-eigenaar	196,69	192,25	215,73	228,69	248,03
Afvalstoffenheffing	292,80	316,20	351,00	365,04	375,00
Rioolheffing eigenaar	168,00	183,70	183,70	202,07	202,07
Rioolheffing gebruiker	85,68	93,60	93,60	102,96	102,96
Ontwikkeling lastendruk	743	786	844	899	928
% stijging tov vorig jaar		5,7%	7,4%	6,5%	3,3%

Bij de berekening van de woonlasten voor 2025 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.
Onroerende-zaakbelastingen + 2,8% inflatie

+6% College werkprogramma

Afvalstoffenheffing + 2,8%,
Rioolheffing 0%

De verhoging van de Onroerend -zaakbelasting en de Afvalstoffenheffing is overeenkomstig de kadernota 2025. De rioolheffing is overeenkomstig het raadsbesluit WRP, waarbij wel geldt dat de rioolheffing maximaal kostendekkend is.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemiddelde woonlasten in Sliedrecht in 2025 met 3,3% zullen stijgen ten opzichte van het jaar ervoor.

Hieronder treft u per heffing een toelichting aan.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) genereren veruit het grootste deel van de gemeentelijke belastingopbrengst. De OZB bestaat uit drie verschillende belastingen: een eigenarenbelasting voor woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen. De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De raad bepaalt met het vaststellen van de begroting de totale opbrengst van deze heffing.

Tot en met 2019 gold als enige restrictie voor de opbrengst OZB de macronorm. Deze is vervangen door de benchmark lokale lasten. Deze treft u verderop aan in de paragraaf.

De heffingsgrondslag voor de OZB is de totale WOZ-waarde van de onroerende zaken, oftewel de WOZ-capaciteit. Deze wordt vastgesteld volgens de regels van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Voor 2025 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2024. Door de geraamde opbrengst te delen door de WOZ-capaciteit ontstaat het tarief en daarmee het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen.

De OZB wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak.

De WOZ-waardeontwikkeling van peildatum 1 januari 2023 naar 1 januari 2024 is voor woningen berekend op 8 % en voor niet-woningen op 2%. Rekening houdend met de gewenste (meer)opbrengst en de waardeontwikkeling leidt dit voor 2025 tot de volgende tarieven. Om de ontwikkeling van de tarieven te laten zien zijn ook de tarieven over eerdere jaren opgenomen.

	2021	2022	2023	2024	2025
Eigenaar woning	0,0823	0,0751	0,0712	0,0733	0,0736
Eigenaar niet-woning	0,1605	0,1665	0,2212	0,2199	0,2338
Gebruiker niet-woning	0,1265	0,1310	0,1872	0,1788	0,1716

Sliedrecht kent het gemeentebrede ondernemersfonds, dit wordt gefinancierd vanuit een opslag op de OZB-heffing voor niet-woningen. De opbrengst hiervan wordt via het Ondernemersfonds Sliedrecht besteed, derhalve is dit budgetneutraal opgenomen. Het aandeel voor het ondernemersfonds is ca 20% van de opbrengst/tarief van de OZB niet woningen.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten ter zake.

De berekening van de kostendekkendheid vatten we aan het eind van de paragraaf samen in een overzicht. Bij de bepaling van de nieuwe tarieven hebben we rekening gehouden met de kostenontwikkeling van inzameling en verwerking van huisvuil.

De tarieven afvalstoffenheffing zijn berekend op basis van de informatie die ten tijde van het opstellen van de begroting bekend was.

De tarieven in deze begroting kunnen afwijken met de tarieven die later in de verordening reinigingsheffingen worden opgenomen. De afwijking zal dan worden toegelicht.

De tarieven ontwikkelden zich de afgelopen jaren als volgt (x € 1):

	2021	2022	2023	2024	2025
Meerpersoons	292,80	316,20	351,00	365,04	375,00
Eenpersoons	208,80	225,48	250,20	260,16	268,00
Stijging		8,0%	11,0%	4,0%	2,8%

Rioolheffing

Met ingang van 2010 is het rioolrecht ex artikel 229 van de Gemeentewet vervangen door de rioolheffing ex artikel 228a van diezelfde wet. Dit is het gevolg van de inwerkingtreding van de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. Hiermee hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om naast de kosten van zorgplicht voor het afvalwater ook de kosten van de zorg voor het hemel- en grondwater te verhalen via de rioolheffing. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten ter zake. Op welke manier dit bepaald word kent zijn grondslag in het WRP-2024-2028 die op 2 juli 2024 door het college is vastgesteld.

De tarieven ontwikkelden zich de afgelopen jaren als volgt (x € 1):

	2021	2022	2023	2024	2025
Rioolheffing eigendom	168,00	183,70	183,70	202,07	202,07
Gebruik vastrecht	85,68	93,60	93,60	102,96	102,96
Stijging		9,3%	0,0%	10,0%	0,0%

Vergelijking andere gemeenten

We vergelijken de woonlasten in Sliedrecht met die van andere Drechtstedengemeenten. De vergelijking is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2024 op www.coelo.nl en betreft de woonlasten van meerpersoonshuishoudens (x € 1). Het betreft hier koopwoningen. De gemiddelde waarde voor alle woningen, waarvan in de tabel 'Woonlasten meerpersoonshuishouden' is uitgegaan, ligt lager

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	% OZB Woningen	OZB Eigenaren	Rioolheffing Eigenaar / Gebruiker	Afvalstoffen-heffing	Tegemoet-koming	Totaal	Rangnr. Meerpersoons-huishouden
Dordrecht	382.000	0,0905	345	234	357		936	106
Sliedrecht	378.000	0,0712	267	305	365		947	124
Alblasserdam	409.000	0,0991	404	169	449	-40	982	173
Hendrik-Ido-Ambacht	465.000	0,0934	434	218	410	-76	986	176
Hardinxveld-Giessendam	418.000	0,1054	440	207	344		991	181
Zwijndrecht	389.000	0,0866	337	322	368		1.027	220
Papendrecht	400.000	0,1136	454	169	424		1.047	224
Landelijk gemiddelde	484.000	0,0909	423	225	346		994	

De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten

Benchmark lokale lasten

Tot en met 2019 gold de zogenoemde 'macronorm'. Dit was een afspraak tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid over de maximale stijging van de landelijke opbrengst onroerende-zaakbelastingen (OZB).

Deze macronorm bepaalde de maximale jaarlijkse stijging van de ozb-opbrengsten van alle gemeenten samen en stamde uit 2007.

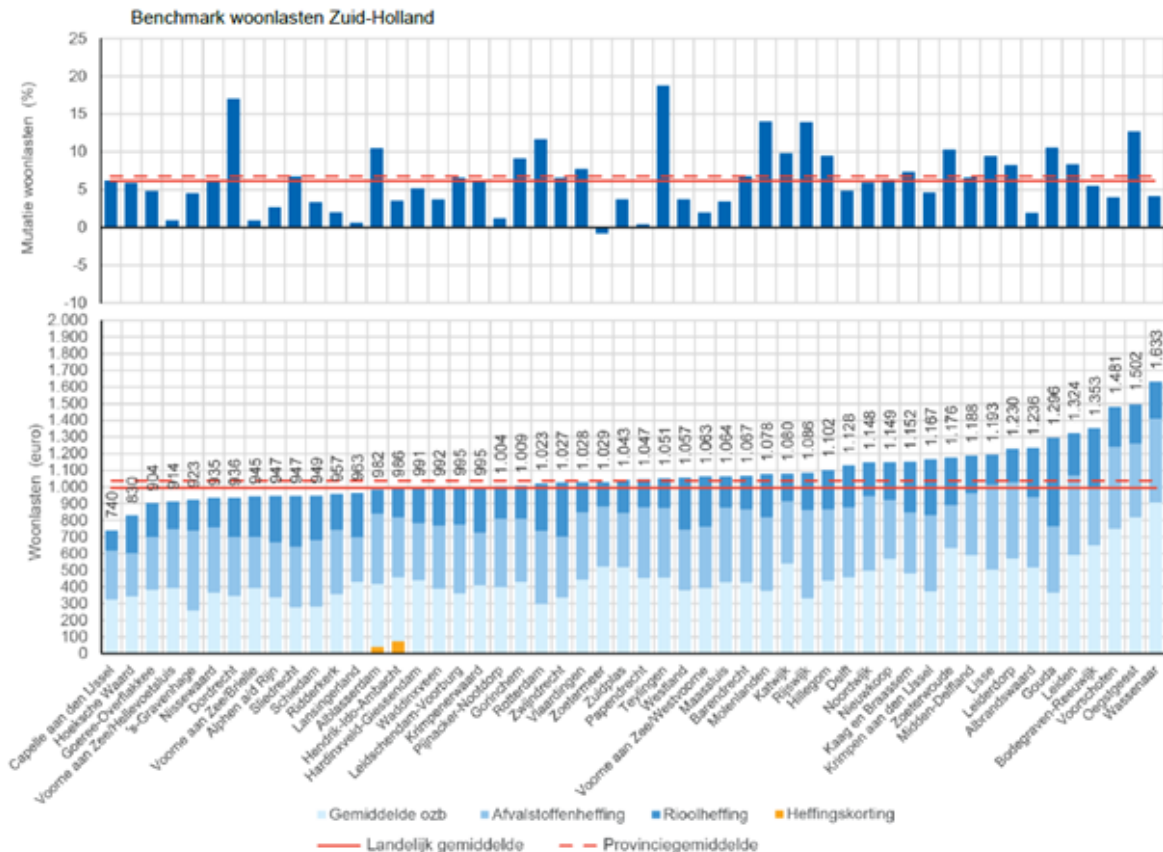
In 2014 is uit onderzoek gebleken dat de macronorm geen effectief instrument is, omdat de norm niet heeft bijgedragen aan de gematigde lastenontwikkeling, daar de besluitvorming over tarieven in gemeenten in de eerste plaats geënt is op lokale afwegingen.

Sinds die tijd is de vergelijking van de lokale lasten, OZB, afvalstoffen- en rioolheffing, tussen gemeenten volgens het Rijk beter mogelijk geworden. Onder meer door de jaarlijkse Atlas van de lokale lasten van het COELO en de wettelijke verplichting om in de gemeentebegroting de ontwikkelingen toe te lichten.

Vanaf 2020 is de macronorm vervangen door de jaarlijkse benchmark, waarin naast de ozb ook de riool- en afvalstoffenheffing worden vergeleken.

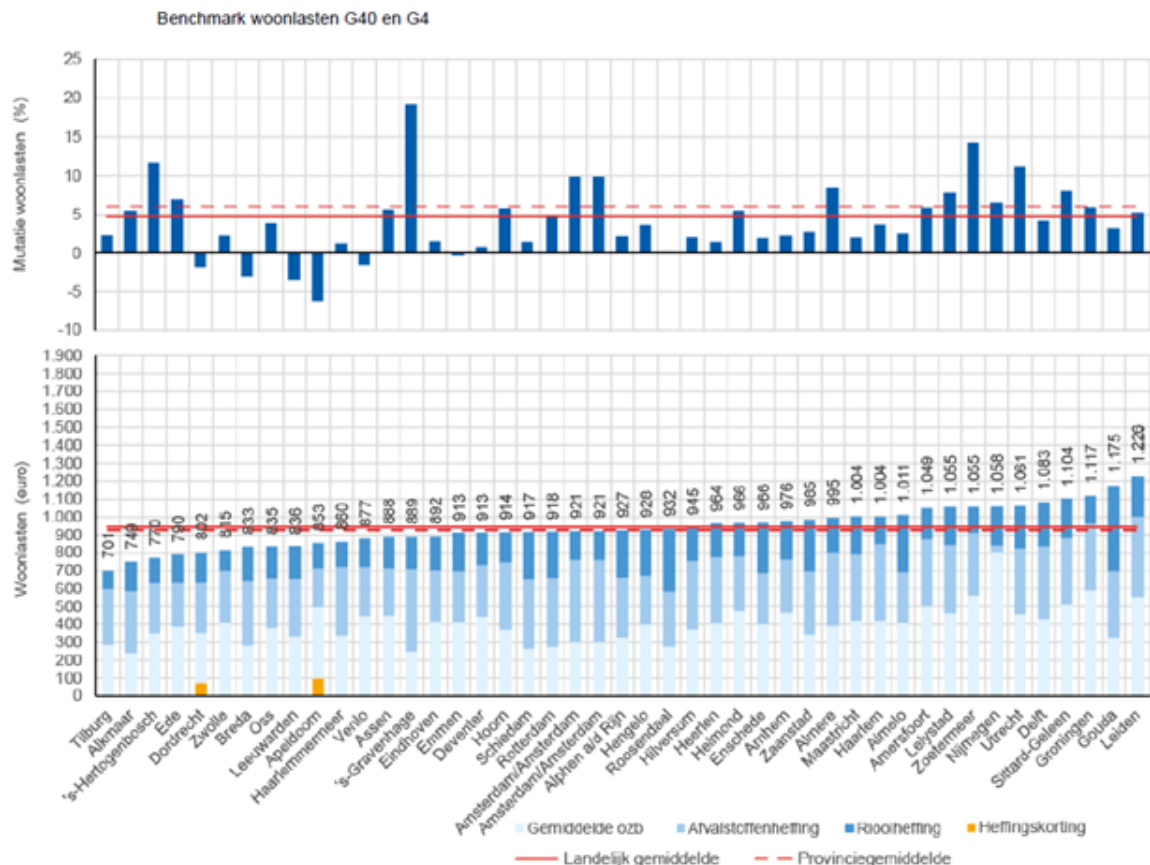
De benchmark beoogt door middel van meer vergelijking, de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te bevorderen. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting.

In de benchmark voor 2024, opgenomen in de Coelo atlas 2024 vanaf pagina 188, wordt een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie gegeven, net als de landelijke en provinciale gemiddelden. Middels de (grafische) vergelijking voor Zuid-Holland op pagina 197 worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijk gemaakt. Het overzicht vergelijkt binnen de provincie het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente, minus de tegemoetkoming in de woonlasten (heffingskorting) voor 2024 en de mutatie van de woonlasten per gemeente ten opzichte van 2023.

De figuren bieden de mogelijkheid om de gemeenten op verschillende punten te vergelijken. De positie op de x-as (hoe ver naar rechts staat de gemeente?) geeft informatie over de hoogte van de gemeentelijke woonlasten in vergelijking met die van de andere gemeenten in de provincie. De horizontale rode lijnen laten zien in hoeverre de gemeentelijke woonlasten en de mutatie afwijken van het gemiddelde in Nederland (doorgetrokken rode lijn) en de provincie (gestippelde rode lijn). Het gemiddelde voor Nederland bedraagt € 994 en voor Zuid-Holland is dit € 1.038. Het stijgingspercentage ten opzichte van 2023 bedraagt landelijk 6,1% en voor Zuid-Holland 6,4%. Verder kan de hoogte van de ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing worden vergeleken. Enkele gemeenten hanteren een korting op de totale aanslag (heffingskorting). De hoogte van de heffingskorting wordt weergegeven met een oranje balkje. Het bedrag van de heffingskorting is verrekend met de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing in de gemeente door het gekorte bedrag te delen door drie en dit in mindering te brengen op de drie betaalde bedragen.

Naast de vergelijking per provincie wordt ook een overzicht op G40-G4niveau gepresenteerd.

In de beantwoording van kamervragen over de stijging van de gemeentelijke belastingen in 2021 door de voormalige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mevrouw Kajsa Ollongren is aangegeven dat evaluatie van de benchmark gepland staat voor 2025. Ook zal gekeken worden naar de relatie tussen de afschaffing van de macronorm en de ontwikkeling van de lokale woonlasten. In het hoofdlijnenakkoord van de nieuwe coalitie van PVV, VVD, NSC en BBB is opgenomen dat de stijging van de gemeentelijke woonlasten (OZB) wordt gemaximeerd via afspraken met gemeentes. Hoe eerdere afspraken over gemeentelijke heffingen hierin zullen worden meegenomen is op dit moment niet duidelijk.

Overige lokale heffingen

Hondenbelasting

De Gemeentewet regelt dat gemeenten een belasting mogen heffen op het houden van honden. De hondenbelasting is een zuivere belasting die, net als de onroerende-zaak-belastingen, naar de algemene middelen van de gemeente vloeit.

Voor 2025 zijn de tarieven verhoogd met 2,8% zoals vastgesteld in de Kadernota 2025.

Reinigingsrechten

Voor het ophalen van afval bij niet-woningen (winkels, bedrijven, buurtcentra, etc.) kunnen gemeenten een reinigingsrecht heffen. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten ter zake. Gemeenten hebben niet de verplichting om afval bij bedrijven in te zamelen. Dit in tegenstelling tot het inzamelen van huishoudelijk afval bij woningen. Bedrijven dienen zelf zorg te dragen voor het afvoeren van het afval en kunnen hiervoor een contract aangaan met een erkende afvalinzamelaar.

Voor 2025 zijn de tarieven verhoogd met 2,8% zoals vastgesteld in de Kadernota 2025.

Reclamebelasting

Op grond van artikel 227 van de Gemeentewet kunnen gemeenten ter zake van openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg reclamebelasting heffen.

De reclamebelasting is een algemene belasting. De reclamebelasting kan mede worden gezien als een profijtbelasting, wanneer zij geheven wordt naar de mate waarin particulieren en bedrijven profiteren van overheidsvoorzieningen die het doen van openbare aankondigingen, zichtbaar vanaf de openbare weg, mogelijk maken.

Zo is bijvoorbeeld vanuit de profijtgedachte een hoger tarief denkbaar in het (winkel)centrum van een gemeente, waar immers het meeste effect wordt verwacht van de openbare aankondigingen (reclame-uitingen). Ook kan regulering worden nagestreefd met deze heffing door deze bijvoorbeeld te beperken tot - of een hoger tarief te hanteren in - bepaalde wijken, teneinde wildgroei van openbare aankondigingen tegen te gaan.

Verder kan de reclamebelasting zich kan beperken tot een deel van de gemeente, mits daarvoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat.

Sliedrecht kent sinds 1 februari 2018 drie reclamebelastingen, namelijk Winkelgebied Burgemeester Winklerplein, Winkelgebied Kerkbuurt en Woonboulevard Sliedrecht. Deze zijn gekoppeld aan daartoe opgerichte ondernemersfondsen.

Het doel is om met deze ondernemersfondsen het ondernemers- en verblijfsklimaat en daarmee de duurzame economische vitaliteit van deze winkelgebieden te versterken.

Havengeld

Voor het gebruik van de gemeentelijke haven of andere openbare werken en voor het gebruik van alle binnen onze gemeente gelegen openbare wateren heft de gemeente havengeld. Het uitgangspunt daarbij is dat dit maximaal kostendekkend gebeurt.

Voor 2025 zijn de tarieven verhoogd met 2,8% zoals vastgesteld in de Kadernota 2025.

Lijkbezorgingsrechten

Als gemeente heffen wij rechten voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van gemeentelijke diensten in verband met de begraafplaats. Uitgangspunt is dat dit ten hoogste kostendekkend gebeurt.

Voor 2025 zijn de tarieven verhoogd met 2,8% zoals vastgesteld in de Kadernota 2025. De tariefstijging is daarmee onvoldoende om de lijkbezorgingsrechten 100% kostendekkend te laten zijn. Bij de vaststelling van de belastingverordeningen zal er een voorstel gedaan worden om de tarieven komende 3 jaar 6% extra te laten stijgen ten opzichte van de stijging zoals opgenomen in de Kadernota 2025.

Leges

Leges worden geheven voor door de gemeente verleende diensten. Het uitgangspunt voor de berekening van de kostendekkendheid is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle genoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen.

Voor 2025 zijn de tarieven verhoogd met 2,8% zoals vastgesteld in de Kadernota 2025.

Marktgeld

Op grond van artikel 229 van de gemeentewet kunnen gemeenten marktgeld heffen. Uitgangspunt is dat dit ten hoogste kostendekkend gebeurt.

Voor 2025 zijn de tarieven verhoogd met 2,8% zoals vastgesteld in de Kadernota 2025.

Kwijtscheldingen

Als een belastingplichtige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger ligt dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier in die zin van afwijken, dat deze inkomensgrens wordt verruimd naar 100% van de bijstandsnorm. Onze gemeente hanteert de zogeheten 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Tevens vindt een vermogenstoets plaats. Onlangs is de wettelijke vermogensnorm verhoogd. Ook hier geldt dat de gemeente de ruimste norm toepast. Een groot deel van de kwijtscheldingen wordt geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is om zo de administratieve lasten voor de burger te verminderen.

Gemeenten mogen zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend. Er kan kwijtschelding worden verleend voor:

Sliedrecht

- Onroerende-zaakbelastingen
- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Hondenbelasting (tot maximaal de helft van de verschuldigde belasting voor de eerste hond)

Naar verwachting wordt in 2025 voor de volgende bedragen kwijtschelding verleend:

x € 1.000	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Afvalstoffenheffing	173	161	161
Rioolheffing	55	55	53
Hondenbelasting	5	3	3
Totaal	233	219	217

Kostendekkendheid

Voor gemeentelijke heffingen geldt de wettelijke eis van maximaal kostendekkende tarieven. In de onderstaande tabel hebben we de kostendekking voor 2025 inzichtelijk gemaakt. In de begroting is uitgegaan van de reguliere tariefstijgingen van 2,8% zoals opgenomen in de kadernota. Hierdoor is inzichtelijk dat de lijkbezorgingsrechten en de legesverordening nog niet 100% kostendekkend zijn. Een verdere stijging naar 100% zal gezien worden bij de behandeling van de belasting- en legesverordeningen.

Bedragen * 1.000	Afvalstoffen- heffing	Reinigings- rechten	Rioolheffing	Lijkbezorgings- rechten	Havengelden	Marktgelden
Begroting	2025	2025	2025	2025	2025	2025
Kosten taakveld	2.745	314	3.170	689	77	24
Inkomsten taakveld	164	17	0	158	23	0
Netto kosten	2.581	297	3.170	531	54	24
Overhead	750	182	388	488	20	24
BTW	314	0	274	0	0	0
Totale overige kosten	3.645	479	3.832	1.019	75	48
Opbrengst heffingen	3.621	475	3.831	814	74	48
Dekking	99%	99%	100%	80%	100%	100%

Bedragen * 1.000	Leges totaal	Leges Hoofdstuk 1	Leges Hoofdstuk 2	Leges Hoofdstuk 3
	2025	2025	2025	2025
Kosten taakveld	1.962	1.377	565	20
Inkomsten taakveld	0	0	0	0
Netto kosten	1.962	1.377	565	20
Overhead	465	0	449	16
BTW	0	0	0	0
Totale overige kosten	2.427	1.377	1.014	36
Opbrengst heffingen	1.262	651	606	5
Dekking	52%	47%	60%	15%

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt ingegaan op de bestaande risico's binnen de gemeente en het vermogen om deze risico's (financieel) op te vangen op het moment dat de risico's zich daadwerkelijk voordoen. De relevante kaders zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing (vastgesteld september 2020). In eerste instantie is dit verder aangescherpt met behulp van het amendement 'Algemene risicoreserve', zoals dat is aangenomen bij de behandeling van de Begroting 2021. Met het vaststellen van de Nota Reserves en Voorzieningen (juni 2023) is één-op-één verwerking van het amendement vervallen. De intentie van het amendement is verwerkt in de nota Reserves en Voorzieningen.

De paragraaf is onderverdeeld in zes blokken:

- Het risicoprofiel, hier wordt ingegaan op de bestaande risico's;
- De weerstandscapaciteit, hier wordt bepaald wat de ruimte is om risico's op te vangen;
- De ratio weerstandsvermogen, hier wordt beoordeeld in hoever de risico's in verhouding staan tot de weerstandscapaciteit;
- De financiële kengetallen, hier wordt bovenstaande in een breder (vanuit het BBV) verplicht perspectief geplaatst;
- De bandbreedte, hier wordt het exploitatiesaldo in een bandbreedte geplaatst;
- De reserve Koers 2030, hier wordt inzicht gegeven in de opbouw de reserve.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel wordt bottom-up opgebouwd. Alle risico's met een ingeschatte impact van groter dan € 10.000 worden hierbij meegenomen. Per risico wordt vervolgens bepaald of het een incidenteel, of een structureel risico betreft. Een structureel risico wordt voor 2,5 jaar opgenomen in het risicoprofiel. Er is daarmee 2,5 jaar (gewogen) budget gereserveerd om voor een dergelijk risico een structurele oplossing te vinden. Dit is nodig omdat de weerstandscapaciteit niet structureel kan worden aangesproken. Naast risico's worden er soms ook kansen opgevoerd.

Per risico wordt vervolgens bepaald hoe groot de kans van optreden is. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vier klassen:

klasse	Omschrijving	Percentage
I	"Onwaarschijnlijk / klein"	12,5%
II	"Mogelijk"	37,5%
III	"Aanzienlijk"	62,5%
IV	"Waarschijnlijk"	87,5%

Dit levert vervolgens per risico een bedrag op. Met behulp van zeven risico gebieden zijn deze in onderstaande tabel weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Nr.	Risicogebied	B2024*	JR2023	B2025
1	Organisatierisico's	359	340	318
2	Algemene uitkering	0	0	0
3	Verbonden partijen	3.121	3.335	1.856
4	Garantstellingen	64	61	60
5	Dividend en renterisico's	391	1.563	2.063
6	Projectrisico's	1.408	2.057	2.371
7	Overige risico's	3.361	3.361	3.361
	TOTAAL ONGEWOGEN RISICO	8.703	10.717	10.030

	JR2022	B2024	JR2023
BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT (80% van het ongewogen risico)	6.963	8.573	8.024

* De berekening van het weerstandsvermogen is een statische berekening. Dit heeft tot gevolg dat je de ontwikkeling moet volgen aan de hand van de behandeling van de P&C documenten in de tijd. De meest recente berekening was die bij de JR2023.

*De berekening van het weerstandsvermogen is een statische berekening. Dit heeft tot gevolg dat je de ontwikkeling moet volgen aan de hand van de behandeling van de P&C documenten in de tijd. De meest recente berekening was die bij de JR2023.

Het laatste risicoprofiel van de gemeente Sliedrecht is vastgelegd in de jaarrekening 2023 welke door de raad op 25 september 2024 definitief is vastgesteld. In de jaarrekening 2023 bedroeg het totale risico € 10,7 miljoen. Het risicoprofiel in deze begroting is ingeschat op € 10,0 miljoen. Het totale risico is daarmee verlaagd met gedaald met € 0,7 miljoen. De daling wordt nagenoeg volledig veroorzaakt door het wegvallen van het top-5 risico Budget dG&J/SOJ. Enerzijds komt dat doordat het Rijk de structureel ingeboekte bezuiniging van € 0,5 miljard voor heel Nederland heeft teruggedraaid. Anderzijds zien we in Sliedrecht (in tegenstelling tot de regio) een stabilisatie van de kosten. In de plaats van dit risico is het rente risico in de top-5 terecht gekomen. Niet alleen omdat het Jeugd risico is weggevallen, maar ook omdat dit risico aanzienlijk groter is geworden.

Tenslotte is één groot risico wat niet is gekwantificeerd, maar wat wel benoemd moet worden. Steeds vaker treffen we in Sliedrecht met PFAS vervuilde grond aan. Wanneer je met deze grond aan het werk wilt ontstaan er vragen waarbij elk antwoord meer budget vraagt dan het gaan werken met schone grond.

De vijf risico's met het hoogste risicobedrag (omvang risico x kans van optreden) worden nader toegelicht. Hiermee wordt 95% van het totale risicobedrag verklaard.

1. Herijking gemeentefonds / suppletie uitkering, € 3.296.000 (Overige risico's)

De herijking van het gemeentefonds is doorgevoerd. Het effect wordt beperkt tot € 37,50 per inwoner met behulp van een zogenaamde suppletie uitkering binnen het gemeentefonds. De onderbouwing voor deze uitspraak is een politieke afspraak. Wanneer afspraken anders komen te liggen dan bestaat het risico dat de uitkering wegvalt.

2. Projecten, € 2.339.000 (Projectrisico's)

Het succesvol uitvoeren van projecten gaat naast het realiseren van je inhoudelijke doelstellingen over het kunnen beheersen van je risico's. Het uitvoeren van projecten gaat inherent gepaard met risico's. Deze risico's bestaan bijvoorbeeld uit:

- Risico's die verband houden met de aard van het plan, bijvoorbeeld de aannamen over noodzakelijke werkzaamheden in verband met voorbelasting;

- Risico's die verband houden met het tijdstip van realisatie van het plan: veel plannen schuiven door, in afwachting van betere tijden. Dit kan leiden tot hogere rentekosten en werken door in de waarde van het plan;
- Risico's die verband houden met gehanteerde parameters, bijvoorbeeld indexering van prijzen en rentestanden.

3. Te betalen rente, € 2.063.000 (Dividend en renterisico's)

De in de begroting opgenomen ambities kennen een groot liquiditeitsbeslag, er is veel geld nodig. Geld dat niet allemaal op de bank staat. De uiteindelijk te betalen rente is afhankelijk van twee factoren. Het tempo waarmee investeringen gerealiseerd worden en de stand van de rente. Beide factoren zijn verre van stabiel en resulteren bij elke nieuwe berekening weer in een nieuwe waarde. Wanneer de rente hoger uitvalt dan begroot (ruim 3,0%) en wanneer alle investeringen conform planning worden gerealiseerd dan ontstaan er meer rentekosten dan begroot.

4. Verbonden partijen, € 1.338.000 (Verbonden partijen)

Er is sprake van een algemeen risico door deelname aan een gemeenschappelijke regeling. Negatieve exploitatieresultaten worden doorgelegd naar de eigenaren, de gemeenten. De totale bijdrage aan verbonden partijen bedraagt in 2025 naar verwachting € 57,1 miljoen. In het risico houden we rekening met een overschrijding van 2,5% van deze bijdrage. Dit komt bovenop het risico zoals genoemd onder 5.

5. Budget GR Sociaal, € 518.000 (Verbonden partijen)

Er is sprake van een dubbele vergrijzing (er komen meer senioren en mensen worden gemiddeld ouder). Dit heeft een stijgende tendens in de kosten van GR Sociaal tot gevolg. Het inschatten van deze stijging is een complexe aangelegenheid door de grote hoeveelheid variabelen. Er is daarom een risico opgenomen voor mogelijk hogere kosten dan begroot.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit beschrijft het vermogen om de financiële effecten van risico's die zich voordoen op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat (conform de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing) uit het saldo van de algemene reserve, de reserve weerstandsvermogen, de niet bekleemde bestemmingsreserves en de opgenomen post voor onvoorzien. Daarnaast wordt voor de weerstandscapaciteit in Sliedrecht 20% van de niet benutte belastingcapaciteit en 20% van de stille reserves gerekend. De resulteert in de onderstaande weerstandscapaciteit. Voor de JR2023 zijn twee vergelijkende standen opgenomen. De stand 31/12/23 betreft de één-op-één aansluiting met het boekwerk. De stand 01/01/24 betreft de stand zoals die resulteert na de besluitvorming over de resultaatbestemming 2023.

Bedragen x € 1.000			
Onderdeel	JR2023 31-12-23	JR2023 01-01-24	B2025
1 Algemene reserve	13.363	10.501	9.971
2 Niet bekleemde reserves	35	35	0
3 Onvoorzien	0	0	61
4 20% van de stille reserves	1.833	1.833	1.833
5 20% van de onbenutte belastingcapaciteit	463	463	527
Totaal	15.694	12.832	12.392

1. Algemene reserve

De hier gehanteerde stand van de algemene reserve wijkt af van de gepresenteerde stand in de tabel onder Reserves en voorzieningen. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat het geraamde rekening resultaat 2024 in de tabel onder Reserves en voorzieningen niet is meegenomen, maar dat daar hier wel rekening mee is gehouden. Dit omdat dit een reëler beeld geeft van het beschikbare

weerstandsvermogen. Het daadwerkelijke resultaat 2024 is logischerwijs nog onbekend waardoor de uiteindelijke stand op 1 januari 2025 gaat afwijken.

2. Niet bekleemde reserves

Bij de besluitvorming bij de Nota Reserves en Voorzieningen zijn diverse reserves opgeheven. Dit heeft tot gevolg dat er slechts één niet bekleemde reserve resteert, namelijk de reserve Herplantfonds. In 2024 wordt deze reserve voor een gedeelte ingezet. Er resteert in 2025 naar verwachting nog € 15.000.

In de nota Reserves en Voorzieningen komt de term (niet) bekleemde reserves niet meer terug. Dit omdat de term voor diverse uitleg vatbaar is. De algemene reserve is de enige zuivere "niet bekleemde" reserve (er rust geen enkele claim op). Alle andere reserves bestaan voor een doel en zijn "beklemd" voor dat doel. In sommige gevallen zijn voor dit doel al harde verplichtingen aangegaan in andere gevallen nog niet en in die gevallen kan de raad nog andere afwegingen maken. Dit is ook het geval voor de reserve Herplantfonds, we hebben afgesproken dat we deze middelen inzetten voor het planten van bomen, de reserve is daarvoor "beklemd" en het nog aanwezige bedrag wordt daarom niet meegeteld als weerstandsvermogen.

4. Onvoorzien

Dit betreft het begrote bedrag onvoorzien in 2025.

5. 20% van de stille reserves

Doordat bezittingen tegen historische kostprijs moeten worden opgenomen op de balans (voorschrift BBV) is er sprake van zogenaamde stille reserves. Het gevolg hiervan is dat eventuele waardeontwikkeling niet zichtbaar is (een eventuele daling wel, want die moet direct worden afgeboekt). Een voorbeeld waarbij dit duidelijk werd is de verkoop van Eneco. Strikt gezien werd de gemeente hiervan niet rijker. Iets wat eigendom was van de gemeente (met de bijbehorende waarde) werd omgezet in geld. We onderkennen een tweetal stille reserves allereerst in het vastgoed bezit (€ 1,3 miljoen) en ten tweede in het aandelen bezit (€ 0,5 miljoen). Samen resulteren deze stille reserves in een weerstandscapaciteit van € 1,8 miljoen.

Stille reserve vastgoed

Op vastgoed is een verschil te maken tussen vastgoed waarvoor een, wat de omvang betreft, redelijke markt is zoals voor woningen en kantoren, en vastgoed waarvoor een beperkte markt is zoals voor zwembaden en sportvoorzieningen. Voor de inschatting van de stille reserve vastgoed kan een vergelijking gemaakt worden van de WOZ-waarde en de boekwaarde. Hierbij is de WOZ waarde voor het vastgoed waarvoor een beperkte markt is, uit voorzichtigheidsprincipe uitgegaan van een executiewaarde van 70% van de WOZ-waarde. Uit deze vergelijking rolt een stille reserve van € 6,7 miljoen, waarvan 20% is opgenomen in de weerstandscapaciteit (€ 1,3 miljoen).

Stille reserve aandelen

De gemeente bezit aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten, ROM-D, Oasen en Stedin. De aandelen BNG kennen volgens het jaarverslag 2023 van de BNG een waarde van afgerond € 79,22 per aandeel. Uitgaande van deze waarde bestaat een stille reserve in de aandelen BNG van afgerond € 2,4 miljoen, waarvan € 0,5 miljoen is opgenomen in de weerstandscapaciteit.

6. 20% van de onbenutte belastingcapaciteit

De wijze waarop het gemoeide bedrag van de onbenutte belastingcapaciteit moet worden bepaald is beschreven in de regelgeving omtrent een eventuele artikel 12 status van een gemeente. Om hiervoor in aanmerking te komen moet de OZB-opbrengst eerst worden verhoogd tot 120% van het landelijk gemiddelde.

Het bepalen van de onbenutte belastingcapaciteit betreft een complexe berekening welke voor Sliedrecht resulteert in een bedrag van € 2,6 miljoen. Dit resulteert in een weerstandscapaciteit van € 0,5 miljoen.

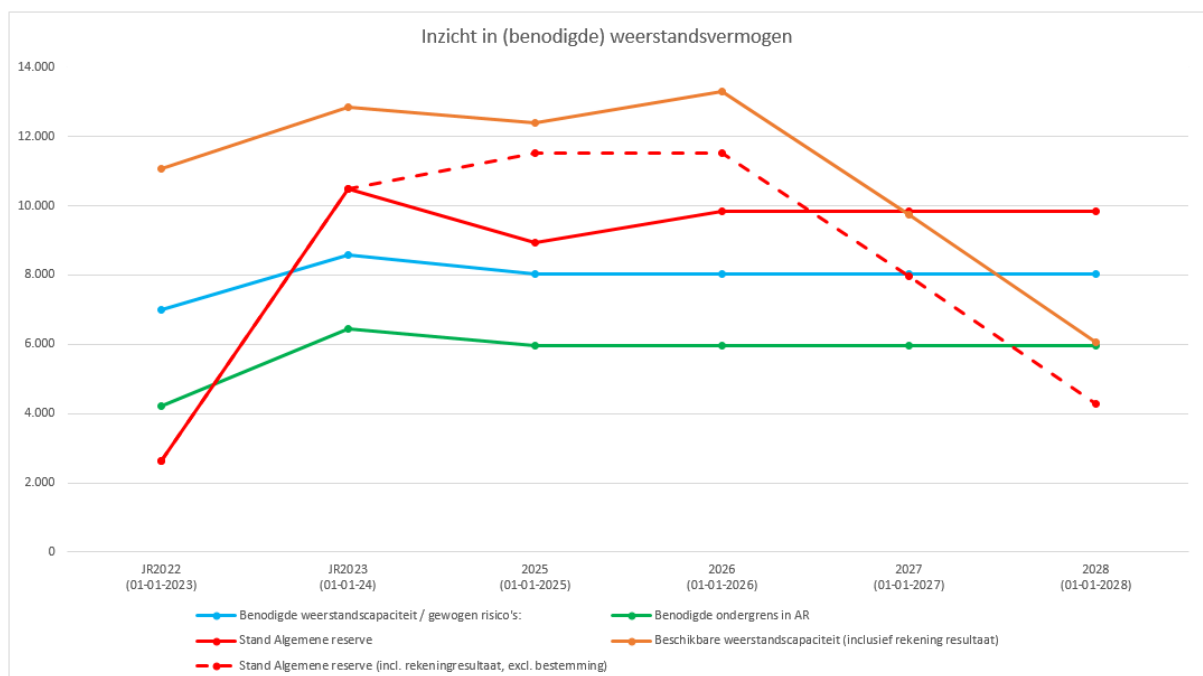
Ratio weerstandsvermogen

Om te bepalen hoe de verhouding is tussen de benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit gebruik je de ratio voor het weerstandsvermogen (weerstandsratio). De weerstandsratio bereken je door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Als streefwaarde het weerstandsvermogen streeft Sliedrecht een ratio van minimaal 1,0 na. Daarmee is voldoende dekking voor het totale risicoprofiel aanwezig en wordt niet onnodig beslag gelegd op middelen die ten behoeve van de beleidsdoelstellingen kunnen worden ingezet. De berekening van de ratio weerstandsvermogen ziet er als volgt uit:

		Bedragen x € 1.000		
	Onderdeel	JR2023 31-12-23	JR2023 01-01-24	B2025
1	Totaal ongewogen risico's	10.717	10.717	10.030
2	Afslag van 20%	-2.143	-2.143	-2.006
3	Benodigde weerstandscapaciteit (1-2)	8.574	8.574	8.024
4	Beschikbare weerstandscapaciteit	15.694	12.832	12.392
5	Ratio weerstandsvermogen (4/3)	1,83	1,50	1,54

De ratio is ten opzichte van de Jaarrekening 2023 marginaal verbeterd, zowel het totale risico als het totale weerstandsvermogen is gedaald.

De bepaling van de weerstandsratio is per definitie gebonden aan een moment in de tijd. Het is daarom relevant om naast de stand op een moment beeld te hebben bij het verloop vanuit het verleden naar de toekomst. In onderstaande tabel brengen we dat in beeld:

De grafiek bevat veel lijnen waarbij de belangrijkste conclusie is:

- De beschikbare weerstandscapaciteit (oranje lijn) ligt boven de benodigde weerstandscapaciteit (blauwe lijn) op basis van het risicoprofiel. Door het 'ravijn' vanaf 2026

draait dit om. De begrote tekorten moeten namelijk worden afgetrokken van de algemene reserve. Dit leidt er met de huidige tekorten vanaf de jaarschijf 2027 toe dat er te weinig weerstandsvermogen is. Mede om deze reden is gestart met het proces om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting.

Financiële kengetallen

In de P&C-documenten moet een gemeente verplicht ingaan op de financiële kengetallen. Deze kengetallen geven een beeld van de financiële situatie waarin een gemeente zich bevindt. Het betreft de volgende kengetallen: netto schuldquote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatie ruimte en de gemeentelijke belastingcapaciteit.

De netto schuldquote is de netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft. Het zegt daarnaast iets over de flexibiliteit van de begroting: veel schulden en kapitaallasten leiden tot een inflexibele begroting. Een netto schuldquote tussen de 90% en 130% wordt gezien als voldoende. Een lagere netto schuldquote dan 90% wordt gezien als goed.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op langere termijn te voldoen. Het geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen weer. Een percentage van 20% tot 50% wordt als voldoende gezien.

Het kengetal grondexploitatie geeft een indicatie van de verhouding van de in exploitatie genomen gronden ten opzichte van de totale baten. Het geeft een indicatie of een gemeente veel geld in grond heeft geïnvesteerd, geld dat in de toekomst moet worden terugverdiend. Een kengetal grondexploitatie lager dan 20% wordt gezien als goed.

De structurele exploitatieruimte geeft weer hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening. Een kengetal groter dan 0 duidt op structurele ruimte.

De belastingcapaciteit maakt inzichtelijk welke mogelijkheden de gemeente heeft voor het genereren van hogere baten. Dit kengetal geeft weer hoe de belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De woonlasten van een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde worden afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Is het kengetal lager dan 100%, dan zijn de woonlasten lager dan gemiddeld in Nederland. Het verschil tussen het kengetal en 100% geeft de ruimte aan om de belastingen te verhogen tot het gemiddelde.

In onderstaande tabel is dit schematisch weergegeven:

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	> 130%
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

Bij de Begroting 2025 horen de volgende financiële kengetallen:

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Netto schuldquote	19%	37%	41%	64%	86%	79%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle vertrekte leningen	17%	35%	39%	61%	84%	76%
Solvabiliteitsratio	48%	54%	35%	27%	27%	26%
Grondexploitatie	4%	-3%	1%	4%	-6%	-7%
Structurele exploitatieruimte	5,49%	0,16%	0,50%	-3%	-3%	-4%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	94%	94%	94%	94%	94%	94%

Beschouwing financiële kengetallen

Eén kengetal in een enkel jaar geeft op zich nog niet veel informatie. Deze moeten vooral in samenhang worden gezien en naast de stand is vooral het verloop relevant op te bepalen welke ontwikkelingen spelen.

Netto schuldquote:

De waarde van de netto schuldquote valt in categorie A. De ambities uit Koers 2030 vragen forse investeringen dit is terug te zien in het oplopen van de netto schuldquote. Die gaat richting een verdubbeling. Tegelijkertijd is dat nog maar de helft van de maximum onder categorie A.

Solvabiliteitsratio:

De solvabiliteitsratio beweegt zich rond de grens van categorie A en B. Voor 2025 bevindt de waarde zich in categorie B.

Grondexploitatie gemeentelijke belastingcapaciteit:

Deze kengetallen vallen in categorie A. De grondexploitaties vormen een zeer beperkt geheel ten opzichte van de totale exploitatie.

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit loopt licht op (er is een bewegen naar het gemiddelde). Vooruit kijken bij deze indicator is niet mogelijk, omdat het een verhoudingsgetal is tussen gemeenten. Met de in de begroting opgenomen opbrengst stijging van OZB met 6% (excl. inflatie) is er een opwaardse druk aanwezig. In hoeverre zich dat volgend jaar uit in deze indicator is afhankelijk van de gemiddelde mutatie in heel Nederland.

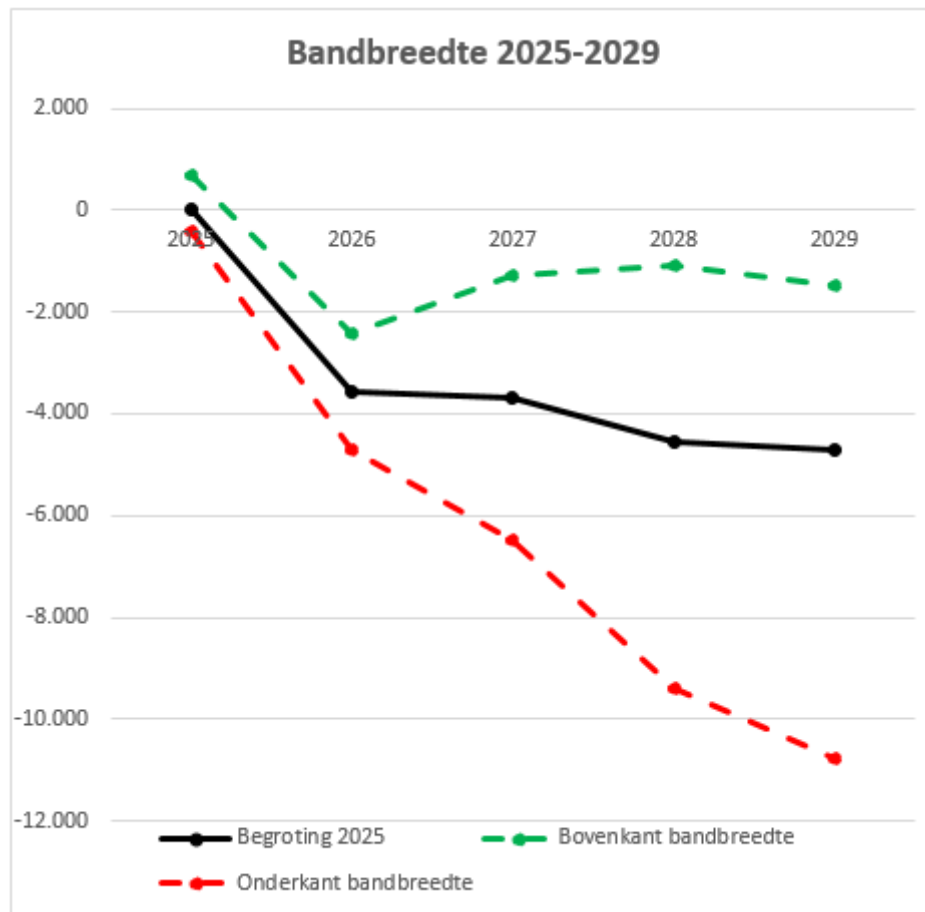
Structurele exploitatieruimte

Er is sprake van een beperkte structurele exploitatieruimte. Vanaf 2026 is deze niet meer aanwezig.

Bandbreedte

De paragraaf Weerstandsvermogen is van oudsher gebaseerd op risico's die zich vertalen in een bedrag. Waarbij je het gemoeide bedrag afzondert in je reserves, zodat je dit risico kunt 'opvangen'. Dit is een werkwijze die vooral past bij risico's die zich eenmalig voordoen. De reserve is tenslotte een incidentele dekking.

In de werkelijkheid zijn veel risico's van structurele aard. In de berekening wordt het jaarbedrag van een dergelijk risico vermenigvuldigd met 2,5. Op deze manier wordt er 'tijd' gekocht om het risico te verwerken in de meerjarenbegroting. Wanneer het risico na 2,5 jaar nog steeds bestaat dan is er geen vermogen meer gereserveerd waarop aanspraak gedaan kan worden. Voor dergelijke risico's is het denken in bandbreedten / scenario's ten opzichte van het exploitatiesaldo een veel beter instrument. Voor de meerjarenbegroting geldt de volgende bandbreedte:

De grafiek laat zien dat het ravijn in 2026 ook dieper kan uitpakken en vervolgens ook nog eens dieper kan worden. Wanneer je naar de bovenkant van de bandbreedte kijkt dan zie je dat ook in positieve scenario's gemeentelijke ombuigingen nodig zullen zijn om tot een sluitende begroting te komen.

In de bandbreedte zijn voor een vijftal dossier risico's uitgewerkt. Kenmerkend voor deze risico's is dat wat zich daadwerkelijk voordoet slechts beperkt beïnvloedbaar is. De onderliggende risico's betreffen: Serviceorganisatie Jeugd & de GR Sociaal, energie, afschrijvingslasten, rente en de financieringssysteem van gemeenten.

Koers 2030

Een volledig zicht op het vermogen is niet compleet zonder inzicht in de reserve Koers 2030. De reserve Koers 2030 is bedoeld om doelen uit de Koers 2030 te kunnen realiseren. Inzet vindt plaats voor specifiek goedgekeurde projecten, danwel programma's.

In onderstaande tabel zijn de nog niet verdeelde middelen verdeeld naar de gereserveerde bestemmingen. Wanneer de bedragen op een regel muteren is er reeds een raadsbesluit over de opgenomen mutaties en is het college bevoegd de middelen uit te geven.

Bedragen x € 1.000

ONDERDEEL	JR2023	31-12-24	31-12-25	31-12-26	31-12-27	31-12-28	31-12-29
Nog niet verdeelde middelen	4.901	2.280	2.191	2.191	2.191	2.191	11.542
Sliedrecht Buiten	10.056	10.056	10.056	10.056	1.456	1.456	1.456
Raadhuis / gemeentekantoor	4.000	4.000	0	0	0	0	0
Burgemeester Winklerplein	2.247	2.247	2.247	2.247	2.247	2.247	2.247
De Driehoek	0	0	350	350	350	350	350
Sliedrecht schuldenvrij en actief	730	480	230	0	0	0	0
programma Ruimtelijke Vernieuwing - programmakosten	900	400	200	0	0	0	0
programma Ruimtelijke Vernieuwing - zwembad	0	450	450	450	450	450	450
programma Ruimtelijke Vernieuwing - Noord zuid verbinding	0	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200
programma Ruimtelijke Vernieuwing - boekwaarde Lockhorst	0	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
programma Ruimtelijke Vernieuwing - BHS	700	700	700	700	700	700	700
Ruimtelijk vernieuwingsfonds	133	0	0	0	0	0	0
	23.667	27.313	23.124	22.694	14.094	14.094	23.445

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente beheert de openbare ruimte waarin veel activiteiten plaatsvinden. Wonen, werken en recreëren bijvoorbeeld. Voor die activiteiten zijn kapitaalgoederen als wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen nodig. Zowel de kwaliteit van de kapitaalgoederen als het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

Dit onderdeel van de begroting geeft aan voor welk ambitieniveau de gemeente heeft gekozen.

Inclusief de financiële consequenties daarvan. Het door de raad gewenste onderhoudsniveau is van invloed op de lasten.

Het beleid op de kapitaalgoederen wordt vastgesteld met beleidsnota's. Deze nota's bieden de mogelijkheid om algemene beleidslijnen vast te stellen. Zowel voor inhoudelijke kaders (visie van de raad op de kwaliteit van de kapitaalgoederen) als voor procedurele kaders (afspraken tussen raad en college over besluitvorming en informatievoorziening).

Het gemeentelijk beleid voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder andere opgenomen in:

- het 'Beheerplan Vastgoed 2021-2024' (vastgesteld in 2021), te vervangen voor het 'Beheerplan Onderhoud vastgoed 2025-2028', onder voorbehoud van vaststelling in het laatste kwartaal van 2024;
- het 'Onderhoudsbeleid Vastgoed 2021-2030' (vastgesteld in 2021);
- het 'Vastgoedbeleid 2021-2028' (vastgesteld in 2021);
- het Accomodatiebeleid, onder voorbehoud van vaststelling in de tweede helft van 2024;
- het 'Water- en rioleringsplan 2024-2028' (vastgesteld in 2024);
- het 'Beleidsplan Onderhoud wegen 2015-2025' (vastgesteld in 2014) en het 'Onderhoudsplan Wegen 2021 t/m 2025' (vastgesteld in 2021);
- de notitie 'Uitgangspunten Onderhoud openbare verlichting 2015 -2025' (vastgesteld in 2014);
- het 'Beheerplan Onderhoud bruggen 2022-2026' (vastgesteld in 2021);
- het 'Beheerplan Onderhoud binnenhaven 2022-2026' (vastgesteld in 2021);
- het 'Groenbeleidsplan 2021-2025' (vastgesteld in 2021) en het 'Groenbeheerplan 2023-2026' (vastgesteld in 2024) en
- het 'Uitvoeringsbeleid Speel- en sportruimte Sliedrecht' (vastgesteld in 2016).

Op basis van beheerplannen ramen we jaarlijks budgetten voor het onderhoud dat we in het begrotingsjaar moeten uitvoeren. Het uitgangspunt is dat er voldoende wordt gereserveerd (stortingen in onderhoudsvoorzieningen) of dat er investeringsbesluiten genomen worden voor het uitvoeren van toekomstig onderhoud.

Hieronder gaan we verder in op de beleidsvelden openbaar groen en speelvoorzieningen, riolering, waterbeheer, wegen, bruggen, openbare verlichting, gebouwen, binnenhaven, aanlegsteiger waterbus en reserveringen voor onderhoud.

Openbaar groen en speelvoorzieningen

We gaan door met het in 2021 vastgestelde Groenbeleidsplan 2021 tot 2025. Daarmee besteden we ook in 2025 veel aandacht aan klimaatadaptatie en biodiversiteit en nemen we maatregelen om invasieve exoten te voorkomen of te beheersen. In dat kader werken we met het in 2024 vastgestelde groenbeheerplan, waarin die doelstellingen voor het gemeentelijke groenbeheer geborgd zijn. De financiële middelen die nodig zijn voor het reguliere onderhoud zijn opgenomen in de exploitatiebegroting.

In de afgelopen jaren zijn er meer bomen in de openbare ruimte geplant. We proberen die hoeveelheid te handhaven of te vergroten, en streven vooral naar voldoende grote bomen. Vanwege de leeftijd van veel bomen en de klimatologische omstandigheden zetten we in op goede boomveiligheidscontrole.

Bij (her-)inrichting en renovatie sturen we op een maximale oppervlakte aan groen met aandacht voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. In 2025 loopt de herinrichting van het groen mee in **onder andere de volgende integrale projecten**:

- Gefaseerde uitvoering Vogelbuurt
- Voorbereiding en uitvoering Jacob Catsstraat-zuid en omgeving
- Voorbereiding en uitvoering de P.A. Genestetstraat Oost
- Voorbereiding en uitvoering Leeghwaterstraat, fase 2 herinrichting
- Voorbereiding Parallelweg langs Nijverwaard

Het Uitvoeringsbeleid speel- en sportruimte gemeente Sliedrecht (2016) is inmiddels volledig uitgevoerd. Met de verbetering en aanpassing van speelplekken is uitwerking gegeven aan de visie 'Sliedrecht daagt haar inwoners van jong tot oud uit om in de hele openbare ruimte te spelen, te sporten, te recreëren en elkaar te ontmoeten'. De gemeente faciliteert dit met informele speelruimtes dicht bij huis en speel-, sport- en ontmoetingslocaties in een structuur van wijkoverstijgende plekken, centrale plekken in de buurten en steunplekken. Nu volstaat het reguliere beheer voor de speelplekken. Hiervoor is een structureel onderhoudsbudget beschikbaar.

Riolering

In het Water- en rioleringsprogramma (Wrp) wordt beschreven hoe we als gemeente omgaan met onze wettelijke (zorg)taken voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater (op basis van artikel 2.16 Omgevingswet). Daarbij gaan we ook in op klimaatadaptatie en de zorg voor het oppervlaktewater. In het programma beschrijven we onder andere wat we willen bereiken, wat we willen gaan doen de komende planperiode en wat we hiervoor nodig hebben. Dit Wrp omvat de periode 2024-2028 en is de opvolger van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) Sliedrecht 2019-2023.

We gaan de komende jaren onderzoek doen, onderhoud uitvoeren aan het stelsel en slechte delen van de riolering vervangen of renoveren. We werken in 2025 aan de voorbereiding en uitvoering van onder andere de onderstaande projecten:

- Rioolvervanging Vogelbuurt-zuid
- Rioolvervanging P.A. de Genestetstraat
- Reconstructie riolering Nijverwaard

Waterbeheer

Sinds 1 januari 2015 is 75% van de watergangen in beheer en eigendom overgegaan op waterschap Rivierenland. Daarmee hebben al deze watergangen conform de keur en legger van waterschap Rivierenland ook een zogenaamde A-status gekregen.

Wij voeren het onderhoud van onze eigen watergangen en die in eigendom van het waterschap uit. Voor het onderhoud van de watergangen van het waterschap ontvangen we jaarlijks een vergoeding. Het kroosruimen voeren we uit in overleg met het waterschap. Hierbij betalen we ieder de helft van de totale kosten.

Wegen

Eind 2014 is het Beleidsplan Onderhoud Wegen 2015-2025 vastgesteld. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn:

- het voorkomen van kapitaalsvernietiging,
- het voorkomen van te grote hoogteverschillen met betrekking tot toegankelijkheidseisen en
- het voorkomen van schadebeelden waarbij het risico van schadeclaims van toepassing is.

In 2021 heeft de gemeenteraad bovendien het Onderhoudsplan Wegen 2021 t/m 2025 vastgesteld. In dat plan zijn het onderhoudsniveau, de kosten en de planning opgenomen. Het klein en regulier onderhoud aan elementenverharding en asfalt loopt zoveel mogelijk via onderhoudscontracten die meerjarig aanbesteed worden.

Voor groot onderhoud en vernieuwing wegen staan in 2025 de volgende, integraal afgestemde, projectmatige activiteiten op de planning:

- Uitvoering Jacob Catsstraat-Zuid en omgeving
- Gefaseerd uitvoeren Vogelbuurt
- Voorbereiding en uitvoering Leegwaterstraat, fase 2 herinrichting
- Voorbereiding en uitvoering Parallelweg langs Nijverwaard + fietspad langs Leeghwaterstraat
- Voorbereiding en uitvoering P.A. de Genestetstraat-oost
- Voorbereiding Baaneweer, Koningsweer en Locksweer
- Voorbereiding Professorenbuurt

Bruggen

Eind 2021 heeft de gemeenteraad het beheer - en onderhoudsplan 2022-2026 voor het vervangen en onderhouden van het bruggenareaal binnen de gemeente vastgesteld.

Als kader voor de staat van de bruggen wordt in dit plan onderhoudsniveau 3 (redelijk) gehanteerd. Dit wordt bepaald aan de hand van de indicatoren Veiligheid, Functionaliteit/beschikbaarheid, Duurzaamheid en Toonbaarheid.

In het plan is hiervoor opgenomen wat de te verwachten kosten zijn en de daarbij behorende planning. We maken hierbij onderscheid tussen klein onderhoud, groot onderhoud en vervanging. Het klein jaarlijks onderhoud betreft voornamelijk werkzaamheden van beperkte omvang. De kosten hiervan komen ten laste van het jaarlijkse exploitatiebudget.

Het groot onderhoud vindt planmatig plaats en is gericht op het tijdig structureel verbeteren van de brug om de beoogde levensduur te behalen. Voor de dekking van de kosten van groot onderhoud beschikken we over een voorziening onderhoud bruggen.

Aan het einde van de levensduur vindt vervanging van de gehele brug plaats. De geplande vervanging van een negental bruggen in de planperiode 2022-2026, is reeds uitgevoerd.

Openbare verlichting

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting hebben we ondergebracht bij de gemeente Dordrecht. In 2014 zijn hiervoor uitgangspunten voor onderhoud openbare verlichting 2015-2025 vastgesteld.

Onze ambities spitsen zich toe op veiligheid, duurzaamheid en financiën welke we in ons plan willen bereiken door:

- de vervanging van masten en armaturen tijdig uit te voeren;
- te voldoen aan de Richtlijnen Openbare Verlichting 2011;
- te investeren in duurzaam materiaalgebruik (met name led);
- een energiebesparing te realiseren;
- de kwaliteit en veiligheid van de openbare verlichting in de toekomst blijvend op peil te houden;
- verantwoord uitstel van vervangingen, dimmen op doorgaande wegen en het voorkomen van lichthinder en lichtvervuiling.

De hiervoor benodigde maatregelen worden jaarlijks ingepland en integraal afgestemd op projecten in de openbare ruimte.

De onderhoudskosten voor het in stand houden van de openbare verlichting worden gedekt uit het exploitatiebudget. Daarnaast beschikken we voor het vervangen van lichtmasten en verlichtingsarmaturen over investeringskredieten.

We verwachten in 2025 nieuwe beleidskaders aan de gemeenteraad aan te bieden.

Gebouwen

We beheren onze gebouwen vanuit het Vastgoedbeleid 2021-2028 het Onderhoudsbeleid Vastgoed 2021-2030 en het Beheerplan onderhoud vastgoed. Deze beleidsdocumenten zijn door de raad in 2021 vastgesteld.

Het Vastgoedbeleid 2021-2028 geeft niet alleen inzicht in de totale vastgoedportefeuille en de organisatie rondom het vastgoedbeheer. Het beleid vormt ook het afwegingskader voor eigendom of afstoten van vastgoed.

Het huidige Beheerplan onderhoud vastgoed wordt geactualiseerd naar 2025-2028 en zal eind 2024 aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De financiële consequenties van deze actualisatie zijn daarom nog niet verwerkt in deze begroting. In het Beheerplan onderhoud vastgoed 2025-2028 staat een onderbouwing van de onderhoudsbudgetten voor gebouwen. Het plan geeft inzicht in het (bouw)technisch onderhoud van het gemeentelijk vastgoed en de daarvoor benodigde middelen. Voor de financiële verantwoording gaan we uit van een doorkijk op basis van de meerjarenonderhoudsplanningen met een looptijd van 20 jaar die in 2024 zijn opgesteld (tot 2044).

Binnenhaven

In 2021 is het beheerplan 'onderhoudsplan binnenhaven 2022-2026' vastgesteld voor het op diepte houden van de gemeentelijke binnenhaven. Hierin wordt een onderbouwing gegeven van het beoogde onderhoudsniveau, de kosten van het onderhoud en de daarbij behorende onderhoudsplanning. Het onderhoudsregime dat we toepassen is:

- Het vijfjaarlijks peilen om een beeld te krijgen van de aanwas en vervuilingsgraad van het slib zodat de ondiepe plaatsen of knelpunten tijdig wordenesignaleerd.
- Eens in de tien jaar ondiepe plaatsen uitbaggeren. De eerstvolgende baggerwerkzaamheden zijn gepland in 2025.

Voor de dekking van de kosten van het uitvoeren van dieptepeilingen en baggerwerkzaamheden, beschikken we over een voorziening onderhoud haven. De kosten van het uitvoeren van klein onderhoud worden ten laste gebracht van het jaarlijkse exploitatiebudget.

Aanlegsteiger waterbus

Het vervoer met de Waterbus is geregeld in een contract tussen de Provincie en de vervoerder. De gemeente Sliedrecht betaalt hiervoor jaarlijks een bijdrage aan Servicegemeente Dordrecht. Het haltebeheer gebeurt op basis van de gezamenlijke haltevisie Drechtsteden uit 2019. Richtinggevend hierin zijn vindbaarheid, herkenbaarheid en bereikbaarheid van de Waterbus. Om dit te bewerkstelligen is voor 2026 een upgrade qua uitstraling gepland. De verwachting is dat hiervoor een investeringskrediet van € 112.000 benodigd is. Daarnaast is het ponton van de Waterbus in Sliedrecht geïnspecteerd en daaruit blijkt dat groot onderhoud nodig is in 2026/2027 voor een geraamd bedrag van € 238.000. Deze benodigde financiële middelen hebben we opgenomen in het raadsvoorstel over het Verkeers- en mobiliteitsplan, welke eind 2024 voor behandeling is ingepland. Constructieve aanpassingen die nodig zijn voor het varen met de nieuwe boten zijn voor rekening van de vervoerder.

Reserveringen voor onderhoud

In het kader van de begroting is het van belang dat er voldoende wordt gereserveerd voor toekomstig onderhoud. In 2025 doen we stortingen in de diverse onderhoudsvoorzieningen conform onderstaande tabel.

Omschrijving	Categorie BBV	Programma	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Zalencentrum De Lockhorst	Gebouwen	1	15.676	15.676	15.676
Diverse multifunctionele accommodaties	Gebouwen	1	10.377	10.377	10.377
Binnensportaccommodaties	Gebouwen	1	105.178	105.178	105.178
Zwemaccommodatie De Lockhorst	Gebouwen	1	49.213	49.213	49.213
Subtotaal Programma 1			180.444	180.444	180.444
Watergangen en sloten	Water	3	8.972	8.972	8.972
Onderhoud riolering	Riolering	3	1.422.000	1.325.752	1.276.559
Onderhoud wegen	Wegen	3	192.915	192.915	192.915
Bruggen	Wegen	3	45.500	45.500	45.500
Binnenhaven	Water	3	5.802	5.802	5.802
Ponton waterbus	Water	3	0	19.290	0
Subtotaal Programma 3			1.675.189	1.598.231	1.529.748
Raadhuis	Gebouwen	4	44.335	44.335	44.335
Gemeentekantoor	Gebouwen	4	125.000	125.000	125.000
Gemeentewerf	Gebouwen	4	48.497	48.497	48.497
Subtotaal Programma 4			217.832	217.832	217.832
Totaal generaal			2.073.465	1.996.507	1.928.024

Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie en het kasbeheer.

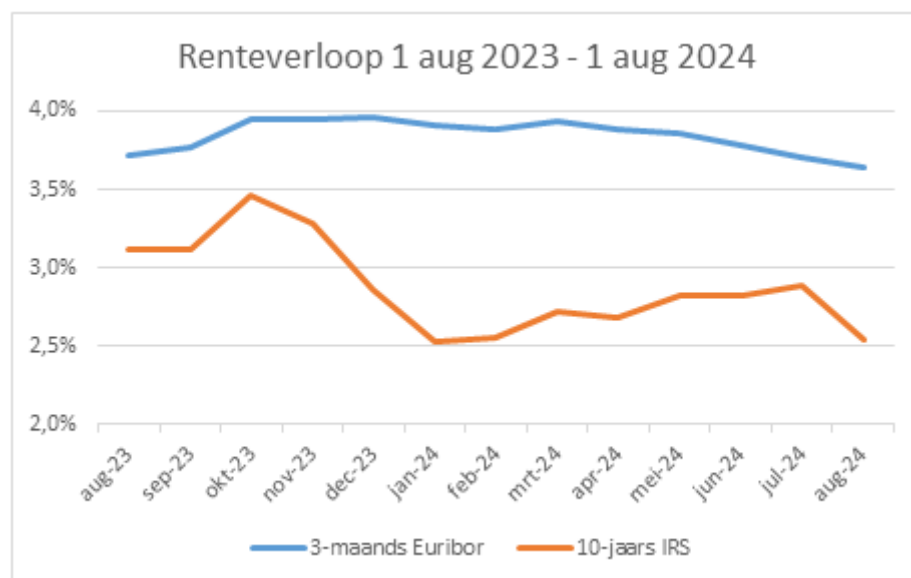
Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of tijdelijk uitgezet. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt. Benadrukt wordt dat de financieringsfunctie van de gemeente Sliedrecht uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

Rente ontwikkelingen

De tarieven op de geldmarkt (kortlopende leningen) volgen de tarieven die de ECB hanteert met haar beleidsrente. Na enkele jaren van stijgingen is dit tarief in juni met een kwart procent verlaagd tot 3,75% op dit moment. Verwacht wordt dat de inflatie ruimte biedt voor verdere verlagingen in de komende maanden. Het is lastig om in te schatten wat de frequentie en de grootte van de stappen zal worden, maar de algemene marktverwachting is dat eind 2024 de rente 0,50% lager zal zijn dan nu.

De verwachting voor de kapitaalmarktrente is dat die wat zal gaan dalen. De duurste lening is op dit moment een 20-jarige aflossingsvrije lening die ongeveer 3,30% kost inclusief de liquiditeitsopslag. Voor langere looptijden gelden lagere tarieven. De liquiditeitsopslagen nemen toe naarmate de looptijd langer wordt, maar per saldo wordt een langere lening goedkoper. Waar de opslag voor een 10-jaarslening medio 2023 nog 0,20% was, is de actuele opslag 0,40%.

Het afgelopen jaar heeft de rente zich als volgt ontwikkeld:

Financieringspositie

Financiering activa

De activa van de gemeente Sliedrecht zullen per begin 2025 naar verwachting als volgt gefinancierd zijn:

Financieringspositie per 1-1-2025

<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	
Omschrijving	Bedragen per 1-1-2025
Totale boekwaarde investeringen	€ 111,4
<u>Vaste financieringsmiddelen:</u>	
Reserves	€ 60,8
Voorzieningen	€ 10,3
Langlopende leningen	€ 33,8
	€ 104,9
Financieringstekort	€ 6,5

Renteschema

Voor de interne rente sluiten wij aan op de voorschriften uit de BBV-notitie rente, waarbij wij geen rente rekenen over het eigen vermogen en de voorzieningen. Uit de berekening komt een omslagrente van afgerond 0,01%. Dat de rente niet wordt gesteld op nihil heeft een technische reden (het financiële systeem heeft een waarde nodig).

De rentelast zoals genoemd onder I is zeer beperkt, toch werken we met een omslagrente van 0,01%. Dit heeft tot gevolg dat er in de werkelijkheid (jaarrekening) snel een verschil ontstaat groter dan 25%, terwijl er absoluut slechts een verschil is van enkele duizenden euro's. In dat geval zullen we niet herrekenen (waar dat bij een verschil van 25% wel is voorgeschreven).

<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Renteschema	2025
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	433
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering	422
I Saldo rentelasten en rente baten (a.-b.)	11
c1. De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	0
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken	0
II Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
III Bruto rentelasten	11
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over vreemd vermogen	0
IV Bespaarde rente	0
V Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	11
e. De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	11
f. Verwacht Renteresultaat op het taakveld Treasury	0
Afwijking berekening / begroting (f. / V.)	2,58%

Op basis van de liquiditeitenplanning is het de verwachting dat er eind 2026 en in 2027 leningen aangetrokken zullen moeten worden. Indien dat daadwerkelijk plaats gaat vinden dan ontstaan er meer rentelasten en zal de omslagrente van 0,01% naar 0,5% gaan.

Leningenportefeuilles

Opgenomen leningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de portefeuille aan opgenomen langlopende leningen in 2025:

Verwachte verloop leningenportefeuille (x € 1.000)

Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
Restantschuld per 1 januari 2025	€ 33.827	1,14%
Nieuwe leningen	€ -	
Reguliere aflossingen	€ 3.082	
Restantschuld per 31 december 2025	€ 30.745	1,21%

Op grond van de meest recente liquiditeitenplanning wordt voor 2025 geen nieuwe langlopende lening verwacht.

Risicobeheersing

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet fido. De belangrijkste risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie betreffen rente- en kredietrisico's. Renterisico's moeten vanuit de Wet fido beoordeeld worden op de korte en op de langlopende schuld.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren: 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2025 kan de kasgeldlimiet als volgt worden bepaald:

Berekening kasgeldlimiet 2025

Berekening kasgeldlimiet 2025:		Bedragen x € 1.000			
Begrotingstotaal 2025	€ 97.772				
Relevant percentage	8,5%				
Kasgeldlimiet	€ 8.311				
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld, netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)		€ 30.000-	€ 25.000-	€ 15.000-	€ 10.000-
Kasgeldlimiet		€ 8.311	€ 8.311	€ 8.311	€ 8.311
Overschrijding kasgeldlimiet		-	-	-	-
Ruimte onder de kasgeldlimiet		€ 38.311	€ 33.311	€ 23.311	€ 18.311

De gemeente Sliedrecht verwacht in 2025 binnen de normen van de kasgeldlimiet (max. drie kwartalen overschrijding) te opereren.

Bij beoordeling van een eventuele financieringsbehoefte zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. De meest actuele liquiditeitenplanning geeft aan dat er geen nieuwe langlopende lening nodig is in 2025.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rente typische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. De norm heeft als doel om het toekomstig renterisico op de lange financiering te beperken door spreiding in de aflossingen en renteherzieningen af te dwingen. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal en bedraagt voor Sliedrecht in 2025 € 19,6 miljoen.

Conform voorschrift van de geactualiseerde Wet fido wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar.

Renterisiconorm		<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
Renterisico's	2025	2026	2027	2028	
Renteherzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -	-
Aflossingen	€ 3.082	€ 3.083	€ 4.484	€ 5.735	
Renterisico	€ 3.082	€ 3.083	€ 4.484	€ 5.735	
Berekening renterisiconorm					
Begrotingstotaal 2025-2028	€ 97.772	€ 97.772	€ 97.772	€ 97.772	
Percentage cf. regeling	20%	20%	20%	20%	
Renterisiconorm	€ 19.554	€ 19.554	€ 19.554	€ 19.554	
Toetsing renterisico aan norm:					
Renterisiconorm	€ 19.554				
Renterisico 2025	€ 3.082				
Ruimte boven de norm	€ 16.472				

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Sliedrecht in 2025 ruimschoots binnen de renterisiconorm blijft.

Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen, beleggingen), of uit verleende garanties.

Verstreckte geldleningen

Ingedeeld naar risicocategorie kan voor 2025 het volgende verloop worden verwacht:

Specificatie verstreckte geldleningen naar risicocategorie

		<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Leningen aan:	Verwachte stand per		% verdeling	
	1-1-2025	31-12-2025	per eind 2025	
Openbare lichamen	€ 2.182	€ 2.182	99,7%	
Woningbouwcorporaties	€ -	€ -	0,0%	
Deelnemingen	€ -	€ -	0,0%	
Overige verbonden partijen	€ -	€ -	0,0%	
Overige langlopende leningen	€ 10	€ 7	0,3%	
Totaal	€ 2.192	€ 2.189	100,0%	

Het hierboven bij Openbare lichamen vermelde bedrag betreft de deelneming in, dan wel leningen verstrekt uit hoofde van, het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). Het bedrag bestaat uit drie onderdelen: startersleningen, duurzaamheidsleningen en het rekening courant saldo bij de SVn (beschikbaar voor leningen). In theorie zouden hier ook blijversleningen kunnen staan, maar die zijn niet verstrekt. Het bedrag van € 2,2 miljoen is revolverend, wat betekent dat aflossingen op de leningen op de rekening courant komen waarmee nieuwe leningen kunnen worden gefinancierd.

De overige langlopende leningen betreffen (oude) renteloze leningen aan verenigingen in Sliedrecht. Voor 2029 zullen deze allemaal zijn afgelost.

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

Specificatie borgstellingen naar risicocategorie

Bedragen x € 1.000					
Categorie	Risico profiel	Verwachte stand per		% verdeling	
		1-1-2025	31-12-2025	per eind 2025	
Directe borgstellingen	Middel/ hoger	€ 19.307	€ 18.699	10,7%	
Achtereenvolgende WSW	Laag	€ 157.816	€ 156.419	89,3%	
Totaal		€ 177.123	€ 175.118	100,0%	

De specificatie van de bedragen uit de tabel borgstellingen is als volgt:

Bedragen x € 1.000						
naam geldnemer	percentage waarborg	verwachte stand 1-1-2025	deel gemeente per 1-1-2025	aflossing 2025	verwachte stand 31-12-2025	deel gemeente per 31-12-2025
St. Waardenburgh Vastgoed	100%	638	638	42	596	596
St. Waardenburgh Vastgoed	100%	1.733	1.733	125	1.607	1.607
Buurtver. "De Havik"	100%	280	280	280	0	0
Buurtver. "De Havik"	100%	43	43	0	43	43
St. Drechtstreek	100%	7.914	7.914	135	7.779	7.779
HVC (via Gewudo) *	0,86%	565.252	4.872	0	565.252	4.872
St. Waardenburgh Vastgoed	100%	1.770	1.770	0	1.770	1.770
St. Sportaccommodatie Benedenveer	100%	1.052	1.052	22	1.031	1.031
St. Sportaccommodatie Benedenveer	100%	430	430	10	420	420
St. Sportaccommodatie Benedenveer	100%	596	596	14	582	582
Directe borgstellingen		579.687	19.307	608	579.079	18.699
St. Tablis Wonen	100,00%	103.911	103.911	1.397	102.514	102.514
St. Tablis Wonen **	81,60%	65.017	53.054	0	65.017	53.054
Woonzorg Nederland **	0,16%	453.676	711	0	453.676	711
St. Moerland **	0,31%	45.685	140	0	45.685	140
Achtereenvolgende WSW		668.289	157.816	1.397	666.892	156.419
Totaal		1.247.976	177.123	2.005	1.245.971	175.118

* HVC past niet goed in dit verplichte format. Via Gewudo staat Sliedrecht borg voor een gedeelte van de portefeuille. Door de algemene vergadering van aandeelhouders zijn afspraken gemaakt over de omgang met de schuldpositie.

** De regelgeving omtrent achtereenvolgende WSW is aangepast. Dit heeft tot gevolg dat het waarborgpercentage geen 100% meer is voor nieuwe leningen.

Kas- en saldobeleer

De inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) alsmede de saldobeleer wordt verzorgd vanuit Servicegemeente Dordrecht. Gemeente Sliedrecht onderhoudt bankrelaties met de Bank Nederlandse Gemeenten en de Rabobank.

Een hulpmiddel bij de saldobeleer en voor het eventueel opnemen van langjarige financiering is de meerjarige liquiditeitsplanning, welke door Servicegemeente Dordrecht (SGD) in nauw overleg met

de gemeente is opgezet. Deze planning wordt periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe informatie of inzichten.

De bankrekening van de personeelsvereniging staat juridisch ook op naam van de gemeente, maar is praktisch geen eigendom.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de gemeente een bedrag van 2% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt medio 2024 rente vergoed van ongeveer 3,65%. Dit tarief beweegt mee met de beleidsrente van de ECB en kan in een tijdsbestek van maanden sterk stijgen of dalen.

Het drempelbedrag voor de gemeente Sliedrecht voor 2025 kan als volgt worden berekend:

Drempelbedrag Schatkistbankieren

Berekening drempelbedrag SKB 2025:			<u><i>Bedragen x € 1.000</i></u>
Begrotingstotaal	€	97.772	
Relevant percentage		2,00%	
Drempelbedrag (afgerond)	€	1.955	

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de activiteiten voor 2025 op het gebied van bedrijfsvoering. We beschrijven in deze paragraaf, op hoofdlijnen, de voorgenomen activiteiten voor 2025 en geven een beeld van de bijbehorende relevante cijfers.

Een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering is van essentieel belang voor een slagvaardige organisatie en het waarborgen van de dienstverlening aan de inwoners en is onlosmakelijk verbonden met de doelstelling "Koersvast en ontwikkelingsgericht toewerken naar 2030". In 2025 zal, nauw verbonden aan deze doelstelling en de daarbij vastgestelde principes, de weg vervolgd worden.

Bedrijfsvoering algemeen

Een solide bedrijfsvoering vormt de ruggengraat van onze gemeentelijke organisatie. Een goede bedrijfsvoering zorgt ervoor dat wij als gemeente onze taken effectief en efficiënt kunnen uitvoeren, en dat we de best mogelijke dienstverlening aan onze inwoners kunnen bieden. In 2025 streven we naar verdere optimalisatie van onze processen, waarbij ook duurzaamheid een centrale rol speelt. Dit betekent niet alleen dat we milieuvriendelijke keuzes maken in onze dagelijkse activiteiten, maar ook waar mogelijk investeren in duurzame projecten zoals energiezuinige gemeentelijke gebouwen en groene initiatieven in onze wijken.

Daarnaast is integraal (samen)werken een kernpunt in onze bedrijfsvoering. Door actief verbindingen te creëren tussen interne afdelingen en actief samen te werken met regionale partners kunnen we krachten bundelen en een grotere impact realiseren.

Servicegemeente Dordrecht

Eind 2023 is de samenwerking geëvalueerd door een adviesbureau. Dit heeft geresulteerd in aanbevelingen voor verbetering. De evaluatie benadrukte het belang van nabijheid voor kwalitatieve dienstverlening, maatwerk per partner, en een gezamenlijke innovatieagenda.

Belangrijke adviezen omvatten het geven van ruimte en tijd aan SGD om transformatieprocessen succesvol af te ronden, het verbeteren van de samenwerking binnen een centrumconstructie, en het opstellen van een gedragen en realistische ontwikkelagenda voor 2024-2026. Hierbij blijft het belangrijk om politieke en bestuurlijke steun te verlenen aan SGD, wat stabiliteit en ontwikkelperspectief biedt.

Voor 2025 betekent dit een balans tussen partnerschap en zakelijke samenwerking, met focus op wat beter, anders en goedkoper kan. Rekening houdend met uitdagingen zoals de opgave Ravijnjaar en streven naar maatschappelijke waarde en gezamenlijke doelstellingen.

Personeel

In 2025 is het nodig om te blijven investeren in het actief benaderen van de arbeidsmarkt met een Recruiter en het verstevigen van het werkgeversmerk.

Het is van belang om de medewerkers van Sliedrecht te blijven binden en boeien. Hiervoor worden de uitkomsten van het medewerkerstevredenheidsonderzoek gebruikt van 2024. Eerder is bijvoorbeeld n.a.v. de uitkomsten het onboardingproces geprofessionaliseerd. Daarnaast wordt er een exit-enquête geïmplementeerd, zodat ook deze input meegenomen kan worden van medewerkers die een andere keuze maken. Uit eerdere onderzoeken is gebleken dat het thema werkdruk een issue is binnen de organisatie. Een gezonde organisatie is van belang om de ambities van Sliedrecht te kunnen waarmaken. In juni 2024 is specifiek rondom dit onderwerp een tussentijds

medewerkerstevredenheids-onderzoek uitgevoerd. Ook vanuit de CAO Gemeenten wordt nu 1x3 jaar (minimaal) een onderzoek naar werkdruk onderschreven. We gaan aan de slag met dit onderwerp, zoveel mogelijk gebruik makend van het bestaande (HR)instrumentarium en overleggrema.

Zoals aangegeven in de begroting is een investering nodig voor het versterken van de organisatie om;

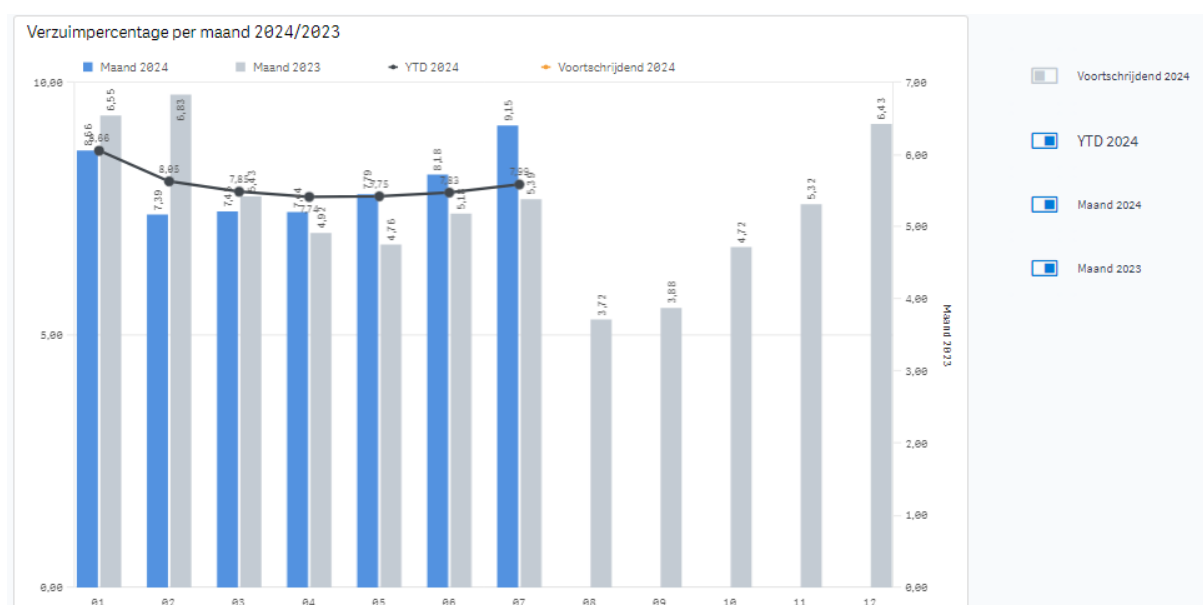
- de werkdruk te reguleren, in te zetten op een gezonde organisatie;
- om de wettelijke vereiste taken, verantwoordelijkheden uit te voeren;
- onze ambities te realiseren.

Daarnaast wordt er geïnvesteerd in opleiding en ontwikkeling van onze huidige medewerkers en is er aandacht voor een plezierige werkplek. Tevens wordt de basis op orde gebracht als het gaat om het actualiseren van de functieprofielen. In 2025 heeft iedere medewerker een passend functieprofiel, welke aanknopingspunten geeft voor het voeren van het goede gesprek over inzet, uitvoering van het werk en ontwikkeling. Daarnaast maken we in 2025 een start met Strategische Personeelsplanning (SPP) dit om een personeelsbestand te creëren waarmee we flexibel kunnen inspelen op steeds veranderende omstandigheden.

Het aantal fte hebben we opgenomen in de volgende tabel:

Aantal fte	2024	2025
Reguliere formatie	133,12	153,62
College van b&w	4,00	4,00
Griffie	3,16	3,16
Totaal	140,28	160,78

De verzuimcijfers zijn opgenomen in onderstaande grafiek:

Als we kijken naar de verzuimcijfers van 2024 zien we dat in januari t/m maart het verzuim lager is ten opzichte van het jaar 2023, maar in de maanden daarna is het verzuim hoger dan in 2023. Het verzuim cijfer 2024 (YTD) is met bijna 8% hoog. Volgens het jaarverslag van onze arbodienst Bezig 2023 is bijna 36% van het verzuim gerelateerd aan psychische aandoeningen, dit kan zowel werk- als privé oorzaken hebben.

Voor 2024/2025 zal worden investeert om de kennis van de leidinggevenden voor wat betreft de Wet Verbetering Poortwachter, gespreksvaardigheid rondom verzuim en de samenwerking tussen leidinggevenden, HR en de arbodienst nog verder te verbeteren en te professionaliseren.

Juridische zaken

Een juridisch controller is verantwoordelijk voor het waarborgen van de juridische integriteit binnen de gemeente. Dit omvat het adviseren over wet- en regelgeving, het begeleiden van juridische procedures en het uitvoeren van juridische risicoanalyses. Momenteel wordt de juridische control verzorgd door de servicegemeente. In 2025 gaan we de juridische (control) werkzaamheden steviger verankeren binnen onze eigen organisatie. Er is op dit moment veel juridische kennis in huis, wat niet altijd optimaal gebruikt wordt. Door processen te verbeteren en goede werkafspraken te maken, is het mogelijk meer diepgang te geven aan de juridische control van de gemeente. Deze versteviging draagt bij aan een robuuste juridische infrastructuur die onze gemeente voorbereidt op toekomstige uitdagingen en zorgt voor een veilige en transparante werkomgeving.

Op het gebied van de Algemene verordening gegevensbescherming gaan we in 2025 verder met de ingezette koers van 2024. De Privacy Coördinator (PC) blijft een belangrijke rol spelen bij de bewustwording van privacy onder medewerkers. De PC is het dagelijkse aanspreekpunt voor collega's als het gaat om privacyvraagstukken en levert daarom een actieve bijdrage aan het bewustwordingsprogramma en/of voorlichtingsbijeenkomsten.

Een goede privacy boekhouding is noodzakelijk voor het goed functioneren van de gemeente en de basis voor het beschermen van rechten van inwoners en bedrijven. Dit vereist een integrale aanpak, goed eigenaarschap en risicobewustzijn. Ieder organisatieonderdeel is hierbij betrokken. Daarbij is verantwoord en bewust gedrag van alle medewerkers essentieel voor privacy binnen de gemeente. Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor het bijhouden van het register van verwerkingen. De PC coördineert het proces rondom het bijhouden van register van verwerkingen. Daarnaast gaan we risico-inventarisaties uitvoeren van (nieuwe) risicovolle processen om juridische en compliance risico's te minimaliseren en zo de bestuurlijke en operationele integriteit te versterken.

Informatiemanagement en Automatisering

Een sterke informatiehuishouding ondersteunt door goed ingericht en werkend informatiemanagement is een belangrijke randvoorwaarde voor een slagvaardige organisatie. De wereld digitaliseert snel verder, waardoor aanpassing van strategieën en processen noodzakelijk is.

De ontwikkelingen beperken zich niet alleen tot het hoofddomein informatiemanagement. Ook op de gebieden van informatie- en cyberveiligheid, archiefbeheer, facilitaire IT en data-gedreven werken gaan de veranderingen zo snel dat zonder aanvullende inspanningen, er risico's ontstaan op het niet voldoen aan wet- en regelgeving, daarom zetten we in 2025 hier extra op in.

Financiën

Vanaf 2023 maken wij onze P&C producten door middel van Pepperflow. Pepperflow maakt het opstellen van de planning en control producten eenvoudiger en eenduidig.

Raadplegen van de producten vindt plaats via een online tool, wat zorgt voor een reductie van het papier verbruik. In 2023 is het implementatietraject afgerond. In 2024 is de koppeling met het financiële pakket tot stand gekomen. Daarnaast blijven wij pepperflow door ontwikkelen zodat het ons nog meer kan ondersteunen in de processen. Daarnaast willen wij de informatiewaarde vergroten van onze P&C producten.

In 2024 zijn wij gestart met een verbeterplan voor financiën en controle. De eerste vruchten daarvan hebben zich afgeworpen bij het tot stand komen van de jaarrekening 2023 en de positieve terugkoppeling hierop van onze accountant. In 2024 zijn wij doorgegaan om de andere verbeterpunten op te pakken om de kwaliteit te blijven verbeteren. Dit proces wordt in 2025 gecontinueerd.

Rechtmatigheid

Vanaf het jaar 2023 is het college van burgemeester en wethouders zelf verantwoordelijk voor het afleggen van een rechtmatigheidsverantwoording en is het niet meer de accountant die dit verantwoordt. Vanaf de Jaarstukken 2023 legt het college deze verantwoording af en beoordeelt de accountant of deze verantwoording getrouw heeft plaatsgevonden.

In de Jaarrekening 2023 heeft het college voor het eerst de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld. In de paragraaf Bedrijfsvoering van het jaarverslag zijn de afwijkingen toegelicht. De accountant heeft de onderliggende controlewerkzaamheden beoordeeld en geoordeeld dat deze verantwoording getrouw was. Bij het opstellen van de jaarstukken over 2024 (en 2025) voeren we de werkzaamheden uit op basis van de dezelfde uitgangspunten en opgedane ervaring. Deze ervaringen leerden dat er verbetering noodzakelijk was waar wij in 2025 verder op inzetten. Hierdoor zal de verantwoording in de toekomst beter afgegeven kunnen worden. Uiteraard gebruiken we in de jaarrekening de door de Commissie BBV voorgeschreven modeltekst voor de rechtmatigheidsverantwoording en passen we de vigerende wet- en regelgeving toe.

Huisvesting

Een deel van 2025 staat, zoals op meerdere plekken in deze begroting aangegeven, in het teken van de verbouwing van het gemeentekantoor. Dit heeft direct invloed op onze dienstverlening, maar ook op de werkplekken van het personeel. Het uitgangspunt blijft dat de gemeentewinkel open kan blijven, ook tijdens de verbouwing, zodat onze dienstverlening door kan blijven gaan. Tijdens de verbouwing is het gemeentekantoor gedeeltelijk beschikbaar voor het personeel en zal het gemeentekantoor gebruikt worden als plek waar we samenkomen om te ontmoeten, vergaderen en samenwerken.

Ook zal er in 2025 een start worden gemaakt met de renovatie van het raadhuis. In het eerste kwartaal van 2025 zal duidelijk worden wat de mogelijkheden zijn voor gebruikers om tijdens de renovatie te kunnen vergaderen en ontmoeten. Het raadhuis zal tijdens de renovatie niet beschikbaar zijn voor huwelijken. Mede daarom zijn het Sliedrechts Museum en het Nationaal Baggermuseum aangewezen als alternatieve trouwlocaties.

Kosten bedrijfsvoering 2025

De totale kosten van de bedrijfsvoering zijn opgenomen in de volgende tabel:

Kosten Bedrijfsvoering 2024	
Raad	524.119
Griffie	324.884
Rekenkamer	22.408
Accountant	80.976
Loonkosten organisatie	11.051.311
Kosten inhuur derden, excl. projecten	982.000
Huisvestingskosten	420.366
Automatiseringskosten	Inbegrepen in bijdrage SGD
Bijdrage Servicegemeente Dordrecht	4.290.467

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Sliedrecht droeg de uitvoering van een aantal gemeentelijke taken over aan verbonden partijen. De gemeente blijft verantwoordelijk, maar voert de taken dus zelf niet meer uit. De gemeente neemt deel in verbonden partijen om bepaalde taken efficiënter of met meer kwaliteit te kunnen uitvoeren. Natuurlijk is deelname gekoppeld aan specifieke doelstellingen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft (art. 1 Besluit Begroting en Verantwoording, BVV). Er is onderscheid tussen deelnemingen door de gemeente in publiekrechtelijke samenwerkingsorganisaties (gemeenschappelijke regelingen), in privaatrechtelijke samenwerkingsorganisaties (N.V.'s, B.V.'s, stichtingen, verenigingen etc.) en in publiek-private samenwerkingsorganisaties (PPS-constructies).

Het college bestuurt en beheert de Verbonden Partijen conform de kaders die de raad in 2022 in de Nota Verbonden Partijen heeft vastgelegd. In die nota heeft Sliedrecht vastgesteld dat de paragraaf Verbonden Partijen van de Begroting fungeert als vigerend register van de regelingen waaraan de gemeente deelneemt. Door bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en de risico's die daar mogelijk uit voortvloeien, besteden wij in de begroting en jaarrekening expliciet aandacht aan de verbonden partijen.

In deze paragraaf nemen we, rekening houdend met de wettelijk verplichte informatie, het volgende op:

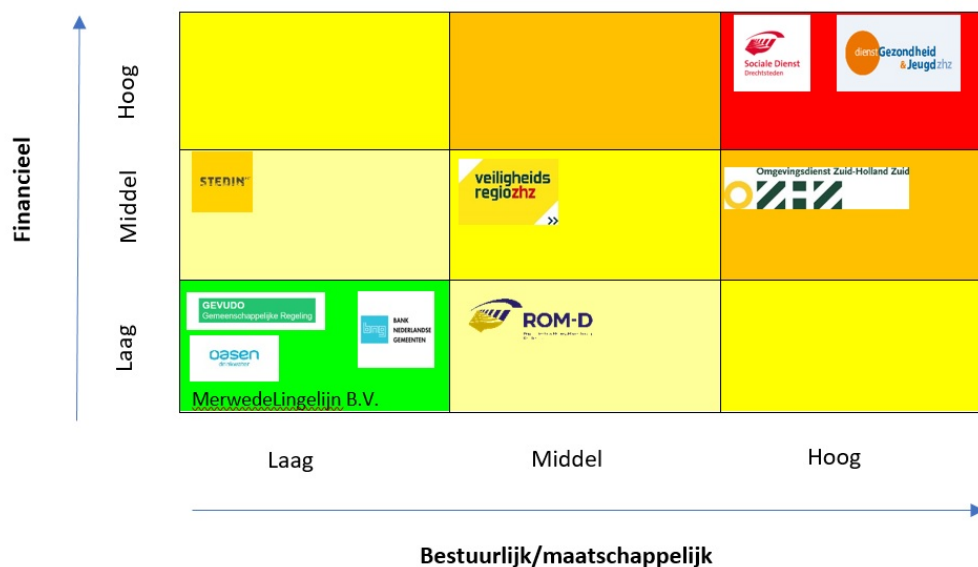
- naam en vestigingsplaats,
- deelnemers,
- type organisatie,
- doelstelling (openbaar belang),
- financieel belang van de gemeente bij GR Gevudo en de privaatrechtelijke samenwerkingen (separaat in een tabel staan de financiële bijdrage aan de overige GR-en, een overzicht van de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partijen in het begrotingsjaar en een overzicht van de financiële positie -inclusief eigen en vreemd vermogen aan het begin en einde van het begrotingsjaar- van de verbonden partijen),
- bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente,
- bestuurlijk vertegenwoordiger,
- relatie met programmabegroting,
- ontwikkelingen en
- uittredingsregeling
- risicoprofiel

In de programmakaarten is de inhoudelijke bijdrage vanuit de GR-en aan de beleidsdoelen van de gemeente weergegeven en in paragraaf 3.2, 'Weerstandvermogen en risicobeheersing', zijn de risico's opgenomen. Daarnaast is voor de begroting 2024 een risicoclassificatie gemaakt van alle verbonden partijen, conform de gestelde kaders in de Nota Verbonden Partijen. Voor de visie op en de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen verwijzen we naar de eerder genoemde Nota Verbonden Partijen.

Risicoanalyse

Per verbonden partij wordt volgens een risicoanalyse in beeld gebracht welke risico's de gemeente loopt in haar financiële, informatieverstrekkende en bestuurlijke relatie met de verbonden partij. De wijze van risicobepaling is gebaseerd op basis van de Nota Verbonden Partijen 2022. Indien het bestuurlijk en/of financieel risico beperkt is, is de verbonden partij gekwalificeerd als een laag risico en kleurt deze groen. Kunnen enkele opmerkingen gemaakt worden, kleurt het oranje. Mocht de relatie met de verbonden partij risicovol zijn, dan is de verbonden partij

rood. Hieronder volgt de risicoanalyse van de verbonden partijen, waarbij classificeringen vanaf middel/hoog en hoog een nadere tekstuele duiding hebben gekregen.

Beknpte toelichting op de verbonden partijen met een risicoclassificatie van gemiddeld-hoog en hoog:

- De risicoclassificatie van de GR Sociaal wordt als hoog gekwalificeerd vanwege de hoge financiële bijdrage en de toenemende kosten in het sociaal domein.
- De GR DG&J ZHZ kent hoge financiële en inhoudelijke risico's. Het onderdeel Jeugd kent (financiële) zorgen en risico's omdat de vraag naar jeugdhulp blijft stijgen. We worden gecompenseerd door het rijk via de hervormingsagenda. Daarin zijn echter ook weer meteen bezuinigingen opgenomen. We zijn hierin ook afhankelijk van landelijk beleid. Grip krijgen op de kosten van de Jeugdzorg doen we regionaal, maar is met ingang van 2023 ook een lokale aangelegenheid. Vanaf 2023 is de bijdrage volledig gebaseerd op het profijtbeginsel. De in de begroting van de GR gepresenteerde weerstandratio is 0,45%. De buffer om onvoorziene tegenvallers op te vangen is daardoor beperkt en dit heeft effect op het gemeentelijk risicoprofiel.
- De GR OZHZ heeft een gemiddeld-hoog risico door de onzekerheden rondom de omgevingswet.

Overzicht verbonden partijen

Het overzicht van de verbonden partijen waarvan de gemeente Sliedrecht een financieel en bestuurlijk belang heeft, is onderverdeeld in:

- gemeenschappelijke regelingen,
- vennootschappen en coöperaties en
- stichtingen en verenigingen.

Sliedrecht neemt in geen andere verbonden partijen deel.

1. GR Sociaal

Naam, Vestigingsplaats	GR Sociaal, Dordrecht
---------------------------	--------------------------

Deelnemers	Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Sliedrecht, Alblasserdam, Hardinxveld-Giessendam
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam (Wgr, art 8.1)
Doelstelling (openbaar belang)	Optimale dienstverlening binnen het sociaal domein aan de inwoners van de Drechtsteden. Dit betekent ook het efficiënt en effectief uitvoeren van de taken binnen het sociaal domein die door de gemeenten zijn belegd bij de GR, met ruimte voor flexibiliteit en maatwerk. Het gaat om de volgende taakvelden: • Participatiewet • IOAW • IOAZ • WMO • Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen • Wet kinderopvang • Wet gemeentelijke schuldhelpverlening • Wet Sociale Werkvoorziening • Beschermde wonen en opvang • Wet op de lijkbezorging (16de wijziging) Verder voert de GR Sociaal vanaf 2023 de taken van de oorspronkelijke GR Sociale Werkvoorziening Drechtwerk uit omtrent de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Doel van deze wet is zoveel mogelijk voor de Wsw geïndiceerde inwoners een dienstbetrekking aan te bieden voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden. Per 1 januari 2015 is instroom in de Wsw niet meer mogelijk.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid) Stemrecht in algemeen bestuur op grond van inwoneraantal: 8,67%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Paas (AB)
Relatie met programmabegroting	Drechtsteden draagt vanuit verschillende onderdelen bij aan de speerpunten van beleid en reguliere taken binnen de programma's veilig & inclusief Sliedrecht en ondernemend & betrokken Sliedrecht.
Ontwikkelingen	In 2024 blijft aandacht nodig voor de oplopende kosten in het sociaal domein. De omvang en de afstand van het bijstandsbestand naar werk neemt toe en de vraag naar WMO voorzieningen groeit mede als gevolg van de dubbele vergrijzing. Aan de ene kant moeten de lokale raden hier beleidsmatig op sturen, aan de andere kant moet de GR in de uitvoering met beheersmaatregelen komen. Er wordt gestuurd op meer uitstroom naar werk vanuit de bijstand en het dempen van de zorgvraag door verwijzing naar algemene voorzieningen en afschalen naar lichtere

	vormen van ondersteuning om de over 2024 te verwachten verzwaring van kosten enigszins te dempen. De verzwaring van lasten zet zich in 2025 structureel door. De toename van beroep op inkomensondersteuning en WMO-voorzieningen is daar naar verwachting debet aan. Ondanks de voorgestelde maatregelen zal dit niet afdoende zijn om de verzwaring van lasten om te buigen of af te zwakken. We blijven benadrukken dat meer maatregelen noodzakelijk zijn en sturen daarop. De verwachte financiële krimp aan middelen over 2026 stelt ons ook in 2024 en 2025 al voor de uitdaging structurele ombuigingen van de lasten in de GR Sociaal te bewerkstelligen. Er zal steviger moeten worden gestuurd op de financiële consequenties in beleid en de aanscherping van rechtmatigheidsvereisten naast de blijvende zorg voor kwalitatieve en effectieve dienstverlening. Per 2023 is de GR Sociale Werkvoorziening Drechtwerk ondergebracht in de GR Sociaal. Met de fusie is Drechtwerk opgeheven als zelfstandige GR. Doel van het traject is de samenwerking tussen beide GR-en verder te verstevigen en de bestuurlijke coördinatie en effectiviteit te vergroten.
Uittredingsregeling	De uittreding is in artikel 34 t/m 38 van de GR geregeld. Een college kan geheel of gedeeltelijk uit de regeling treden door een daartoe strekkend besluit van het betreffende college en na verkregen toestemming van de betreffende raad. Een college zendt het besluit tot uittreding aan het Algemeen Bestuur. De procedure voor uittreding start de dag nadat het Algemeen Bestuur het besluit heeft ontvangen. De (gedeeltelijke) uittreding kan niet eerder plaatsvinden dan tegen 31 december van het tweede kalenderjaar volgend op de in het tweede lid bedoelde ontvangstdatum, tenzij het Algemeen Bestuur een kortere termijn bepaalt. Het Algemeen Bestuur stelt een uittredingsplan vast. Het uittredingsplan regelt de gevolgen van de uittreding.
Risicoprofiel	Hoog

2. GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

Naam, Vestigingsplaats	GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam (Wgr, art 8.1)
Doelstelling (openbaar belang)	1. Vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, moet het samenwerkingsverband een bijdrage leveren aan het behartigen

	van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten om zo een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen. 2. De belangen worden behartigd door de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen te bepalen door sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering van de taakvelden: • publieke gezondheid, • onderwijs, • jeugdzorg, • maatschappelijke ondersteuning, meer in het bijzonder huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, • ambulancezorg, • meldkamer ambulancevervoer en • geneeskundige hulpverlening. (5de wijziging)
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid). Stemrecht in algemeen bestuur op grond van inwoneraantal: 5%
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Paas
Relatie met programmabegroting	De Dienst Gezondheid & Jeugd heeft een taak bij de realisatie van de doelstellingen in de programma's veilig & inclusief Sliedrecht en ondernemend & betrokken Sliedrecht. In 2014 is de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ) als zelfstandig onderdeel aan de gemeenschappelijke regeling toegevoegd. De SOJ voert een groot deel van de nieuwe jeugdhulp taken uit die met de nieuwe Jeugdwet per 1-1-2015 aan gemeenten zijn overgedragen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de programma's Sociaal, Ruimte en Bestuur, organisatie en veiligheid.
Ontwikkelingen	De financiële solidariteit is in drie jaar afgebouwd. Per 2023 betaalt elke gemeente de kosten die werkelijk voor haar gemeente gemaakt zijn. De kosten van de jeugdzorg hebben zich de afgelopen periode gestabiliseerd en we zien zelfs een voorzichtige dalende trend. Wel blijft het onverminderd relevant om de prognoses goed te blijven volgen om als gemeente te kunnen blijven sturen op de begroting. <i>Meerjarenplan 2024-2027</i> In 2024 wordt uitvoering gegeven aan het meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Voor elk van de vier merken van de DG&J én gemeenten spelen belangrijke landelijke ontwikkelingen, die van invloed zijn op de ambities en leidende principes voor de periode 2024-2027. De GGD moet inspelen op het Gezond en Actief Leven Akkoord, het Integraal Zorgakkoord en de landelijke beleidsagenda Versterking Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid

	GGD'en. Als het gaat om ontwikkelingskansen en onderwijsdeelname, de opgave waar LVS aan bijdraagt, dan krijgen we een verandering te zien in de benadering van de Leerplichtwet. De nadruk komt te liggen op het bevorderen van ontwikkeling en deelname aan het onderwijs, in plaats van reactief handhaven bij schoolverzuim en afwezigheid. De vastgestelde landelijke Hervormingsagenda Jeugd zal consequenties hebben voor de SOJ. En tot slot beweegt Veilig Thuis zich met de samenwerkende partners in de regio naar het landelijk ontwikkelde Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming
Uittredingsregeling	De uittreding is in artikel 47 van de GR geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van het college aan het Algemeen Bestuur te zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt de voorwaarden voor de uittreding en de (financiële) gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan twee kalenderjaren nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.
Risicoprofiel	Hoog

3. GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Naam, Vestigingsplaats	GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Doelstelling (openbaar belang)	Het openbaar lichaam heeft tot doel: a. brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening (bij ongevallen en rampen) bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren met behoud van lokale verankering, om zo -mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding- doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren b. een platform voor samenwerking te zijn voor aan hulpverlening gelieerde diensten, partners, organisaties en andere openbare lichamen. (wijziging 2015)
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	De burgemeester zit in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Stremrecht in algemeen bestuur met 10 gemeenten met elk 1 stem: 10%

Bestuurlijk vertegenwoordiger	Burgemeester de Vries
Relatie met programmabegroting	De Veiligheidsregio levert een bijdrage aan het programma veilig & inclusief Sliedrecht.
Ontwikkelingen	De GR Veiligheidsregio ZHZ geeft uitvoering aan het beleidsplan 2022-2025 en in 2024 volgt de continuering van de uitvoering daarvan. De focuspunten zijn: 1. deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing 2. passend acteren op ons risicobeeld, 3. krachtige brandweezorg op maat leveren door professionals en vrijwilligers, 4. informatie gestuurd werken, 5. omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid en 6. wendbaar en duurzaam organiseren. Dat de begroting van de VRZHZ onder druk staat is een belangrijk aandachtspunt. O.a. door de indexering van de loonkosten lijkt de VRZHZ a te stevenen op een fors tekort. De VRZHZ voert, mede in het licht van de financiële positie van gemeenten, een bredere verkenning van haar financiële positie uit, omdat het van groot belang is dat gemeenten tijdig zicht kunnen krijgen op oplossingsrichtingen. Daarnaast is het nodig dat de VRZHZ steeds nieuw beleid en nieuwe uitgaven kritisch tegen het licht houdt. Voor Sliedrecht is bovendien het traject om tot een nieuwe brandweerkazerne te komen relevant. Tot slot blijven er onzekerheden rondom de oorlog in Oekraïne. De werkzaamheden van de Veiligheidsregio voor vluchtelingen opvang, naast de reguliere werkzaamheden, vragen veel van de personele inzet.
Uittredingsregeling	De veiligheidsregio is een verplichte gemeenschappelijke regeling. De minister stelt bij AmvB de indeling van Nederland in regio's vast. Als er door een wijziging van de AmvB uittreding mogelijk zou worden en een gemeente daartoe zou overgaan, regelt artikel 43 dat het Algemeen bestuur de voorwaarden voor uittreding bepaalt.
Risicoprofiel	Gemiddeld

4. GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Naam, Vestigingsplaats	GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht en provincie Zuid-Holland
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Doelstelling (openbaar belang) (excl. de artikelen 3, 5 en 6)	1. De Omgevingsdienst kan adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten op het gebied van de zorg voor milieu en leefomgeving en op die gebieden ook programma's en projecten uitvoeren. 2. Met inachtneming van het door de deelnemers vastgestelde beleid voert de Omgevingsdienst voor de colleges van de gemeenten in elk geval de volgende taken en bevoegdheden uit: a. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de in artikel 5.1 van die wet genoemde wetten, b. milieutaken op grond van andere wet- en regelgeving dan genoemd onder a, voor zover een of meer gemeenten besluiten tot mandatering van deze taken en bevoegdheden aan de Omgevingsdienst, c. de Algemene wet bestuursrecht en andere relevante regelgeving betreffende de procedures in samenhang met de taken genoemd onder a en b, met inbegrip van het adviseren, ondersteunen en vertegenwoordigen van de colleges in bezwaar- en beroepsprocedures, d. de Wet op de economische delicten en het coördineren van (opsporings-) overlegverbanden met alle handhavingpartners. Met betrekking tot de reikwijdte, uitvoering en nadere invulling van de in de vorige leden genoemde taken maakt het dagelijks bestuur schriftelijk werkafspraken met het college. (4de wijziging)
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Stemrecht in algemeen bestuur van 10 gemeenten en provincie Zuid-Holland op basis van omzet: 3%
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Bijderwieden
Relatie met programmabegroting	De Omgevingsdienst levert een bijdrage aan het programma ruimtelijke vernieuwing.
Ontwikkelingen	De OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Deze opgaven zijn van zo'n omvang en belang dat gekozen is voor een programmatische,

	doelgerichte aanpak. Voor 2022 tot en met 2025 heeft OZHZ meerdere programmalijnen, die aansluiten op wat de regio het hardst nodig heeft, wat op rijksniveau speelt en die passen in de huidige collegeprogramma's. Deze aanpak kent met ingang van 2023 4 programma's: • Werken met de Omgevingswet. • Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling. • Samen meer grip op milieuschade. • Beter benutten van data.
Uittredingsregeling	In artikel 40 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden na verkregen toestemming van zijn vertegenwoordigend orgaan en met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste één kalenderjaar. Het Algemeen Bestuur regelt met een meerderheid van $\frac{3}{4}$ van de stemmen de financiële en andere randvoorwaarden voor de uittreding. De schadeloosstelling bedraagt tenminste driemaal de jaaromzet van de betreffende deelnemer in het jaar waarin het besluit tot uittreding wordt genomen.
Risicoprofiel	Gemiddeld - Hoog

5. GR Gevudo/ N.V. Huisvuilcentrale NH (HVC)

Naam, Vestigingsplaats	GR Gevudo (Dordrecht) en N.V. Huisvuilcentrale NH (HVC) (Alkmaar)
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Doelstelling (openbaar belang)	Het behartigen van aandeelhoudersbelangen van de deelnemers in NV HVC in de ruimste zin van het woord en het daarbij uitoefenen van stemrecht in de aandeelhoudersvergaderingen van NV HVC. Doel van deze verbonden partij is om vanuit milieuverantwoord afvalbeheer een bijdrage te leveren aan een duurzame leefomgeving.
Financieel belang van de Gemeente	GR Gevudo bezat ultimo 2023 14,48% van de totale aandelen A van de NV HVC. De provisieopbrengsten van HVC worden over de deelnemers aan de GR Gevudo verdeeld op basis van inwonersaantallen. Bij de tweede tranche van 2023 is EUR 24.999,88 uitbetaald aan de gemeente Sliedrecht. Dat was 5,95% van het totaal.

	De gemeente Sliedrecht had bij sluiting van het financieel jaar 2023 een garantierisico-aandeel van 0,86% op het totaal van de door HVC aangetrokken leningen.
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid) De GR Gevudo is aandeelhouder in HVC.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	De GR ontvangt een vergoeding voor de afgegeven garantie ten aanzien van de leningen die HVC heeft aangetrokken. Vanwege de wens om te komen tot zelfstandige financiering vindt er geen dividend uitkering plaats. De gemeente Dordrecht verzorgt de operationele taken van GR Gevudo.
Ontwikkelingen	De GR heeft een wijzigingsvoorstel ingediend waarbij de warmtetransitie als maatschappelijk doel wordt toegevoegd. Dat heeft alles te maken met de ontwikkelingen bij HVC. HVC is momenteel verantwoordelijk voor activiteiten op het gebied van afvalinzameling, maar verbreedt haar activiteiten ook naar de productie en levering van warmte. Daarmee heeft HVC een actieve rol in de energietransitie. Belangrijk daarin is het doel van HVC om per 2027 zelfstandig investeringen te kunnen financieren, zonder dat daar garantiestellingen van haar aandeelhouders voor nodig zijn. Hiervoor is een toekomstbestendige financiële positie van HVC noodzakelijk. In 2024 wordt daar verder aan gewerkt, onder meer door het aantrekken van nieuwe aandeelhouders uit het verzorgingsgebied.
Uittredingsregeling	De uittreding is in artikel 35 van de GR geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van haar bestuursorganen aan het Algemeen Bestuur te zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt met tenminste twee-derde meerderheid de voorwaarden voor de uittreding en de (financiële) gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan één kalenderjaar nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.
Risicoprofiel	Laag

B. Vennootschappen en coöperaties

6. Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

Naam, Vestigingsplaats	Bank Nederlandse Gemeenten N.V. Den Haag
Deelnemers	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.

Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	De Bank Nederlandse Gemeenten is een bank van en voor de overheid. De bank biedt financiële diensten als kredietverlening, betalingsverkeer en advisering. De BNG heeft de hoogste rating voor kredietwaardigheid (triple A).
Financieel belang van de gemeente	De gemeente heeft 31.200 aandelen (0,06%) in haar bezit.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Paas
Relatie met programmabegroting	De BNG draagt bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger en genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden
Risicoprofiel	Laag

7. Oasen N.V.

Naam, Vestigingsplaats	Oasen N.V. Gouda
Deelnemers	Ca. 30 gemeenten zijn aandeelhouder
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Drinkwater verzorging inwoners Sliedrecht
Financieel belang van de gemeente	De gemeente had in het financieel jaar 2023 24 of 0,96% van de aandelen van Oasen N.V.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	Het doel van Oasen is een duurzame en doelmatige drinkwatervoorziening binnen het verzorgingsgebied te bieden. Oasen genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden.

Risicoprofiel	Laag

8. Stedin N.V.

Naam, Vestigingsplaats	Stedin N.V. Rotterdam
Deelnemers	Circa 45 Nederlandse gemeenten zijn aandeelhouder
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Netwerkgroep. Doel is de energievoorziening te waarborgen.
Financieel belang van de gemeente	Aandelenpercentage reguliere aandelen: 28.115 aandelen = 0,50% In 2023 heeft het Rijk een kapitaalinjectie van € 500 miljoen verricht, waarmee het aandelenpercentage van de gemeente Sliedrecht is gedaald van 0,57% naar 0,50%.
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Aandeelhouder (historisch bezit)
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Paas
Relatie met programmabegroting	Stedin genereert dividendinkomsten in het programma Financiën van Sliedrecht.
Ontwikkelingen	Stedin heeft een belangrijke rol in de energietransitie. De thema's netcongestie en warmtetransitie worden structureel behandeld in het bestuurlijk overleg van de commissie energietransitie. Die transitie vergt grote investeringen en er is een kapitaalbehoefte op lange termijn van 1,8 miljard om het eigen vermogen te versterken. De huidige aandeelhouders hebben in een 1e tranche reeds een injectie van 200 mln. gedaan. In 2023 is op diverse manieren gekeken naar mogelijkheden om aan de kapitaalbehoefte te voldoen: • aanpassing van het reguleringskader door het Rijk om Stedin meer ruimte te geven in de tariefstelling, • investering door het Rijk in alle netbeheerders (aandeelhouder worden): 'Project Nachtwacht', • nieuwe aandeelhouders aantrekken: gemeenten, provincies en waterschappen in het verzorgingsgebied die nu nog geen aandeelhouder zijn. In 2023 is het Rijk aandeelhouder geworden door een kapitaalinjectie van €500 miljoen te verrichten. Besluitvorming heeft in het laatste kwartaal van 2023 plaatsgevonden.

	Verder worden gesprekken gevoerd met nieuwe aandeelhouders om toe te treden.
Risicoprofiel	Laag

9. ROM-D N.V.

Naam, Vestigingsplaats	ROM-D N.V. Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de Provincie Zuid-Holland en het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR).
Type organisatie	De ROM-D is een publiek-privaat samenwerkingsverband en bestaat uit drie onderdelen: • ROM-D Holding: de gemeenten van de Drechtsteden bundelen hun aandelenbelang in ROM-D Beheer en ROM-D Capital. De Holding stuurt de regionale promotie en acquisitie aan. • ROM-D Beheer: naast de gemeenten nemen in de ROM-D Beheer ook private partijen als het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam deel. • ROM-D Capital: Publiek kapitaal is ondergebracht in ROM-D Capital. Het kapitaal wordt gebruikt om de projecten die vanuit de ROM-D worden ontwikkeld van eigen vermogen te voorzien. Naast de gemeenten van de Drechtsteden neemt ook de Provincie Zuid-Holland deel aan ROM-D Capital. Ook andere publieke organen kunnen risicodragend kapitaal onderbrengen. Dankzij deze constructie kunnen winsten uit deelnemingen in winstgevende ontwikkelingen worden gebruikt om verliezen uit deelnemingen in herontwikkelingsprojecten te verevenen.
Doelstelling (openbaar belang)	De belangrijkste doelstelling van de ROM-D is het meewerken aan het behoud en de creatie van werkgelegenheid, door via gebiedsontwikkeling werklocaties te ontwikkelen. Dit betreffen veelal ontwikkelingen en herontwikkelingen van bedrijfsterreinen.
Financieel belang van de gemeente	Kapitaaldeelname met stemrechten ROM-D Holding NV Gemeente Sliedrecht € 127.819 (2,8%) Dordtse Kil III CV Commanditair Kapitaal Sliedrecht € 163.247 (1,7%)
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	De gemeente Sliedrecht heeft zitting in de Holding N.V. als aandeelhouder.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Bijderwieden

Relatie met programmabegroting	ROM-D draagt via projecten bij aan het programma ruimtelijke vernieuwing. Het genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	In 2024 zette ROM-D in op het uitvoering geven aan ruimtelijke projecten in de Drechtsteden die een bijdrage leveren aan de ambities van de Smart Delta. Deze lijn zal worden doorgezet in 2025. Het gaat dan om complexe projecten met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde waar indien nodig ook kapitaal ingezet moet worden. In Sliedrecht zet ROM-D zich onder meer in voor de ontwikkeling van de Nijverwaard (adviesrol). Daarnaast heeft ROM-D een rol in de verdere ontwikkeling van 't Plaatje. Het is de bedoeling 't Plaatje in te richten als een hoogwaardige locatie voor de bagger- en offshore-industrie. Tot slot wordt een verbreding van de inzet van ROM-D onderzocht.
Risicoprofiel	Laag

10. MerwedeLingelijn (M.L.L.) Beheer B.V.

Naam, Vestigingsplaats	MerwedeLingelijn (M.L.L.) Beheer B.V. (Gorinchem)
Deelnemers	Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Gorinchem, Molenlanden, Vijfherenlanden, Geldermalsen.
Type organisatie	Besloten Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Het doel van deze B.V. is om in samenwerking tot een verbetering van de MerwedeLingelijn te komen door onder meer nieuwe stations te realiseren.
Financieel belang van de gemeente	Er is een aandelenpakket van 40,63% van het totaal (€ 250.000).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder / Aandeelhouder tijdens de aandeelhoudersvergadering.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	De MerwedeLingelijn levert een bijdrage aan de programma's ruimtelijke vernieuwing en ondernemend & betrokken Sliedrecht.
Ontwikkelingen	Op de halte Gorinchem Noord na zijn alle onderdelen van het project gerealiseerd.

Risicoprofiel

Laag

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen

Bijdrage aan	Begroot 2024		Begroot 2025	
GR Sociaal	N	26.530	N	27.243
Dienst gezondheid & Jeugd ZHZ (DG-J)	N	1.814	N	1.883
Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ)	N	8.403	N	7.931
GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	N	2.396	N	2.483
GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	N	654	N	684
Totaal bijdrage gemeenschappelijke regelingen	N	39.797	N	40.224

* De begroting 2024 betreft de geactualiseerde begroting, de begroting 2025 betreft de primaire begroting

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Het ruimtelijk beleid van de gemeente is vastgelegd in de Omgevingsvisie en het programmaplan 'Ruimtelijke vernieuwing'. Hierbij is een integrale afweging gemaakt over het toekomstig ruimtegebruik: hoeveel woningen, kantoren, winkels, bedrijventerreinen, maatschappelijk vastgoed, etc. worden waar en op welk moment gerealiseerd.

Het grondbeleid dient als uitvoeringskader voor de (strategische) keuze die de gemeente maakt bij de realisatie van die plannen. In de nota Grondbeleid 2015 is opgenomen dat de gemeente een actieve rol aanneemt als procesregisseur bij gebiedsontwikkeling en een facilitair grondbeleid voert, tenzij... Hier kan de uitzondering bijvoorbeeld een grote maatschappelijke opgave zijn, die zonder het voeren van een actief grondbeleid niet kan worden gerealiseerd. Het proces, de instrumenten, de financiële uitgangspunten en organisatie die daarbij horen, worden in de nota Grondbeleid 2015 omschreven.

In maart 2023 is de nota Kostenverhaal vastgesteld. Dit betreft de aanpassing van het beleid (mede als gevolg van de Omgevingswet) omtrent de kosten die worden doorberekend aan initiatiefnemers van nieuwe ontwikkelingen. Met dit besluit is hoofdstuk vijf uit de nota Grondbeleid 2015 vervallen. Momenteel wordt er gewerkt aan de actualisatie van het grondbeleid. Naar verwachting zal is dat aanbidding aan uw raad hierover zal plaatsvinden in het 1e kwartaal van 2024.

Lopende grondexploitaties

De onderstaande tabellen geven per grondexploitatie het verloop van de baten en lasten aan dat in de jaren van de plannen 'onder handen' is.

Het jaarlijkse verschil tussen de lasten en baten wordt geactiveerd als 'onder handen werk' onder de vlottende activa op de balans. Wanneer het plan gerealiseerd is, kan het resultaat worden bepaald. Het verwachte resultaat staat in de tabel opgenomen, op basis van eindwaarde.

Sinds de vernieuwing van de BBV-regelgeving rondom grondexploitaties zijn gemeenten verplicht tussentijds winst te nemen via de 'Percentage of completion'- methode (POC). Het resultaat van grondexploitaties die een positieve eindwaarde laten zien, wordt gefaseerd genomen volgens de geldende regelgeving. Echter houden wij het voorzichtigheidsbeginsel in acht door de winst pas te nemen wanneer deze gerealiseerd is. Het moment waarop dit bepaald wordt is de jaarrekening. Derhalve zijn de geprognosticeerde resultaten niet opgenomen in het saldo van de begroting.

Stationspark II

Het project Stationspark II is nagenoeg gerealiseerd en naar verwachting kan de grondexploitatie in 2024 nog worden afgesloten. De verkoop van de laatste kavel is gerealiseerd en de werkzaamheden voor de inrichting van de openbare ruimte bevinden zich in een afrondende fase.

Bedragen x € 1.000

Stationspark II	OHW JR 2023	2024	2025	2026	2027 en verder	Eindwaarde BIE
Uitgaven	-378	-1.141				-1.519
Inkomsten	1.550	23				1.573
<i>Verwachte mutatie OHW</i>		-1.118				
Stand balans per 31-12	1.172	54				54

Het werkelijke resultaat van deze grondexploitatie vormt onderdeel van het rekeningresultaat 2024, indien de werkzaamheden daadwerkelijk zijn afgerond en de grondexploitatie kan worden afgesloten.

Stationspark III/Sliedrecht Buiten

De grondexploitatie Stationspark III in 2022 door de Raad vastgesteld. De werkzaamheden om de grond klaar te maken voor de verkoop van (bouwrijpe) kavels en de inrichting van het openbaar gebied kunnen echter pas starten nadat de sportvelden zijn verplaatst naar Sliedrecht Buiten. Op basis van de huidige planning is de verwachting om in 2029 de laatste kavels te verkopen.

Onderstaande tabel beschrijft de financiële stand van zaken (gelijk aan de jaarrekening 2023)

Bedragen x € 1.000

Stationspark III	OHW JR 2023	2024	2025	2026	2027 en verder	Eindwaarde BIE
Uitgaven	-3.583	-157	-594	-4.544	-3.960	-12.838
Inkomsten	204	0	0	0	25.237	25.441
<i>Verwachte mutatie OHW</i>		<i>-157</i>	<i>-594</i>	<i>-4.544</i>	<i>21.277</i>	
Stand balans per 31-12	-3.379	-3.536	-4.130	-8.674	12.603	12.603

De winst wordt gefaseerd genomen volgens de 'Percentage of completion' (POC)-methode. Hierbij wordt het bedrag wat in het betreffende jaar als winst wordt berekend bepaald op basis van het verhouding van de gerealiseerde uitgaven en inkomsten ten opzichte van de totale raming. De winst kan daardoor pas worden genomen nadat er daadwerkelijk grondverkoop hebben plaats gevonden. Het moment waarop het bedrag van de winstneming wordt bepaald is bij het opmaken van de jaarrekening.

Grondexploitaties in voorbereiding

Voor het project Binnenstedelijke Herstructurering Sliedrecht (BHS) is een voorbereidingskrediet vastgesteld. Vanuit dit krediet wordt de planvorming gedekt voor de ontwikkeling van de locaties Maaslaan, Middeldiepstraat en Valkweg, die onderdeel zijn van het project BHS. De planning is dat in 2025 voor deze locaties drie grondexploitaties aan de raad ter vaststelling worden aangeboden.

Voor Groen van Prinsterer heeft de gemeenteraad besloten tot de uitwerking van ontwikkelscenario 2 'wonen met meer ruimte voor voetgangers en fietsers'. De nadere randvoorwaarden hiertoe staan in het aangenomen amendement 'Groen van Prinsterer: een ontwikkellocatie met een groen rand.

Planning en control cyclus in relatie tot grondexploitaties

Jaarlijks actualiseren we de grondexploitaties met het opstellen van de jaarrekening. Dit resulteert in een nieuwe prognose van het resultaat voor de grondexploitaties. Naast de beoordeling of er tussentijds winst genomen moet worden, wordt voor verliesgeven grondexploitaties beoordeeld of er een voorliesvoorziening moet worden gevormd, aangevuld of vrij kan vallen.

Paragraaf Grote projecten

Inleiding

Ook in 2025 voeren we de grote projecten uit. Deze grote projecten zijn divers van karakter en daarom is de rol van de gemeente binnen de projecten verschillend. In sommige projecten heeft de gemeente een actieve, stimulerende rol en rust er veel verantwoordelijkheid bij de gemeente zoals de verbouwing van het gemeentekantoor en het raadhuis of de Parallelweg. In andere projecten heeft de gemeente een kaderstellende, faciliterende rol zoals het Watertorenterrein en Baanhoek-West. In alle projecten zoekt de gemeente de samenwerking met inwoners en bedrijfsleven. Door goed naar hen te luisteren willen we ideeën zo goed mogelijk benutten en als dat kan ook een plaats geven binnen de projecten. Bij de uitvoering van de projecten houdt het college rekening met actuele ontwikkelingen. Als dat tot een andere invulling van een project leidt, komt het college hiervoor met onderbouwde voorstellen naar de raad. Ook wordt de gemeenteraad separaat geïnformeerd over de projecten binnen het Programma Ruimtelijke Vernieuwing via het jaarlijkse Programmaplan.

Deze informatievoorziening is conform de afspraken in de financiële verordening 2023.

Stand van zaken

Hieronder geven we de stand van zaken van de grote projecten weer zoals die is op het moment van aanbieden van deze begroting.

Baanhoek-West

Doel

Ontwikkeling van een hoogwaardige woonwijk aan de westkant van Sliedrecht met ca. 950 woningen, enkele bedrijfskavels en voorzieningen als een basisschool en medisch centrum.

Status

De woningbouw is voor driekwart gerealiseerd en grote delen van de wijk zijn ingericht en opgeleverd. De woningen en het appartementengebouw in Het Buurtschap fase 1 zijn opgeleverd. De werkzaamheden aan de openbare ruimte worden in 2024 afgerond. De bouwwerkzaamheden voor het eerste deel van de laatste fase zijn gestart. De verdere ontwikkeling kan mogelijk iets vertragen door de aanwezigheid van een grote hoeveelheid grond die als voorbelasting heeft gediend. Door de PFAS problematiek is afvoer van deze grond bijzonder kostbaar en er wordt naar een oplossing gezocht. De bedrijfslussen zijn in gebruik. Dit gebied wordt eind 2024 woonrijp gemaakt door de ontwikkelaar.

Planning

- Q4 2025 Oplevering 12 woningen fase 2 Oost.
- Vanaf 2025 bouw laatste woningen fase 2 Oost. Planning nog onbekend.

Financiën

Baanhoek-West betreft een anterieur project. De financiële afwikkeling loopt daarom via de exploitatie van de gemeente. In de exploitatie zijn de volgende middelen beschikbaar:

Bedragen x € 1.000					
Baanhoek West	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	217	150	75	0	0
Baten	-238	-224	-96	0	0
Saldo project	-21	-74	-21	0	0

Burgemeester Winklerplein

Doel

Het Burgemeester Winklerplein herstructureren.

Status

Bij de jaarrekening 2022 is een motie aangenomen die oproept om opnieuw in onderhandeling te gaan met de ontwikkelaar waarbij gezocht moet worden naar een plan waarvoor geen aanvullende financiële middelen nodig zijn. Door een combinatie van prijsstijgingen en de oplopende rente is de landelijke trend dat de ontwikkeling van appartementengebouwen van deze omvang moeilijk van de grond komt. Complicerende factoren in dit dossier zijn de opgelopen kosten en het feit dat de gemeente slechts in beperkte mate eigenaar is van het benodigde vastgoed. Drie appartementen zijn eigendom van de gemeente en het overige vastgoed is eigendom van anderen. Samen met de ontwikkelaar zijn wij op zoek naar een oplossing in deze moeilijke markt. Bij het zoeken naar ontwikkelingsmogelijkheden zijn we gebonden aan juridische en financiële spelregels.

Planning

In 2025 wordt er uitvoering gegeven aan de verordening gevelsubsidies Winklerplein. De activiteiten in 2025 zijn verder afhankelijk van de uitkomsten van het overleg met onze partners in 2024.

Financiën

Met het opheffen van de grondexploitatie is er financieel gezien geen sprake meer van een project. In 2024 zijn er middelen beschikbaar om de grondexploitatie af te wikkelen (€ 115.000). Er is geen budget beschikbaar voor het verdere vervolg met uitzondering van een reservering binnen de Koers 2030 à € 2.247.000. Dit bedrag kan zonder een raadsbesluit niet worden aangewend.

De Driehoek

Doel

Invulling van de Driehoek met duurzaamheidsinitiatieven die bijdragen aan de duurzaamheidsambities van de gemeente. De ontwikkeling van een geothermiecentrale, hoogspanningsstation, waterstofelektrolyse installatie en zonnepanelen.

Status

De gebiedsvisie is op 28 maart 2023 vastgesteld. De ontwikkelende partijen zijn eerdergenoemde initiatieven aan het uitwerken. We hebben de Driehoek met succes ingebracht als projectvoorstel voor de Regiodeal en een miljoen aan cofinanciering van het rijk ontvangen. Dit ten behoeve van de benodigde voorbereidende werkzaamheden, zoals het geschikt maken van de grond, ontwikkelen van een calamiteitendoorsteek en overige plan- en onderzoekskosten.

De gemeente is gestart met de uitvoering van gebieds-brede onderzoeken. Zo wordt in november 2024 het nader ecologisch onderzoek opgeleverd en is in september 2024, in samenwerking met de Omgevingsdienst, een plan van aanpak opgesteld voor grond- en bodem gerelateerde werkzaamheden in de Driehoek. De werkzaamheden zijn nodig in voorbereiding op het bouwrijp maken van het gebied.

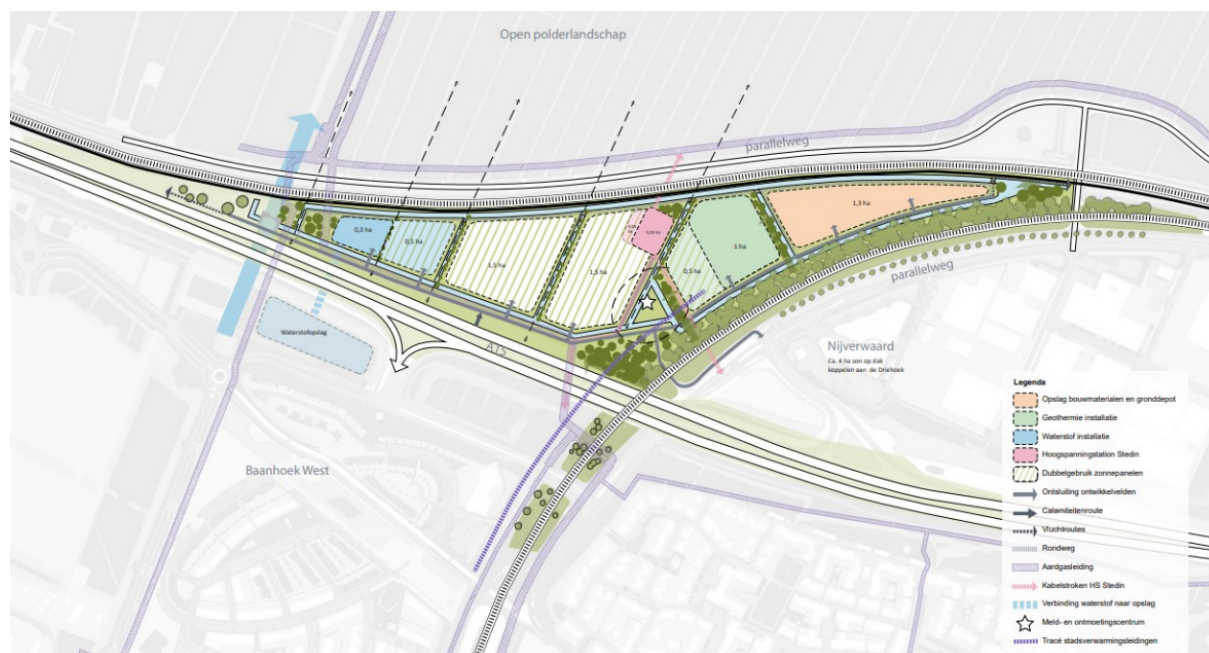
Planning

Na ontvangst van het ecologisch onderzoek wordt een ontheffingsaanvraag in het kader van de Omgevingswet (voorheen wet Natuurbescherming) opgesteld. Gezien de lange doorlooptijd voor de behandeling van ontheffingsaanvragen bij de Omgevingsdienst Haaglanden wordt hier als eerst op ingezet. Verder worden gesprekken gevoerd met Rijkswaterstaat over de aan te leggen calamiteitendoorsteek. Ook wordt in 2025 uitvoering gegeven aan het plan van aanpak voor grond- en bodem gerelateerde werkzaamheden. Deze werkzaamheden zijn nodig om de Driehoek te kunnen ontwikkelen. Tot slot wordt in samenwerking met de ontwikkelende partijen gewerkt aan de voorbereiding op te doorlopen omgevingsplanprocedure onder de Omgevingswet.

Financiën

Tot op heden is De Driehoek een project waarvan de financiële afwikkeling loop via de exploitatie van de gemeente. In 2024 is hiervoor € 26.000 beschikbaar.

Naar verwachting zal na de businesscase die wordt opgesteld resulteren in een grondexploitatie. Zowel de bijdrage vanuit de Regiodeal als de reservering in de reserve Koers 2030 zal hierbij worden betrokken.

Sliedrecht Buiten

Doel

Het realiseren van het recreatief knooppunt 'Sliedrecht Buiten' ten noorden van de Betuweroute. Het recreatief knooppunt kan als uitvalsbasis dienen om het buitengebied te ontdekken. Daarnaast richten we een gebied in als natuurgebied om te wandelen en te ontdekken. Verder realiseren we er een parkeer- en een horecavoorziening. In Sliedrecht Buiten wordt ook voetbalvereniging VV Sliedrecht, tennisvereniging SLTC en karatevereniging Budokai gehuisvest. Het doel is verder om op de locatie waar voetbalclub VV Sliedrecht nu gevestigd is een bedrijventerrein te realiseren.

Status

Er loopt een beroep op het bestemmingsplan, hierover moet de Raad van State een besluit nemen. Het is nog onduidelijk wanneer dit gebeurt. De gesprekken met de sportverenigingen en grondeigenaren lopen.

Planning

We werken toe naar een definitief ontwerp voor het civiele werk en verwerven grond. Vervolgens realiseren we de voorbelasting en het bouwrijp maken van de grond voor Sliedrecht Buiten.

Financiën

Voor de uitvoering van het project zijn de volgende investeringskredieten beschikbaar:

Naam investering	Tot en met 2024 (stand 01-09-24)				MIP 2024-2028					Totaal krediet
	Budget	Uitgegeven	Waarvan in 2024	Ruimte	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	
Sportcomplex Sliedrecht Buiten	1.144	2	2	1.142	1.144	4.574	7.956	4.526	0	18.200
Aankoop grond Sliedrecht Buiten	2.920	551	551	2.369	2.920	0	0	0	0	2.920

Stationspark III

Doel

Door het verplaatsen van de sportvelden naar de nog te ontwikkelen locatie Sliedrecht Buiten ten noorden van het Stationspark III, ontstaat er ruimte voor het ontwikkelen van het bedrijventerrein Stationspark III. Deze locatie voor kleinschalige lokale en regionale bedrijvigheid is cruciaal om te voorzien in de lokale groei behoeft en vervangingsvraag.

Status

Er loopt een beroep op het bestemmingsplan, hierover moet de Raad van State een besluit nemen. het is nog onduidelijk wanneer dit gebeurt.

Planning

Samen met onze regiopartner DEAL stellen we in 2025 een strategisch uitgiftekader op voor Stationspark III. Op het moment dat deze uitgiftekaders zijn goedgekeurd, worden er verkennende gesprekken gevoerd met geïnteresseerde ondernemers.

Financiën

Stationspark III betreft een grondexploitatie. Het geprognosticeerde resultaat bij de Jaarrekening 2023 betrof € 12,6 miljoen. In hoeverre over het verwachte resultaat vennootschapsbelasting verschuldigd is, is onderwerp van onderzoek. Indien vennootschapsbelasting verschuldigd is valt het vrij besteedbare resultaat lager uit. Het voornemen is de gerealiseerde winst te zijner tijd te storten in de reserve Koers 2030.

Watertorenterrein

Doel

Ontwikkeling van het Watertorenterrein tot woningbouwlocatie.

Status

Het watertorenterrein is 100% particulier eigendom van Watertoren B.V. Naast de wettelijke bevoegdheden heeft de gemeente een faciliterende rol bij de gebiedsontwikkeling, omdat het hier gaat om een ontwikkeling van een externe partij. Op 20 december 2023 heeft Watertoren B.V. een aanvraag omgevingsvergunning (wabo) ingediend voor een woningbouwontwikkeling van 180 woningen. Sindsdien is gemeente Sliedrecht, in afstemming met de ontwikkelaar, bezig met de behandeling van de aanvraag.

Planning

De gemeente is bezig met het toetsen van de aanvraag Omgevingsvergunning. Met alle betrokken instanties wordt onderzocht of het planvoornemen te vergunnen is. De beoordeling van de aanvraag wordt voorgelegd aan het college waarna een besluit wordt genomen. Het is bij projecten van deze omvang gebruikelijk om in het kader van vooroverleg te onderzoeken of een plan haalbaar is. Dat is in dit geval niet gebeurd en dat maakt de behandeling van deze aanvraag tot een lastig en tijdrovend proces. Zodra dit is afgerond wordt de gemeenteraad gevraagd om besluit te nemen over een

verklaring van geen bedenkingen. Dit is een procedure onder de wet ruimtelijke ordening. Pas na instemming van de raad kan de aanvraag op grond van het oude recht in procedure worden gebracht. De doorlooptijd van dit proces is grotendeels afhankelijk van de inzet van Watertoren B.V. en de uitkomst van de diverse overleggen die Watertoren B.V. zelf voert met andere overheden.

Financiën

Er zijn in de begroting geen middelen aanwezig voor het project. Eventuele kosten die gemaakt worden moeten worden afgedekt via een anterieure overeenkomst en/of legesinkomsten.

Brandweerkazerne

Doel

Het realiseren van een nieuwe brandweerkazerne aan de Rijnstraat ter vervanging van de oude kazerne aan de Middeldiepstraat met als doel het bieden van optimale brandweezorg met de kortst mogelijk aanrijd tijden.

Status

Het project verloopt volgens schema. De gemeenteraad heeft in maart 2024 besloten tot het verlenen van het krediet voor de realisatie van de brandweerkazerne. De voorbereidende fase wordt in de 2e helft van 2024 afgerond.

Planning

Na de afronding van de voorbereidende fase start de uitvoerende fase. Oplevering en de overdracht aan de veiligheidsregio zal plaatsvinden in de eerste helft van 2026.

Financiën

Voor de uitvoering van het project zijn de volgende investeringskredieten beschikbaar:

Naam investering	Tot en met 2024 (stand 01-09-24)				MIP 2024-2028					Totaal krediet
	Budget	Uitgegeven	Waarvan in 2024	Ruimte	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	
Brandweerkazerne - Buitenruimte Rijnstraat	25	0	0	25	25	354	-379	0	0	0
Brandweerkazerne - VRI Stationsweg	10	0	0	10	10	80	-90	0	0	0
Brandweerkazerne Rijnstraat 315	895	298	204	597	801	4.000	2.000	0	0	6.895

Locatie Groen van Prinsterer

Doel

De herontwikkeling van de Locatie Groen van Prinsterer locatie door ruimtelijke kwaliteit te verbeteren en woningbouw te realiseren.

Status

Aan de hand van een stedenbouwkundige gebiedsanalyse, beleidskaders van onze gemeente en omgevingsgesprekken met omwonenden zijn de definitieve stedenbouwkundige kaders voor de gebiedsontwikkeling locatie Groen van Prinsterer opgesteld. Na besluitvorming door de raad over de stedenbouwkundige kaders en de grondexploitatie werken we toe naar het uitzetten van een tender. De tender betreft een grondverkoopprocedure voor de ontwikkeling van de locatie Groen van Prinsterer in Sliedrecht.

Planning

De verwachting is dat deze tender in het vierde kwartaal 2024/eerste kwartaal 2025 op de markt gezet kan worden.

Financiën

De locatie Groen van Prinsterer betreft een grondexploitatie (nadat conform is besloten op het voorstel). Het verwachte resultaat is € 8.000.

Gemeentekantoor

Doel

De herinrichting van het gemeentekantoor beoogt het volgende effect:

- Creëren van een aantrekkelijke werkomgeving, die aansluit bij hybride werkwijze;
- Binden van talentvolle medewerkers, wat de continuïteit en dienstverlening ten goede komt;
- Prettigere sfeer voor bezoekers;
- Een gemeentelijk pand met een hogere kwaliteit;
- Versterking van de positie van het raadhuis in de gemeente;
- Realisatie van een politiesteunpunt en uitvalsbasis voor de BOA's.

Status

Het definitief ontwerp is goed gekeurd en het uitvoeringsbudget van € 2,537 miljoen is beschikbaar gesteld.

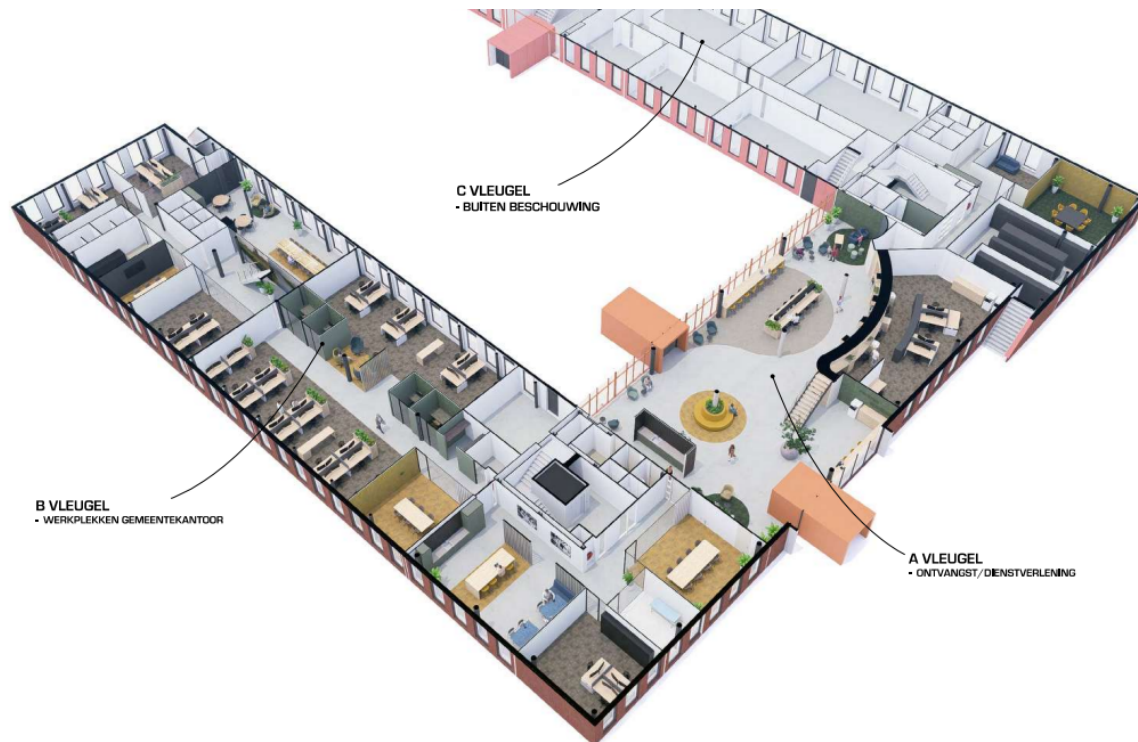
Planning

- Q3 2024: Aanbesteding leden bouwteam
- Q4 2024: Opdracht aan bouwteamleden, uitwerking tot een integraal technisch ontwerp
- Q1 2025: Start verbouwing
- Q2 2025: Oplevering fase 1 (bouwdeel B)
- Q3 2025: Oplevering fase 2 (bouwdeel A inclusief gemeentewinkel)

Financiën

Voor de uitvoering van het gemeentekantoor zijn de volgende investeringskredieten beschikbaar:

Naam investering	Tot en met 2024 (stand 01-09-24)				MIP 2024-2028					Totaal krediet
	Budget	Uitgegeven	Waarvan in 2024	Ruimte	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	
Herinrichting Gemeentekantoor	737	96	59	611	700	654	0	0	0	1.391
Herinrichting Gemeentekantoor inrichting	300	0	0	300	300	38	0	0	0	338
Herinrichting Gemeentekantoor installaties	0	5	5	-5	0	809	0	0	0	809

Raadhuis

Doel

De restauratie van het raadhuis beoogt het volgende effect:

1. Het realiseren van een bestuurlijk centrum van de gemeente Sliedrecht, een ontmoetingscentrum voor de inwoners van Sliedrecht met een ondersteunende horeca, passend bij de behoefte van de gemeente en strokend met het bestemmingsplan;
2. Een gemeentelijk pand met een hogere kwaliteit;
3. Het openstellen van dit rijksmonument voor het publiek.

Status

Het definitief ontwerp is goed gekeurd en het uitvoeringsbudget van € 5.684 miljoen is beschikbaar gesteld.

Planning

- 2025: Start restauratiewerkzaamheden
- 2026: Oplevering

Financiën

Voor de uitvoering van het Raadhuis zijn de volgende investeringskredieten beschikbaar:

Naam investering	Tot en met 2024 (stand 01-09-24)				MIP 2024-2028					Totaal krediet
	Budget	Uitgegeven	Waarvan in 2024	Ruimte	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	
Herinrichting Raadhuis	1.423	453	30	970	1.000	1.678	0	0	0	3.101
Herinrichting Raadhuis inrichting	300	0	0	300	300	306	0	0	0	806
Herinrichting Raadhuis installaties	80	17	17	63	80	978	0	0	0	1.058

Vogelbuurt

Doel

Het project Vogelbuurt is in 2019 gestart met als doel de wijk te revitaliseren. Dit houdt in dat zowel het riool als de bestrating wordt vernieuwd. Met deze ingreep geven we de wijk niet alleen een opfrissing qua uitstraling, maar ook een verlenging van de levensduur.

Status

De rioolwerkzaamheden in Vogelbuurt Noord zijn in 2021 afgerond terwijl de werkzaamheden in Vogelbuurt Zuid in 2022 zijn gestart. Door verschillende tegenslagen in Vogelbuurt Zuid hebben de werkzaamheden aanzienlijke vertraging opgelopen. De werkzaamheden worden nu hervat en we verwachten de komende zes maanden goede vooruitgang te boeken met als doel om q2 2025 het rioolwerk op te leveren.

Daarnaast bereiden we ons voor op de bestratings- en ophoogwerkzaamheden in Vogelbuurt Noord. Net na de bouwvak van 2024 is de meervoudig nationale openbare aanbesteding afgerond en is een aannemer geselecteerd. Deze werkzaamheden beginnen in september aanstaande.

Ondertussen worden de ontwerpwerkzaamheden voor de herinrichting en bestrating van Vogelbuurt Zuid opgepakt, als onderdeel van de laatste fase van dit project.

Planning

- Fase1 – Uitvoering riolering Vogelbuurt Noord - afgerond
- Fase 2- Uitvoering riolering Vogelbuurt Zuid – 2022- Q2/2025
- Fase 3- Uitvoering Bestrating Vogelbuurt Noord – Q4/2024- Q2/2026
- Fase 4 – Ontwerp Bestrating Vogelbuurt Zuid Q2/Q3-2025 gereed
- Uitvoering bestrating Vogelbuurt zuid Q4/2025 – Q2/2027(zeer afhankelijk van warmte net

Warmtenet/Proeftuin

Doel

De gemeente ontving in 2019 een rijksbijdrage van € 3.850.000,- om particuliere woningeigenaren in Sliedrecht-Oost de kans te bieden om over te stappen op het warmtenet en hun woning aardgasvrij te maken. Sindsdien is in de wijk een hoofdnet aangelegd voor het warmtenet, waarvan de flats van Tablis Wonen inmiddels warmte afnemen. In het kader van de proeftuin worden uiteindelijk 203 particuliere woningen en 106 corporatiewoningen aardgasvrij gemaakt.

Status

Na een intensief participatietraject met de woningeigenaren is het project inmiddels in de uitvoeringsfase beland. In september van dit jaar wordt de Sperwerflat (74 particuliere appartementen en 6 appartementen van Tablis) aardgasvrij gemaakt. Daarnaast worden de voorbereidingen getroffen voor het aanpassen van 32 particuliere woningen in De Horst en Vogelenzang.

Planning

De verwachting is dat de particuliere woningen in De Horst nog voor het eind van 2024 zijn aangesloten op het warmtenet en afgesloten van het gasnet. In de eerste twee kwartalen van 2025 worden de overige particuliere woningen aangesloten. Verzorgingstehuis Parkzicht wil met behulp van de rijksbijdrage ook 32 aanleunwoningen aardgasvrij maken, maar hiervoor is nog geen planning af te geven, omdat het nog niet duidelijk is hoe het warmtenet in de Vogelbuurt-Zuid zich verder zal ontwikkelen.

Financiën

Het hele project wordt gefinancierd met de ontvangen rijksbijdrage. Dit bedrag staat als vooruit ontvangen op de balans. Elk jaar worden de gemoeide kosten geboekt in de exploitatie en wordt een gelijk gedeelte van de rijksbijdrage als inkomst geboekt in de exploitatie. Hierdoor is het voor de gemeente per saldo neutraal. Per 31-12-2023 is er nog € 3.386.000 beschikbaar. In 2024 is hiervan per 1 september bijna € 1,2 miljoen uitgegeven (met name Sperwerflat).

AZC

Doel

Het doel van het vestigen van een AZC in Sliedrecht is om een bijdrage te leveren aan de opvangcapaciteit voor asielzoekers in Nederland. Hierbij speelt, dat er sprake is van een structureel tekort aan asielopvangplaatsen. Enerzijds worden er momenteel noodgedwongen veel noodvoorzieningen gerealiseerd (tegen relatief hoge kosten voor het Rijk) en anderzijds kunnen asielzoekers op dit moment niet altijd op een menswaardige worden opgevangen. Door het COA de ruimte te bieden om een AZC te realiseren voor maximaal 250 plekken, zorgen we voor een periode van minimaal 5 jaar voor verlichting van de opvangproblematiek met een menswaardigere opvang.

Status

Na definitieve locatiekeuze in december 2023 is in mei 2024 de bestuursovereenkomst tussen het COA en de gemeente getekend. Op dit moment wordt gewerkt aan de aanvraag en beoordeling van de vergunningaanvraag voor de eerste fase van de ontwikkeling, namelijk het voorbelasten.

Planning

Vooralsnog is de inzet om uiterlijk per eind 2025 de opvang te kunnen openen.

Financiën

Het AZC is een anterior project, als gemeente faciliteren we het COA bij de realisatie. Op dit moment zijn hiervoor geen financiële middelen aanwezig in de begroting.

Parallelweg

Doel

De Parallelweg heeft groot onderhoud en reconstructie nodig. In dit project worden de kruispunten die bedrijventerrein Nijverwaard ontsluiten en het kruispunt Parallelweg-A15 aangepakt. Met deze maatregelen wordt de verkeersveiligheid en doorstroming op deze belangrijke ontsluitingsweg verbeterd.

Status

Het benodigde krediet voor dit project wordt aangevraagd bij de gemeenteraad. Dit project loopt op dit moment nog grotendeels gelijk op met het project Leeghwaterstraat.

Planning

Na de goedkeuring van het benodigde krediet start in 2025 de ontwerpfase inclusief participatie.

Financiën

Vanuit verschillende bronnen is er in totaal € 442.000 beschikbaar ter dekking van kapitaallasten van de projecten Parallelweg en Leeghwaterstraat. Daarnaast is voor het project Parallelweg het volgende krediet gevoteerd, dat ook zal worden ingezet voor het project.

Naam investering	Tot en met 2024 (stand 01-09-24)				MIP 2024-2028					Totaal krediet
	Budget	Uitgegeven	Waarvan in 2024	Ruimte	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	
Parallelweg	697	560	3	137	140	1.453	0	0	0	2.150

Een definitief krediet zal nog moeten worden vastgesteld, de op dit moment gehanteerde ontwerpen passen niet meer in de beschikbare budgetten er vindt daarom nog een optimalisatie plaats, voordat deze aan u ter besluitvorming worden voorgelegd.

Leeghwaterstraat

Doel

Het vervangen van de riolering in de Leeghwaterstraat en Beyerinckstraat in combinatie met het opwaarderen van de Leeghwaterstraat als hoofdstraat van de woonboulevard.

Status

Het gemaal en een klein gedeelte van de riolering in de Leeghwaterstraat en de Beijerinckstraat zijn vervangen, omdat deze in zeer slechte staat waren. De resterende riolering in de Leeghwaterstraat en Beijerinckstraat moeten ook nog worden vervangen. Hierbij zal gelijk bij het aanvullen en herinrichten de combinatie worden gemaakt van het opwaarderen van de Leeghwaterstraat als Hoofdstraat van de woonboulevard. Het benodigde krediet hiervoor wordt aangevraagd bij de gemeenteraad. Dit project loopt op dit moment nog grotendeels gelijk op met het project Parallelweg.

Planning

In 2025 gaan we verder met de voorbereiding van het opwaarderen van de Leeghwaterstraat als hoofdstraat van de woonboulevard. Het voorlopig ontwerp wordt verder uitgewerkt naar een uitvoeringontwerp inclusief de participatie.

Financiën

Vanuit verschillende bronnen is er in totaal € 442.000 beschikbaar ter dekking van kapitaallasten van de projecten Parallelweg en Leeghwaterstraat. Daarnaast zijn voor het project Leeghwaterstraat de volgende kredieten gevoteerd, dit betreft enkel het riooldeel.

Naam investering	Tot en met 2024 (stand 01-09-24)				MIP 2024-2028					Totaal krediet
	Budget	Uitgegeven	Waarvan in 2024	Ruimte	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	
Gemaal Leechwaterstraat	1.128	71	71	1.057	1.000	0	0	0	0	1.128
Riool Nijverwaard (fase 2)	0	0	0	0	0	3.265	0	0	0	3.265

Een definitief krediet zal nog moeten worden vastgesteld, de op dit moment gehanteerde ontwerpen passen niet meer in de beschikbare budgetten er vindt daarom nog een optimalisatie plaats, voordat deze aan u ter besluitvorming worden voorgelegd.

IKC Valkweg

Doel

Realiseren van een Integraal Kind Centrum

Status

Het bouwheerschap van de te realiseren IKC-gebouw met twee scholen, twee maal kinderopvang maatschappelijke ruimte en sporthal is in 2024 van het schoolbestuur overgegaan naar de gemeente. De beheerafspraken tussen de gebruikers is in samenwerkingsovereenkomst vastgelegd. Met de ouders, de schoolbesturen en de omwonenden is overleg gevoerd over de te realiseren tijdelijke huisvesting die nodig is tijdens de sloopwerkzaamheden van het huidige schoolgebouw en de realisatie van de nieuwe accommodatie.

Planning

Q1-2025, afronden definitie fase, start bouw tijdelijke huisvesting

Q3-2025, tijdelijke huisvesting in gebruik, start sloop en saneringswerkzaamheden

Q1-2026, afronden vergunning traject, opdracht aannemer

Q2-2026, start bouw

Q4-2027, opleveren nieuwbouw

Q1-2028, verwijderen tijdelijke huisvesting

Financiën

Voor de uitvoering van het project zijn de volgende investeringskredieten beschikbaar:

Naam investering	Tot en met 2024 (stand 01-09-24)				MIP 2024-2028					Totaal krediet
	Budget	Uitgegeven	Waarvan in 2024	Ruimte	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	
KC Valkweg	1.657	6	6	1.651	1.657	9.942	4.143	0	0	15.742
KC Valkweg (tijdelijke huisvesting)	779	5	5	774	779	50	0	0	0	829

Paragraaf Wet Open Overheid

Inleiding

In 2025 wordt de implementatie van de Woo voortgezet. Voor de implementatie zijn vanuit het Rijk middelen beschikbaar gesteld. Deze implementatie wordt aangestuurd vanuit de Servicegemeente Dordrecht. Zij leveren de benodigde kennis en applicaties. Wel blijft iedere gemeente zelf verantwoordelijk voor de implementatie van de Woo. Binnen de gemeente Sliedrecht is hier een Woo-coördinator voor aangesteld. De implementatie voorziet voornamelijk op het actief openbaar maken van zeventien verplichte informatiecategorieën. Om hieraan te kunnen voldoen is het belangrijk dat er onder medewerkers binnen de gemeente Sliedrecht bewustwording omtrent archivering wordt gecreëerd. Iedere medewerker moet werken met het aanwezige zaakstelsel, waardoor Woo-verzoeken rechtmatig kunnen worden afgehandeld.

Opgevraagde documenten kunnen privacygevoelige informatie bevatten. Om dit te kunnen anonimiseren, is binnen de gemeente Sliedrecht een anonimiseringstool aangeschaft.

Financiële begroting

Baten en lasten 2025-2028

Baten en lasten

Nr.	Programma	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten:							
1	Samenleving	N 48.040	N 52.616	N 53.176	N 48.978	N 48.584	N 48.795
2	Economie, onderwijs, sport en cultuur	N 9.268	N 10.448	N 10.507	N 10.832	N 10.819	N 11.179
3	Ruimte	N 16.648	N 20.157	N 17.898	N 29.565	N 25.231	N 25.852
4	Bestuur en organisatie	N 15.287	N 13.669	N 13.886	N 14.106	N 14.137	N 14.085
5	Financiën	N 762	N 1.574	N 2.305	N 3.420	N 5.222	N 7.063
Totaal lasten		N 90.004	N 98.463	N 97.772	N 106.902	N 103.993	N 106.975
Baten:							
1	Samenleving	V 16.170	V 15.763	V 15.944	V 11.243	V 11.135	V 11.163
2	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V 3.127	V 2.887	V 3.189	V 3.217	V 3.171	V 3.171
3	Ruimte	V 11.442	V 12.483	V 11.714	V 22.822	V 18.558	V 18.723
4	Bestuur en organisatie	V 713	V 365	V 379	V 379	V 379	V 379
5	Financiën	V 63.657	V 64.458	V 66.128	V 64.160	V 65.954	V 67.655
Totaal baten		V 95.109	V 95.956	V 97.353	V 101.820	V 99.197	V 101.091
Geraamd totaal saldo van baten en lasten		V 5.105	N 2.507	N 418	N 5.082	N 4.796	N 5.884
	storting in reserve	N 2.558	N 2.829	N 1.447	N 396	N 8.996	N 396
	onttrekking aan reserve	V 4.339	V 6.357	V 1.866	V 1.910	V 10.121	V 1.724
Geraamd resultaat		V 6.886	V 1.021	-	N 3.568	N 3.671	N 4.557

Baten en lasten op product-niveau

Programma 1: Samenleving

Product	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten:						
Veilig en inclusief Sliedrecht	N 1	N 331	N 254	N 254	N 254	N 254
Alg. maatschappelijke dienstverlening	N 1.116	N 1.384	N 1.280	N 1.255	N 1.023	N 1.023
Inburgering	N 2.628	N 2.825	N 4.718	N 634	N 638	N 641
Welzijnswerk	N 409	N 582	N 632	N 662	N 672	N 672
Jeugd- en jongerenwerk	N 390	N 464	N 863	N 863	N 863	N 863
Jeugdzorg	N 12.001	N 13.004	N 11.373	N 11.360	N 11.360	N 11.352
WMO	N 95	N 64	N 54	N 54	N 54	N 54
Individuele voorzieningen WMO	N 868	N 1.950	N 1.255	N 1.289	N 1.135	N 1.056
Algemene gezondheidszorg	N 659	N 788	N 601	N 559	N 353	N 353
Bijstand, participatie, etc.	N 25.804	N 26.775	N 27.412	N 27.274	N 27.444	N 27.813
Burgerzaken	N 888	N 1.244	N 1.309	N 1.351	N 1.364	N 1.290
Openbare orde en veiligheid	N 3.180	N 3.205	N 3.425	N 3.425	N 3.425	N 3.425
Totaal lasten	N 48.040	N 52.616	N 53.176	N 48.978	N 48.584	N 48.795
Baten:						
Veilig en inclusief Sliedrecht	-	-	-	-	-	-
Alg. maatschappelijke dienstverlening	V 129	V 10	-	-	-	-
Inburgering	V 5.278	V 4.631	V 4.631	V 543	V 543	V 543
Welzijnswerk	V 7	V 17	V 19	V 22	-	-
Jeugd- en jongerenwerk	V 20	-	-	-	-	-
Jeugdzorg	V 191	-	-	-	-	-
WMO	-	-	-	-	-	-
Individuele voorzieningen WMO	V 1.179	V 1.173	V 1.158	V 258	V 258	V 258
Algemene gezondheidszorg	V 276	V 367	V 300	V 206	-	-
Bijstand, participatie, etc.	V 8.799	V 9.095	V 9.298	V 9.589	V 9.693	V 9.832
Burgerzaken	V 291	V 464	V 537	V 624	V 640	V 529
Openbare orde en veiligheid	V	V 5	-	-	-	-
Totaal baten	V 16.170	V 15.763	V 15.944	V 11.243	V 11.135	V 11.163
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 31.869	N 36.853	N 37.232	N 37.736	N 37.449	N 37.632
storting in reserve	N 954	-	-	-	-	-
onttrekking aan reserve	V 738	V 1.347	V 334	V 314	V 84	V 84
Geraamd resultaat	N 32.085	N 35.506	N 36.898	N 37.421	N 37.365	N 37.548

Programma 2: Economie, onderwijs, sport en cultuur

Product	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten:						
Ondernemend en betrokken Sliedrecht	N 14	N 225	N 100	N 100	N 100	N 100
Cultuur	N 398	N 406	N 487	N 428	N 426	N 427
Bibliotheek	N 576	N 608	N 615	N 616	N 617	N 617
Maatschappelijk vastgoed	N 464	N 708	N 568	N 569	N 570	N 571
Sport	N 936	N 1.249	N 1.503	N 1.493	N 1.470	N 1.320
Sportaccommodaties	N 2.332	N 1.423	N 1.598	N 1.557	N 1.551	N 2.050
Onderwijshuisvesting	N 1.289	N 1.363	N 1.270	N 1.734	N 1.749	N 1.757
Onderwijs- en leerlingzaken	N 1.545	N 1.813	N 1.902	N 1.859	N 1.859	N 1.859
Economische zaken	N 1.308	N 2.234	N 2.059	N 2.059	N 2.059	N 2.059
Beschut werk	N 78	N 102	N 105	N 105	N 105	N 105
Kinderopvang- en peuterspeelzalen	N 328	N 317	N 299	N 313	N 313	N 313
Totaal lasten	N 9.268	N 10.448	N 10.507	N 10.832	N 10.819	N 11.179
Baten:						
Ondernemend en betrokken Sliedrecht	-	-	-	-	-	-
Cultuur	V 95	V 84	V 102	V 102	V 102	V 102
Bibliotheek	-	-	-	-	-	-
Maatschappelijk vastgoed	V 314	V 416	V 405	V 405	V 405	V 405
Sport	V 260	V 169	V 320	V 310	V 264	V 264
Sportaccommodaties	V 1.198	V 1.019	V 1.079	V 1.079	V 1.079	V 1.079
Onderwijshuisvesting	V 18	V 44	V 19	V 19	V 19	V 19
Onderwijs- en leerlingzaken	V 948	V 971	V 1.078	V 1.116	V 1.116	V 1.116
Economische zaken	V 203	V 184	V 185	V 185	V 185	V 185
Beschut werk	-	-	-	-	-	-
Kinderopvang- en peuterspeelzalen	V 91	-	-	-	-	-
Totaal baten	V 3.127	V 2.887	V 3.189	V 3.217	V 3.171	V 3.171
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 6.141	N 7.561	N 7.318	N 7.616	N 7.648	N 8.009
storting in reserve	N 290	-	-	-	-	-
onttrekking aan reserve	V 51	V 347	V 55	V 58	V 8.660	V 290
Geraamd resultaat	N 6.380	N 7.214	N 7.263	N 7.558	V 1.012	N 7.719

Programma 3: Ruimte

Product	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten:						
Ruimtelijke vernieuwing	N 1.300	N 623	N 324	N 324	N 124	N 124
Ruimtelijke ordening	N 544	N 973	N 512	N 512	N 512	N 512
Faciliterend grondbeleid	N 245	N 226	N 151	N 76	N 1	N 1
Bouw- en woningtoezicht	N 628	N 530	N 673	N 673	N 673	N 673
Wonen	N 119	N 135	N 136	N 136	N 136	N 136
Bereikbaarheid	N 540	N 1.583	N 686	N 758	N 744	N 744
Bouwgronden in exploitatie	N 654	N 720	N 614	N 4.544	N 8.246	N 8.411
Grondzaken	N 151	N 109	N 111	N 111	N 111	N 111
Overig vastgoed	N 170	N 280	N 85	N 7.948	N 79	N 79
Milieu	N 766	N 878	N 885	N 855	N 855	N 855
Duurzaamheid	N 641	N 1.390	N 673	N 186	N 186	N 186
Huishoudelijk afval	N 2.493	N 2.638	N 2.745	N 2.693	N 2.703	N 2.711
Bedrijfsafval	N 268	N 364	N 314	N 314	N 314	N 314
Openbare ruimte	N 4.808	N 6.045	N 6.144	N 6.616	N 6.752	N 7.209
Riolering	N 2.886	N 3.152	N 3.170	N 3.126	N 3.104	N 3.095
Begraven	N 435	N 510	N 673	N 692	N 690	N 690
Totaal lasten	N 16.648	N 20.157	N 17.898	N 29.565	N 25.231	N 25.852
Baten:						
Ruimtelijke vernieuwing	V 198	-	-	-	-	-
Ruimtelijke ordening	-	V 10	V 10	V 10	V 10	V 10
Faciliterend grondbeleid	V 12	V 250	V 228	V 100	V 4	V 4
Bouw- en woningtoezicht	V 628	V 497	V 611	V 611	V 611	V 611
Wonen	V 1	-	-	-	-	-
Bereikbaarheid	V 97	V 629	V 108	V 108	V 108	V 108
Bouwgronden in exploitatie	V 680	V 584	V 594	V 4.544	V 8.246	V 8.411
Grondzaken	V 107	V 131	V 131	V 131	V 131	V 131
Overig vastgoed	V 520	V 356	V 176	V 7.936	V 66	V 66
Milieu	V 14	-	-	-	-	-
Duurzaamheid	V 273	V 764	V 474	-	-	-
Huishoudelijk afval	V 3.574	V 3.681	V 3.785	V 3.785	V 3.785	V 3.785
Bedrijfsafval	V 385	V 492	V 492	V 492	V 492	V 492
Openbare ruimte	V 823	V 506	V 459	V 459	V 459	V 459
Riolering	V 3.396	V 3.790	V 3.831	V 3.831	V 3.831	V 3.831
Begraven	V 734	V 792	V 814	V 814	V 814	V 814
Totaal baten	V 11.442	V 12.483	V 11.714	V 22.822	V 18.558	V 18.723
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 5.205	N 7.674	N 6.184	N 6.744	N 6.673	N 7.129
storting in reserve	N 1.014	N 2.629	N 396	N 396	N 396	N 396
onttrekking aan reserve	V 2.330	V 1.746	V 655	V 676	V 486	V 494
Geraamd resultaat	N 3.889	N 8.557	N 5.925	N 6.463	N 6.583	N 7.030

Programma 4: Bestuur en organisatie

Product	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten:						
Slagvaardige organisatie	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	N 13.045	N 11.247	N 11.108	N 11.309	N 11.341	N 11.295
Huisvesting	-	N 363	N 391	N 391	N 391	N 391
Raad en griffie	N 1.019	N 1.062	N 1.289	N 1.308	N 1.307	N 1.301
Verkiezingen	N 198	N 83	N 85	N 85	N 85	N 85
Bestuur	N 1.024	N 913	N 1.013	N 1.013	N 1.013	N 1.013
Totaal lasten	N 15.287	N 13.669	N 13.886	N 14.106	N 14.137	N 14.085
Baten:						
Slagvaardige organisatie	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	V 679	V 365	V 365	V 365	V 365	V 365
Huisvesting	-	-	-	-	-	-
Raad en griffie	V 34	-	V 14	V 14	V 14	V 14
Verkiezingen	-	-	-	-	-	-
Bestuur	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	V 713	V 365	V 379	V 379	V 379	V 379
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 14.574	N 13.304	N 13.507	N 13.727	N 13.758	N 13.706
storting in reserve	-	-	-	-	-	-
onttrekking aan reserve	V 734	V 683	V 821	V 862	V 891	V 855
Geraamd resultaat	N 13.841	N 12.620	N 12.686	N 12.865	N 12.868	N 12.851

Programma 5: Financiën van Sliedrecht

Product	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten:						
Algemene uitkering	-	N 703	N 1.455	N 2.478	N 3.894	N 5.598
Gemeentelijke belastingen	N 369	N 385	N 385	N 385	N 385	N 385
Treasury	N 346	N 425	N 404	N 496	N 882	N 1.019
Vennootschapsbelasting	N 18	-	-	-	-	-
Onvoorzien	N 28	N 61	N 61	N 61	N 61	N 61
Totaal lasten	N 762	N 1.574	N 2.305	N 3.420	N 5.222	N 7.063
Baten:						
Algemene uitkering	V 57.668	V 58.248	V 59.933	V 58.124	V 59.923	V 61.628
Gemeentelijke belastingen	V 5.066	V 5.230	V 5.618	V 5.864	V 5.864	V 5.864
Treasury	V 923	V 980	V 577	V 172	V 167	V 162
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	V 63.657	V 64.458	V 66.128	V 64.160	V 65.954	V 67.655
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	V 62.895	V 62.884	V 63.823	V 60.740	V 60.732	V 60.591
storting in reserve	N 300	N 200	N 1.051	-	N 8.600	-
onttrekking aan reserve	V 486	V 2.233	-	-	-	-
Geraamd resultaat	V 63.081	V 64.918	V 62.772	V 60.740	V 52.132	V 60.591

Overzicht op taakvelden

Inleiding

Hieronder zijn de taakvelden opgenomen zoals voorgeschreven in de herziening van het BBV. Een taakveld is een eenheid waarin de programma's worden onderverdeeld en hebben betrekking op uiteenlopende taken en daaraan gerelateerde activiteiten waar baten en lasten mee gemoeid zijn. Deze taakvelden worden per ministeriële regeling vastgesteld. Het college heeft de vrijheid om de taakvelden in te delen en te ordenen naar de programma's van de raad.

Met ingang van de begroting 2017 zijn gemeenten verplicht om de begroting ook op basis van verplichte taakvelden te presenteren. Op basis van deze taakvelden kunnen gemeenten hun begrotingscijfers vergelijken met andere gemeenten.

Baten en lasten per taakveld

Hoofdtakveld	Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0 - Bestuur en Ondersteuning	0.1	Bestuur	N 2.286	V 14	N 2.273
	0.2	Burgerzaken	N 1.394	V 537	N 857
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	N 324	V 173	N 151
	0.4	Overhead	N 11.153	V 365	N 10.788
	0.5	Treasury	N 404	V 577	V 173
	0.61	OZB woningen		V 2.738	V 2.738
	0.62	OZB niet-woningen		V 2.765	V 2.765
	0.64	Belastingen overig	N 382	V 159	N 223
	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		V 59.933	V 59.933
	0.8	Overige baten en lasten	N 1.516		N 1.516
Totaal 0 - Bestuur en Ondersteuning			N 18.907	V 69.145	V 50.239
1 - Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	N 3.227	V 120	N 3.107
	1.2	Openbare orde en veiligheid	N 267		N 267
Totaal 1 - Veiligheid			N 3.494	V 120	N 3.375
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	N 5.084	V 350	N 4.734
	2.4	Economische havens en waterwegen	N 52	V 97	V 45
	2.5	Openbaar vervoer	N 118		N 118
Totaal 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat			N 5.255	V 448	N 4.807
3 - Economie	3.1	Economische ontwikkeling	N 1.327		N 1.327
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	N 594	V 642	V 48
	3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	N 833	V 137	N 696
Totaal 3 - Economie			N 2.754	V 779	N 1.975
4 - Onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	N 112	V 14	N 98
	4.2	Onderwijshuisvesting	N 1.066		N 1.066
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	N 2.134	V 1.083	N 1.050
Totaal 4 - Onderwijs			N 3.312	V 1.097	N 2.215
5 - Sport, cultuur en recreatie	5.1	Sportbeleid en activering	N 1.520	V 337	N 1.183
	5.2	Sportaccommodaties	N 1.598	V 1.079	N 519
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	N 441	V 58	N 383
	5.4	Musea	N 26		N 26
	5.5	Cultureel erfgoed	N 7		N 7
	5.6	Media	N 603	V 114	N 489
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	N 1.732	V 160	N 1.571
Totaal 5 - Sport, cultuur en recreatie			N 5.927	V 1.748	N 4.179
6 - Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	N 8.931	V 5.007	N 3.924
	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	N 585		N 585
	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	N 2.175		N 2.175
	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	N 411		N 411
	6.3	Inkomensregelingen	N 13.396	V 9.298	N 4.098
	6.4	WSW en beschut werk	N 3.029		N 3.029
	6.5	Arbeidsparticipatie	N 1.692		N 1.692
	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	N 2.228	V	N 2.228
	6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	N 2.815		N 2.815
	6.712	Begeleiding (WMO)	N 3.279		N 3.279
	6.713	Dagbesteding (WMO)	N 1.406		N 1.406
	6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-		-
	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	N 4.067		N 4.067
	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	N 201		N 201
	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	N 2.109		N 2.109
	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	N 167		N 167
	6.792	PGB Jeugd	N 226		N 226
	6.811	Beschermde wonen (WMO)	N 114	V 1.158	V 1.044
	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-		-
	6.821	Jeugdbescherming	N 752		N 752
	6.822	Jeugdreclassering	N 79		N 79
Totaal 6 - Sociaal domein			N 47.661	V 15.463	N 32.198
7 - Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	N 1.819	V 162	N 1.657
	7.2	Riolering	N 3.117	V 3.831	V 715
	7.3	Afval	N 2.899	V 4.258	V 1.359
	7.4	Milieubeheer	N 1.559	V 474	N 1.085
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	N 689	V 814	V 125
Totaal 7 - Volksgezondheid en milieu			N 10.082	V 9.540	N 542
8 - Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	8.1	Ruimte en leefomgeving	N 635	V 10	N 624
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	N 20		N 20
	8.3	Wonen en bouwen	N 1.173	V 870	N 303
Totaal 8 - Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing			N 1.828	V 880	N 947
Saldo			N 99.219	V 99.219	-

Reserves en voorzieningen

Inleiding

In deze paragraaf is een specificatie opgenomen van alle reserves en voorzieningen per 1 januari 2025 en vervolgens de verwachte ontwikkeling tot 1 januari 2028. Met de mutaties in de jaren is in het programmadeel van de begroting rekening gehouden.

Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. De reserves worden overeenkomstig het BBV (artikel 43) onderscheiden in:

- algemene reserves: reserves waaraan geen bestemming is gegeven, deze dienen om risico's in algemene zin op te vangen.
- bestemmingsreserves: reserves waar de raad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven.

Reserves worden gevormd door bestemming van het resultaat, zijn in principe vrij besteedbaar en behoren tot het eigen vermogen. Voor bestemmingsreserves is de besteding door de raad vastgelegd. De raad kan de bestemming bij bestemmingsreserves ook weer wijzigen.

Reserves <i>(bedragen x € 1000)</i>	Boekwaarde 01-01-2025	Boekwaarde 01-01-2026	Boekwaarde 01-01-2027	Boekwaarde 01-01-2028
Bestaande reserves				
Algemene reserve	8.950	8.950	8.950	8.950
Reserve kapitaallasten investeringen <i>ex. Nut</i>	18.920	22.315	21.546	20.400
Reserve kapitaallasten investeringen maatschappelijk nut	4.054	3.869	3.685	12.101
Reserve vervanging materieel PR	747	623	516	724
Reserve vervanging containers	540	319	297	290
Reserve Koers 2030	27.313	24.874	24.599	15.999
Reserve vastgoed niet kernportefeuille	309	309	309	309
Reserve herplantfonds	15	15	15	15
Totaal reserves	60.848	61.274	59.917	58.788

Voorzieningen

Voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen. Een voorziening wordt, overeenkomstig het BBV (artikel 44) gevormd als de omvang van de verplichting of het verlies (redelijkerwijs) is in te schatten en het zeker of waarschijnlijk is dat deze zich voordoet. Indien niet aan deze criteria wordt voldaan betreft het een verplichting (omvang bekend, afwikkeling zeker) of een risico dat moet worden opgenomen in de risicoparagraaf (omvang niet in te schatten, kans minder dan waarschijnlijk). De bestemming van een voorziening kan niet worden gewijzigd, dit in tegenstelling tot reserves. Elke voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of risico. Mutaties in voorzieningen wegens toevoegingen of door vrijval vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen aan een nieuw noodzakelijk niveau. De overige mutaties bestaan alleen uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld.

Toevoegingen aan voorzieningen komen als last in de begroting en de rekening van baten en lasten. De aanwending van de voorziening wordt rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt en heeft daarmee geen invloed op de exploitatie.

Voorzieningen (bedragen x € 1000)	Boekwaarde 01-01-2025	Boekwaarde 01-01-2026	Boekwaarde 01-01-2027	Boekwaarde 01-01-2028
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening spaarverlof ambtenaren	69	69	69	69
Voorziening pensioen voormalige wethouders	1.732	1.822	1.911	2.001
Voorziening liquidatie LDKS	35	35	35	35
Totaal vrz voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.836	1.926	2.015	2.105
Onderhoudsegalisatievoorzieningen:				
Voorziening buitengewoon onderhoud gebouwen GB	756	1.155	1.553	1.951
Voorziening onderhoud haven	107	29	35	41
Voorziening onderhoud wegen	1.034	872	771	671
Voorziening onderhoud bruggen	304	309	295	312
Voorziening Water- en rioleringsprogramma	6.246	7.668	9.090	10.512
Totaal onderhoudsegalisatievoorzieningen	8.447	10.033	11.744	13.487
Totaal voorzieningen	10.283	11.959	13.759	15.592

Overzicht mutaties reserves per programma

Bedragen x € 1.000	2025		2026		2027		2028	
	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Programma 1 Samenleving								
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 84		V 84		V 84		V 84	
Reserve Koers 2030	V 250		V 75					
Totaal programma 1	V 334		V 159		V 84		V 84	
Programma 2 Economie, onderwijs, sport en cultuur								
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut							V 226	
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 55		V 58		V 60		V 64	
Reserve Koers 2030					V 8.600			
Totaal programma 2	V 55		V 58		V 8.660		V 290	
Programma 3 Ruimte								
Reserve vervanging containers		N 108		N 108		N 108		N 108
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut	V 184		V 184		V 184		V 184	
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 290		V 311		V 321		V 329	
Reserve vervanging materieel PR		N 288		N 288		N 288		N 288
Reserve Koers 2030	V 200		V 200					
Totaal programma 3	V 674	N 396	V 695	N 396	V 505	N 396	V 513	N 396
Programma 4 Bestuur en organisatie								
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 820		V 862		V 891		V 855	
Totaal programma 4	V 820		V 862		V 891		V 855	
Programma 5 Financiën van Sliedrecht								
Reserve Koers 2030		N 150				N 8.600		
Totaal programma 5		N 150				N 8.600		
Generaal totaal	V 1.883	N 546	V 1.774	N 396	V 10.140	N 8.996	V 1.742	N 396

Overzicht structurele vermeerderingen en verminderingen reserves

Bedragen x € 1.000	2025		2026		2027		2028	
	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 1.249		V 1.315		V 1.356		V 1.332	
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut	V 184		V 184		V 184		V 410	
Totaal structurele mutaties reserves	V 1.433		V 1.499		V 1.540		V 1.742	

Overzicht incidentele vermeerderingen en verminderingen reserves

Bedragen x € 1.000	2025		2026		2027		2028	
	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Generaal totaal	1.883	546	1.774	396	10.140	8.996	1.742	396
Totaal structurele mutaties reserves	1.443		1.499		1.540		1.742	
Totaal incidentele mutaties reserves	450	546	275	396	8.600	8.996	0	396
Saldo (onttrekking-storting)		-96		-121		-396		-396

Meerjareninvesteringsprogramma

Vast onderdeel van de begroting betreft het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP). In dit overzicht staan alle investeringen van de gemeente. Met het vaststellen van de het MIP is het college gemandateerd om over te gaan tot de bijbehorende uitgaven. Dit jaar heeft er een doorontwikkeling plaatsgevonden van het MIP. De nieuwe uitwerking voorziet in een overzicht van de volledige investering. Waar in eerdere jaren enkel een gedeelte van het budget zichtbaar was. Het gevolg hiervan is wel dat er per investering 10 kolommen aan informatie zijn opgenomen. De eerste vier geven inzicht in de investering tot en met 2024. De laatste vijf tonen het nog beschikbare budget (vijf keer de jaarschijf en tenslotte het totale krediet).

De investeringen zijn gesaldeerd weergegeven. Het gevolg hiervan is dat eventuele inkomsten van de bedragen zijn afgetrokken. Een goed voorbeeld hiervan zijn de kredieten van de brandweerkazerne. Je ziet het totale krediet daar op nul staan, omdat de investering volledig wordt afgedekt door een bijdrage van een derde (VR ZHZ).

Belangrijk verschil met vorig jaar is dat het MIP nu vijf jaarschijven bevat (2024-2028). Dat maakt dat het vaststellen van het MIP ook in 2024 tot wijzigingen leidt. Hierdoor ontstaat in één keer het juiste zicht op de totale investering en hoeft er niet op een later moment in 2024 een mutatie te worden aangemaakt.

De gepresenteerde tabel bevat veel kolommen. De eerste kolom bevat de naam van de kredieten. De volgende vier kolommen gaan over de situatie tot en met 2024. Het begint met het budget dat er was in de jaren 2024 en eerder. Vervolgens zijn er twee kolommen over de realisatie. Allereerst het totaal van de uitgaven en daarna een kolom met de uitgaven in 2024. Per saldo resteert vervolgens de ruimte die er nog in 2024 op het krediet. Samen met het budget 2025 en verder is dat het totaal nog beschikbare krediet.

De kolommen B2024-B2028 vormen het feitelijke MIP. Deze budgetten worden met het vaststellen van het MIP beschikbaar gesteld.

De laatste kolom betreft het totale krediet dat voor het genoemde project beschikbaar is gesteld: Het totaal van het MIP plus de budgetten uit 2023 en eerder.

Bedragen x € 1.000

Naam investering	Tot en met 2024 (stand 01-09-24)				MIP 2024-2028					Totaal krediet
	Budget	Uitgegeven	Waarvan in 2024	Ruimte	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	
<i>Onderwijshuisvesting</i>										
Bleyburgh (tijdelijke huisvesting)	226	222	0	4	0	0	0	0	0	226
IKC Valkweg	1.657	6	6	1.651	1.657	9.942	4.143	0	0	15.742
IKC Valkweg (tijdelijke huisvesting)	779	5	5	774	779	50	0	0	0	829
Uitbreiding Prins Willem-Alexanderschool	2.926	1.881	1.643	1.045	2.688	50	0	0	0	2.976
Totaal Onderwijshuisvesting	5.588	2.114	1.654	3.474	5.124	10.042	4.143	0	0	19.773
<i>Projecten</i>										
Aankoop grond Sliedrecht Buiten	2.920	551	551	2.369	2.920	0	0	0	0	2.920
Begraafplaats	5.400	4.880	53	502	573	0	0	0	0	5.400
Brandweerkazerne - Buitenruimte Rijnstraat	25	0	0	25	25	354	-379	0	0	0
Brandweerkazerne - VRI Stationsweg	10	0	0	10	10	80	-90	0	0	0
Brandweerkazerne Rijnstraat 315	895	298	204	597	801	4.000	2.000	0	0	6.895
Kunstgrasveld v.v. Sliedrecht	480	464	464	16	480	0	0	0	0	480
Sportcomplex Sliedrecht Buiten	1.144	2	2	1.142	1.144	4.574	7.956	4.526	0	18.200
Voorbereidingskosten BHS	225	208	112	17	129	0	0	0	0	225
Voorbereidingskosten locatie Groen van Prinsterer *	183	169	36	14	50	0	0	0	0	183
Voorbereidingskrediet Noord-Zuidverbinding *	400	121	121	279	400	800	700	0	0	1.900
Voorbereidingskrediet Zwembad	450	2	2	448	450	0	0	0	0	450
Totaal Projecten	12.132	6.694	1.544	5.420	6.982	9.808	10.187	4.526	0	36.653
<i>Vastgoed</i>										
Herinrichting Gemeentekantoor	737	96	59	641	700	654	0	0	0	1.391
Herinrichting Gemeentekantoor inrichting	300	0	0	300	300	38	0	0	0	338
Herinrichting Gemeentekantoor installaties	0	5	5	-5	0	809	0	0	0	809
Herinrichting Raadhuis	1.423	453	30	970	1.000	1.678	0	0	0	3.101
Herinrichting Raadhuis inrichting	300	0	0	300	300	506	0	0	0	806
Herinrichting Raadhuis installaties	80	17	17	63	80	978	0	0	0	1.058
Inrichting Elektra	287	0	0	287	287	0	0	0	0	287
Installatie deel wasstraat gemeentewerf	13	0	0	13	13	0	0	0	0	13
Renovatie buitenschil bronbad De Lockhorst	58	46	0	12	12	0	0	0	0	58
Renovatie pand Elektra Stationsweg 4	2.231	2.230	24	1	25	0	0	0	0	2.231
Renovatie parkeerdek gemeentekantoor	16	0	0	16	16	0	0	0	0	16
Schuilhuisje	45	41	41	4	45	0	0	0	0	45
Toekomstbestendig maken sporthal de Lockhorst	18	3	3	15	18	0	0	0	0	18
Toekomstbestendig maken zalencentrum de Lockhorst	18	10	0	8	8	0	0	0	0	18
Toekomstbestendig maken zwembad de Lockhorst	609	484	61	125	186	0	0	0	0	609
Totaal Vastgoed	6.135	3.385	240	2.750	2.990	4.663	0	0	0	10.798
<i>Water- en rioleringsprogramma **</i>										
Afkoppelen hemelwater van gemengde riool (2024)	50	12	12	38	50	0	0	0	0	50
Drukriolering	84	0	0	84	84	0	0	0	0	84
Drukriolering (2024)	600	0	0	600	600	0	0	0	0	600
Drukriolering (2025)	0	0	0	0	0	103	0	0	0	103
Drukriolering (2026)	0	0	0	0	0	0	103	0	0	103
Drukriolering (2027)	0	0	0	0	0	0	0	103	0	103
Drukriolering (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	103	103
Gemaal Leeghwaterstraat	1.000	71	71	929	1.000	0	0	0	0	1.000
Gemalen (2024)	211	1	1	210	211	0	0	0	0	211
Gemalen (2025)	0	0	0	0	0	211	0	0	0	211
Gemalen (2026)	0	0	0	0	0	0	211	0	0	211
Gemalen (2027)	0	0	0	0	0	0	0	211	0	211
Gemalen (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	211	211
Hemelwaterafvoersysteem Stormrand, Leikker e.o.	313	168	168	145	313	17	0	0	0	330
Lozingspunt gemaal Thorbeckelaan	50	0	0	50	50	0	0	0	0	50
Persleidingen (2025)	0	0	0	0	0	33	0	0	0	33
Persleidingen (2026)	0	0	0	0	0	0	33	0	0	33
Persleidingen (2027)	0	0	0	0	0	0	0	33	0	33
Persleidingen (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	33	33
Relinen (2024)	115	0	0	115	115	0	0	0	0	115
Relinen (2025)	0	0	0	0	0	115	0	0	0	115
Relinen (2026)	0	0	0	0	0	0	115	0	0	115
Relinen (2027)	0	0	0	0	0	0	0	115	0	115
Relinen (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	115	115
Riool Baanweer, Koningsweer, Locksweer	0	0	0	0	0	0	617	0	0	617
Riool Elzenhof	548	432	432	116	548	0	0	0	0	548
Riool Gantelweg	0	0	0	0	0	0	150	50	550	750
Riool IJsvogel	200	91	91	109	200	0	0	0	0	200
Riool Jacob Catsstraat	300	0	0	300	300	0	0	0	0	300
Riool Nijverwaard (fase 2)	0	0	0	0	0	3.265	0	0	0	3.265
Riool P.A. de Genestetstraat	0	0	0	0	0	1.785	0	0	0	1.785
Riool Professorenbuurt	0	0	0	0	0	0	2.650	0	0	2.650
Riool Rivierenbuurt (zuid)	18	0	0	18	18	0	0	0	0	18
Riool Van Goghstraat	0	0	0	0	0	0	0	300	0	300
Riool Vogelbuurt	3.215	1.057	1.057	2.158	3.215	950	530	100	0	4.795
Totaal Water- en rioleringsprogramma	6.704	1.833	1.833	4.872	6.704	6.479	4.409	912	1.012	19.516

* De uitwerking van de Begroting 2025 kruist het raadsvoorstel Voorbereidingskrediet Noord Zuid Verbinding, dat voorstel muetert de hier gepresenteerde stand. Terwijl het besluit daarover naar verwachting eerder wordt genomen. Hetzelfde geldt voor de grondexploitatie Groen van Prinsterer.

** In het Wip zit een systeemwijziging. Investerings worden vanaf 2024 geactiveerd in plaats van direct ten laste gebracht van de voorziening. Het gevolg hiervan is dat projecten die in 2023 in uitvoering waren niet meer volledig worden weergegeven: concreet het budget en de realisatie uit 2023 en eerder is niet af te lezen, de totale uitgaven op het krediet en het krediet zelf waren feitelijk hoger.

Naam investering	Tot en met 2024 (stand 01-09-24)				MIP 2024-2028					Totaal krediet
	Budget	Uitgegeven	Waarvan in 2024	Ruimte	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	
<i>Wegen</i>										
Asfaltdekking (2023)	431	383	70	48	119	0	0	0	0	431
Asfaltdekking (2024)	465	220	220	245	465	0	0	0	0	465
Asfaltdekking (2025)	0	0	0	0	0	333	0	0	0	333
Asfaltdekking (2026)	0	0	0	0	0	0	293	0	0	293
Asfaltdekking (2027)	0	0	0	0	0	0	0	293	0	293
Asfaltdekking (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	293	293
Bestrating - stelpost (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	3.188	3.188
Bestrating - Van Goghstraat	0	0	0	0	0	0	100	191	0	291
Fietspad Olijvensteijn	2.783	2.147	35	636	680	0	0	0	0	2.783
Fietspad Deltalaan	0	0	0	0	0	500	0	0	0	500
Fietspad Sopraanweg	57	51	0	6	6	0	0	0	0	57
Fietspad Stationsweg / Borgesiusweg	725	510	47	215	262	0	0	0	0	725
Herbestrating - Baanweide, Koningsweide, Locksweide	0	0	0	0	0	0	1.741	100	0	1.841
Herinrichten omgeving Stationsweg 4 (Elektra)	370	248	232	122	353	0	0	0	0	370
Herstraten Elzenhof	702	585	432	118	550	27	0	0	0	729
Herstraten Professorenbuurt	88	88	0	0	0	100	1.288	0	0	1.476
Herstraten Stormrand t/m Hoepel-oost	700	331	231	369	600	16	0	0	0	716
Herstraten Vogelbuurt	5.185	2.846	705	2.332	3.043	2.200	4.750	901	0	13.036
Jacob Catsstraat	1.009	78	18	932	950	30	0	0	0	1.039
P.A. de Genestetstraat	0	0	0	0	0	1.529	60	0	0	1.589
Parallelweg	697	560	3	137	140	1.453	0	0	0	2.150
Vervanging regental bruggen	287	155	128	132	260	48	0	0	0	335
Totaal Wegen	13.500	8.203	2.122	5.292	7.429	6.236	8.232	1.485	3.481	32.934
<i>Beheer openbare ruimte - tractie</i>										
Atlas TW 150 Kraan tbv milieustraat	60	0	0	60	60	0	0	0	0	60
Bedrijfswagen Skoda (vervanging 16-PSF-6)	47	34	34	12	47	0	0	0	0	47
Bedrijfswagen Skoda (vervanging 17-PSF-6)	47	34	34	12	47	0	0	0	0	47
Gazonmaaiër	119	0	0	119	119	0	0	0	0	119
Herderarm t.b.v. tractor	18	0	0	18	18	0	0	0	0	18
Hogedruksput op aanhangert	0	0	0	0	0	0	60	0	0	60
Huisvuilwagen KT met kraan	0	0	0	0	0	342	0	0	0	342
Huisvuilwagen met achterlader	0	0	0	0	0	0	300	0	0	300
Kipwagen 2 (Minidumper type 7 ton)	30	0	0	30	30	0	0	0	0	30
Kleine versnipperaar tbv wijkploeg	0	0	0	0	0	0	35	0	0	35
Kiepelmaaiër (Perfect ZW180)	0	0	0	0	0	0	0	10	0	10
Onkruidbestrijder t.b.v. LM trac	0	0	0	0	0	10	0	0	0	10
Sneeuwpluig/zoutstrooier t.b.v. Mercedes	35	0	0	35	35	0	0	0	0	35
Sneeuwpluig/zoutstrooier tbv haakarmwagen DAF	65	0	0	65	65	0	0	0	0	65
Sneeuwpluig/zoutstrooier tbv haakarmwagen Scania	65	0	0	65	65	0	0	0	0	65
Sneeuwschuif Jongerius voor tractor	15	0	0	15	15	0	0	0	0	15
Sneeuwschuif t.b.v. tractor JD 5620	15	0	0	15	15	0	0	0	0	15
Snipperkar (Jako Tiger 50)	0	0	0	0	0	0	0	20	0	20
Tractor Kubota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transporter t.b.v. begraafplaats (electrisch)	50	0	0	50	50	0	0	0	0	50
Trekker 1 John Deere 5720	75	0	0	75	75	0	0	0	0	75
Trekker 2 John Deere 5620	72	0	0	72	72	0	0	0	0	72
TS Snippermachine WS20-50DT	0	0	0	0	0	0	0	50	0	50
Vervanging Mercedes Sprinter 513 (VG-996-B)	60	0	0	60	60	0	0	0	0	60
Vervanging Mitsubishi VL-423-G Fuso Canter	65	0	0	65	65	0	0	0	0	65
Vervanging Opel Vivaro (9-VSP-62)	50	37	37	13	50	0	0	0	0	50
Waterwagen t.b.v. tractor	18	0	0	18	18	0	0	0	0	18
Zuigwagen t.b.v. tractor	0	0	0	0	0	60	0	0	0	60
Totaal Beheer openbare ruimte - tractie	904	105	105	798	904	412	395	80	0	1.791
<i>Overig</i>										
Groen - Jacob Catsstraat	130	0	0	130	130	0	0	0	0	130
Groen - Professorenbuurt	0	0	0	0	0	0	178	0	0	178
Groen - Van Goghstraat	0	0	0	0	0	0	0	53	0	53
Huisvuilcontainers (2024)	30	13	13	17	30	0	0	0	0	30
Huisvuilcontainers (2025)	0	0	0	0	0	30	0	0	0	30
Huisvuilcontainers (2026)	0	0	0	0	0	0	30	0	0	30
Huisvuilcontainers (2027)	0	0	0	0	0	0	0	30	0	30
Huisvuilcontainers (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	30	30
ICT Beweegt	25	26	26	-1	25	0	0	0	0	25
Keermuur en Damwand Molshoefweide	90	0	0	90	90	0	0	0	0	90
Keldergraven	14	14	0	0	0	0	0	0	0	14
Lichtmastarmaturen (2023)	96	93	90	3	93	0	0	0	0	96
Lichtmastarmaturen (2024)	211	0	0	211	211	0	0	0	0	211
Lichtmastarmaturen (2025)	0	0	0	0	0	126	0	0	0	126
Lichtmastarmaturen (2026)	0	0	0	0	0	0	109	0	0	109
Lichtmastarmaturen (2027)	0	0	0	0	0	0	0	157	0	157
Lichtmastarmaturen (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	131	131
Lichtmasten (2023)	51	52	0	-1	0	0	0	0	0	51
Lichtmasten (2024)	99	48	48	50	99	0	0	0	0	99
Lichtmasten (2025)	0	0	0	0	0	65	0	0	0	65
Lichtmasten (2026)	0	0	0	0	0	0	67	0	0	67
Lichtmasten (2027)	0	0	0	0	0	0	0	68	0	68
Lichtmasten (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	65	65
Modems	25	0	0	25	25	0	0	0	0	25
Ondergrondse afvalcontainers (2024)	300	96	96	204	300	0	0	0	0	300
Ondergrondse afvalcontainers (2025)	0	0	0	0	0	300	0	0	0	300
Ondergrondse afvalcontainers (2026)	0	0	0	0	0	0	100	0	0	100
Ondergrondse afvalcontainers (2027)	0	0	0	0	0	0	0	85	0	85
Ondergrondse afvalcontainers (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	300	300
Ponton Waterbushalte	0	0	0	0	0	0	350	0	0	350
VRI's (2025)	0	0	0	0	0	380	0	0	0	380
VRI's (2026)	0	0	0	0	0	0	50	0	0	50
VRI's (2028)	0	0	0	0	0	0	0	0	120	120
Totaal Overig	1.070	341	273	729	1.002	901	884	393	646	3.894
Eindtotaal	46.033	22.674	7.771	23.336	31.135	38.541	28.250	7.396	5.139	125.359

In het MIP zijn dit keer diverse nieuwe investeringen en aanpassingen investeringen opgenomen ten opzichte van vorig jaar. De belangrijkste oorzaak hiervan is het Water- en rioleringsprogramma Sliedrecht 2024-2028. Alle investeringen zoals genoemd in Tabel 6 van dat programma hebben een plaatsgekregen in het MIP. Daarnaast hebben er aanpassingen plaatsgevonden in de hoogte van met name de kredieten wegen, dit vanuit de Kadernota 2025: indexering lopende kredieten. Verder hebben er aanpassingen plaatsgevonden met betrekking tot de kredieten Verkeersregelinstantaties (stoplichten) en zijn er nieuwe wegen kredieten opgenomen vanuit de eerdere in het MIP genoemde 'stelpost kredieten'.

De twee nieuwe investeringen (ponton Waterbus en fietspad Deltalaan) zoals genoemd in het Verkeers- en mobiliteitsplan Sliedrecht 2035 hebben een plaats gekregen.

Tenslotte zijn enkele kredieten opnieuw gefaseerd en waar nodig zijn er aan de jaarschijven 2027 en 2028 kredieten toegevoegd voor reguliere investeringen, b.v. asfaltdeklagen en lichtmasten.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Het overzicht van incidentele baten en lasten wordt opgenomen met als doel aan te tonen dat de begroting structureel in evenwicht is. Dit betekent dat structurele lasten worden gedekt met structurele baten. Het idee hierachter is dat we voorkomen dat we een structureel tekort op de begroting hebben en zo onze financiële positie op termijn aantasten.

Overzicht van incidentele baten en lasten	2025			2026			2027			2028		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Sliedrecht Schuldenvrij	250			155					0			0
Programma Samenleving	250	0	250	155	0	155	0	0	0	0	0	0
herdenking 80 jarige bevrijding	50											
Programma Economie, onderwijs, sport en cultuur	50		50									
Alternatieve vergaderlocatie gemeenteraad	100											
Programma Bestuur en organisatie	100	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal exclusief reservemutaties	400	0	400	155	0	155	0	0	0	0	0	0
RESERVEMUTATIES												
Toevoeging conform overzicht incidentele reserves	546			396			8.996			396	0	
Toevoegingen reserves	546	0	546	396	0	396	8.996	0	8.996	396	0	396
Onttrekking conform overzicht incidentele reserves		450			430			8.826			0	
Onttrekkingen reserves	0	450	-450	0	430	-430	0	8.826	-8.826	0	0	0
Totaal reservemutaties	546	450	96	396	430	-34	8.996	8.826	170	396	0	396
Totaal inclusief reservemutaties	946	450	496	551	430	121	8.996	8.826	170	396	0	396

Structureel begrotingssaldo

In verband met de houdbaarheid van onze begroting op de lange termijn is het ook relevant om te kijken naar het structurele saldo van de begroting. Dit is het saldo gezuiverd van incidentele lasten en baten en incidentele stortingen en onttrekkingen aan de reserves. Uit het structurele begrotingssaldo is af te leiden of de structurele lasten in evenwicht zijn met de structurele baten en dit geeft zo een beeld van in hoeverre de gemeente in staat is om in de toekomst aan haar (structurele) verplichtingen te voldoen. Om te komen tot het structurele begrotingssaldo wordt het incidentele saldo van het eindsaldo afgetrokken.

Bepalen structurele exploitatie ruimte	2025	2026	2027	2028
Saldo van totale baten en lasten	-418	-5.082	-4.796	-5.884
Saldo van totale toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	419	1.514	1.125	1.328
Begrotingssaldo na bestemming	1	-3.568	-3.671	-4.556
Incidentele reserve mutaties	96	121	396	396
Incidentele baten en lasten	-400	-155	-	-
Structureel begrotingssaldo	-303	-3.602	-3.275	-4.160
Totale baten	97.353	101.820	99.197	101.091
Structurele exploitatie ruimte	-0,31%	-3,54%	-3,30%	-4,12%

EMU-saldo

Het begrotingssaldo van een land laat zien of dat land een overschot of een tekort op zijn overheidsuitgaven heeft. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de totale overheid. Daarin tellen dus niet alleen de financiën van de rijksoverheid mee, maar ook die van decentrale overheden als gemeenten, provincies en waterschappen én premie-gefinancierde sectoren als sociale zekerheid en zorg. Voor de gemeente Sliedrecht is het EMU-saldo als volgt opgebouwd:

Bedragen x €1000				
	Omschrijving	2024	2025	2026
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.507	-418	-5.085
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	28.811	43.187	38.621
3.	Mutatie voorzieningen	334	1.448	1.207
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-6.559	3.756	3.950
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-24.425	-45.913	-46.449

De begroting van onze gemeente is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Volgens Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Naast de Rijksoverheid hebben ook de decentrale overheden een aandeel in dit maximale tekort.

Specificatie overhead

Inleiding

Sinds de invoering van het gewijzigde BBV mogen kosten van overhead niet meer worden opgenomen in de ramingen van de verschillende thema's die Sliedrecht kent in haar begroting. Daarom is de overhead opgenomen als apart thema onder Programma 4 Bestuur, Organisatie en Veiligheid. Overhead betreft alle indirecte kosten welke niet rechtstreeks aan een thema te koppelen is. Het gaat hier om kosten van:

- Financiën, Toezicht en Controle;
- Personeelszaken en organisatie;
- Inkoop;
- Interne en externe communicatie;
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- Documentaire informatievoorziening (DIV);
- Managementondersteuning primair proces.

Bedragen x € 1.000

Specificatie Overhead	JR 2023	B2024	B2025
Personeelskosten overhead	5.516	4.831	4.730
Servicegemeente Dordrecht	4.194	3.507	3.838
Algemene en personeelsgebonden kosten	1.892	2.162	1.836
Kapitaallasten	418	321	419
Huisvesting	347	376	311
Subtotaal Overhead	12.367	11.197	11.134
Overhead naar grondexploitaties / investeringen	0	0	0
Totaal Overhead	12.367	11.197	11.134

Geprognosticeerde balans

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20; lid 1 b) staat dat gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren moeten opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie.

Door de geprognosticeerde balans meerjarig op te nemen, heeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

Bedragen x €1000

	Realisatie T-2	Begroting T-1	Begroting T	Begroting T+1	Begroting T+2	Begroting T+3
Activa	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
(im) Materiële vaste activa	82.624	111.435	154.622	193.244	200.159	204.637
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	2.306	2.306	2.306	2.306	2.306	2.306
Financiële vaste activa: Leningen	2.196	1.916	2.189	2.187	2.184	2.182
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal Vaste Activa	87.126	115.657	159.117	197.736	204.649	209.125
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	3.397	-3.162	594	4.544	-6.221	-6.598
Uitzettingen <1 jaar	33.633	14.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Liquide middelen	2.082	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Overlopende activa	4.309	0	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal Vlottende Activa	43.421	10.838	13.594	17.544	6.779	6.402
Totaal Activa	130.547	126.495	172.711	215.280	211.427	215.527
Passiva	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	62.288	52.851	60.430	58.916	57.792	56.593
Voorzieningen	10.039	10.373	11.821	13.028	14.323	15.563
Vaste schuld	36.942	33.827	30.745	55.662	76.178	70.443
Totaal Vaste Passiva	109.269	97.051	102.996	127.606	148.292	142.599
Nog in te vullen financieringsbehoefte	0	0	47.715	65.673	41.135	50.928
Vlottende schuld	9.363	11.444	10.000	10.000	10.000	10.000
Overlopende passiva	11.915	18.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Totaal Vlottende Passiva	21.278	29.444	69.715	87.673	63.135	72.928
Totaal Passiva	130.547	126.495	172.711	215.280	211.427	215.527

Landelijke indicatoren

Landelijke indicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

56,0%
Sliedrecht

46,4%
Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

943,0
Sliedrecht

836,6
Nederland

Meerdere bronnen | 2023

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

Sliedrecht

Nederland

CBS | 2022

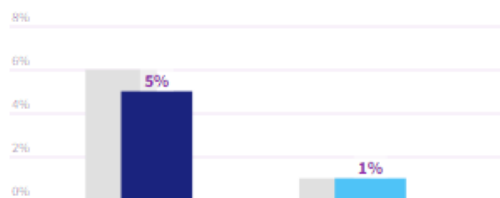
Jongeren met een delict voor de rechter

1%
Sliedrecht

1%
Nederland

CBS | 2022

Achterstand onder jeugd Sliedrecht

● Kinderen in uitkeringsgezin ● Werkloze jongeren ■ Nederland

CBS | 2022

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

11,6%
Sliedrecht

41,3%
Nederland

berekening | 2022

Netto arbeidsparticipatie

75,0%
Sliedrecht

73,1%
Nederland

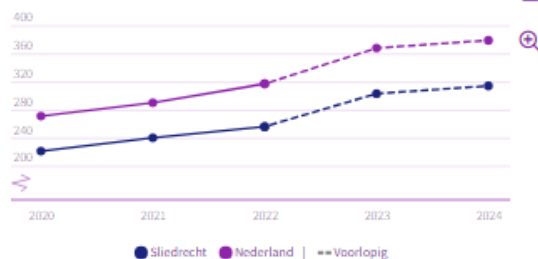
CBS | 2023

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde

x €1.000

CBS | 2020 - 2024

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

Sliedrecht

301,1

Nederland

344,8

CBS | 2023

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

3,7

Sliedrecht

9,1

Nederland

Meer info ▼

BAG/ABF | 2023

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

173,1

Sliedrecht

191,5

Nederland

CBS | 2023

Demografische druk

Sliedrecht

78,5%

Nederland

70,4%

CBS | 2024

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

Sliedrecht

17,7

Nederland

13,5

/// Voorlopig

CBS | 2023

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 842

Sliedrecht

Geen data

Nederland

COELO | 2024

Jongeren met jeugdbescherming

1,7% *

Sliedrecht

1,1% *

Nederland

CBS | 2023 | *Voorlopig

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 947

Sliedrecht

Geen data

Nederland

COELO | 2024

Jongeren met jeugdreclassering

Geen data

Sliedrecht

0,3% *

Nederland

CBS | 2023 | *Voorlopig

Clënten met een maatwerkvoorziening Wmo per 10.000 inwoners

950

Sliedrecht

700

Nederland

CBS GMSD Wmo | 2023

Het meerjarig vergelijk van bovenstaande indicatoren is te raadplegen via de website:
<https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv->

Naam indicator	Peildatum	Waarde
Formatie gemeente Sliedrecht per 1.000 inwoners	1-10-2023	5,33
Bezetting gemeente Sliedrecht per 1.000 inwoners	1-10-2023	5,70
Apparaatskosten gemeente Sliedrecht per inwoner	1-10-2023	€ 354
Externe inhuur gemeente Sliedrecht (% van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	1-10-2023	10,98%
Overhead gemeente Sliedrecht (% van totale lasten)	1-10-2023	13,96%

